

Na temelju članka 11 Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 9/13), Zakonodavno povjerenstvo Skupštine Br ko distrikta BiH, na 20. sjednici održanoj 9. listopada 2013. godine, utvrdilo je pro iš eni tekst Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 10/03) sa izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni Br ko distrikta BiH, brojevi 6/05, 21/10 i 9/13).

Broj: 01.3.-05-1122/13
Br ko, 9. 10. 2013. godine

PREDSJEDATALJ
ZAKONODAVNOG POVJERENSTVA

Admir Mujkanovi , v.r.

KAZNENI ZAKON
BR KO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

(pro iš eni tekst)

OP I DIO

I. GLAVA PRVA

PREDMET OVOG ZAKONA

članak 1

Ovim zakonom se ure uje op i dio kaznenog zakonodavstva i kaznena djela iz ovlasti Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Br ko distrikta).

Osnovni pojmovi
članak 2

(1) *Kazneno zakonodavstvo Br ko distrikta* ine kaznenopravne odredbe sadržane u ovom zakonu i u drugim zakonima *Br ko distrikta*.

(2) *Teritorij Br ko distrikta* je suhozemni teritorij i vodene površine unutar njegovih granica, kao i zra ni prostor nad njima.

(3) *Službena osoba* je izabrani ili imenovani dužnosnik u organima zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti Br ko distrikta i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše odre ene upravne, stru ne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; osoba koja stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlaštena osoba u trgova kom društvu ili u drugoj pravnoj osobi kojoj je zakonom ili drugim propisom donesenim na temelju zakona povjereno vršenje javnih ovlasti, a koja u okviru tih ovlasti obavlja odre enu dužnost; te druga osoba koja uz naknadu ili bez naknade obavlja odre enu službenu dužnost na temelju ovlasti iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovi zakona.

(4) Kad je kao izvršitelj odre enog kaznenog djela ozna ena službena osoba, osobe iz stavka 3 ovog lanka mogu biti izvršitelji tih djela ako iz obilježja pojedinog kaznenog djela ili iz pojedinog propisa ne proizlazi da izvršitelj može biti samo neka od tih osoba.

(5) *Odgovorna osoba* je osoba u trgova kom društvu ili u drugoj pravnoj osobi kojoj je s obzirom na njezinu funkciju ili na temelju posebne ovlasti povjeren odre eni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na temelju zakona, ili op eg akta trgova kog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovo enje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornom osobom smatra se i službena osoba u smislu stavka 3 ovog lanka kada su u pitanju radnje kod kojih je kao izvršitelj ozna ena odgovorna osoba, a nisu propisane kao kazneno djelo odredbama glave o kaznenim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o kaznenim djelima koje izvrši službena osoba propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Br ko distrikta.

(6) Kad je kao po initelj kaznenih djela ozna ena službena ili odgovorna osoba, sve osobe iz stavaka 3 i 5 ovog lanka mogu biti izvršitelji tih djela, ukoliko iz zakonskih obilježja pojedinog kaznenog djela ne proizlazi da izvršitelj može biti samo neka od tih osoba.

(7) *Strana službena osoba* je lan zakonodavnog, izvršnog, upravnog ili sudbenog organa strane države, javni dužnosnik me unarodne organizacije i njezinih organa, sudac ili druga službena osoba me unarodnog suda na službi u *Br ko distriktu*, koja radi za naknadu ili bez naknade.

(8) *Me unarodni službenik* je civilni zaposlenik koji radi za me unarodnu organizaciju ili agenciju.

(9) *Vojna osoba*, u smislu ovog zakona, je profesionalna vojna osoba i osoba u pri uvnom sastavu, dok su na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, sukladno Zakonu o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

(10) Kada je službena osoba ozna ena kao osoba protiv koje je izvršeno kazneno djelo, službena osoba je, u smislu ovog zakona, osim osoba definiranih u stavku 3 ovog lanka, i vojna osoba iz stavka 9 ovog lanka.

(11) *Dijete* je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 14 godina života.

(12) *Maloljetnik* je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 18 godina života.

(13) *Pravna osoba* je, u smislu ovog zakona, Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska, Br ko distrikt Bosne i Hercegovine, županija, grad, op ina, mjesna zajednica, svaki organizacijski oblik trgova kog društva i svi oblici povezivanja trgova kih društava, ustanova,

institucije za obavljanje kreditnih i drugih bankarskih poslova, za osiguranje imovine i osoba, kao i druge financijske institucije, fond, političke organizacije i udruge građana i drugi oblici udruživanja koji mogu stjecati sredstva i rabiti ih na isti način kao i svaka druga institucija ili organ koji ostvaruje i koristi sredstva i kojem je zakonom priznato svojstvo pravne osobe.

(14) *Trgovačko društvo* je, u smislu ovog zakona, korporacija, poduzeće, tvrtka, partnerstvo i svaki organizacijski oblik registriran za obavljanje gospodarske djelatnosti.

(15) *Udruga* je bilo koji oblik udruživanja tri ili više osoba.

(16) *Više osoba* je najmanje dvije osobe.

(17) *Skupina ljudi* je najmanje pet osoba.

(18) *Grupa ljudi* je udruga od najmanje tri osobe koje su povezane radi izvršenja kaznenih djela, pri čemu svaka od njih daje svoj udio u izvršenju kaznenog djela.

(19) *Organizirana grupa* je grupa ljudi formirana radi neposrednog izvršenja kaznenog djela, i koja ne mora imati formalno definirane uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.

(20) *Grupa za organizirani kriminal* je grupa od tri ili više osoba koja postoji u izvjesnom vremenskom razdoblju i koja djeluje sporazumno s ciljem izvršenja jednog ili više kaznenih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna, a radi stjecanja materijalne koristi.

(21) *Teroristička grupa* je organizirana grupa koju čine najmanje tri osobe, koja je formirana i djeluje u određenom vremenskom razdoblju s ciljem izvršenja nekog od kaznenih djela terorizma.

(22) *Tajna Brčko distrikta* je podatak ili isprava koja je zakonom, drugim propisom ili drugim aktom nadležnog tijela donesenim na osnovi zakona, određena tajnom Brčko distrikta, čijim bi otkrivanjem nastupile štetne posljedice za Brčko distrikt.

(23) *Isprava ili dokument* je svaki predmet koji je pogodan ili određen da služi kao dokaz za neku činjenicu koja je od značaja za pravne odnose.

(24) *Novac* je metalno ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na temelju zakona u opticaju u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi.

(25) *Znaci za vrijednost* podrazumijevaju i strane znakove za vrijednost.

(26) *Pokretna stvar* je i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski i drugi impulsi.

(27) *Prijevozno sredstvo* je svako plovilo, vozilo i letjelica, kao i bilo koje drugo sredstvo koje se može koristiti za prijevoz u suhozemnom, vodenom ili zračnom prometu, bez obzira na vrstu pogona.

(28) *Sila* je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava s ciljem da se netko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(29) *Opojna droga* je medicinski lijek ili opasna supstanca s adiktivnim i psihotropnim svojstvima, ili supstanca koja se lako može pretvoriti u takvu supstancu ako podliježe kontroli prema

me unarodnoj konvenciji koju je Bosna i Hercegovina ratificirala ili supstanca koju je nadležna institucija Bosne i Hercegovine, Br ko distrikta ili nadležna institucija entiteta proglasila opojnom drogom.

(30) *Oružje i vojna oprema* su predmeti i sredstva navedeni u Zakonu o proizvodnji, uvozu i izvozu oružja i vojne opreme.

(31) *Radioaktivni materijal* je nuklearni materijal i ostale radioaktivne supstance koje sadrže nuklide koji se spontano raspadaju (proces propra en emisijom jedne ili više vrsta ioniziraju eg zra enja, kao na primjer alfa, beta, neutronske estice i gama zrake) a koje mogu, zbog svojih radioloških ili fisilnih svojstava, uzrokovati smrt, ozbiljne tjelesne ozljede ili štetu velikih razmjera po imovinu ili životni okoliš.

(32) *Nuklearni materijal* je plutonij, osim onog s koncentracijom izotopa koja prelazi 80% u plutoniju-238 ili uranij-233; uranij oboga en izotopom 235 ili 233; uranij koji sadrži mješavinu izotopa kao što se nalazi u prirodi, osim u obliku rude ili rudnih ostataka; ili bilo koji materijal koji sadrži jedan ili više gore navedenih, pri emu „uranij oboga en izotopima 235 ili 233” zna i uranij koji sadrži izotop 235 ili 233 ili oba u takvom iznosu da omjer zbira ovih izotopa prema izotopu 238 bude ve i od omjera izotopa 235 prema izotopu 238 koji se javlja u prirodi.

(33) *Nuklearni ure aj* je svaki nuklearni eksplozivni ure aj ili svaki ure aj koji raspršuje radioaktivni materijal ili emitira zra enje koje može, zbog svojih radioloških svojstava, prouzrokovati smrt, ozbiljnu tjelesnu ozljedu ili štetu velikih razmjera po imovinu ili životni okoliš.

(34) *Nuklearni objekt* je svaki nuklearni reaktor, uklju uju i reaktor montiran na plovilo, vozilo, letjelicu ili svemirski objekt za primjenu kao izvor energije kako bi se pokretalo takvo plovilo, vozilo, letjelica ili svemirski objekt ili u bilo koju drugu svrhu, ili svako postrojenje ili sredstvo koje se rabi za proizvodnju, skladištenje, preradu ili transport radioaktivnog materijala.

(35) *Fiksna platforma* je vješta ki otok, ure aj ili naprava koja je stalno pri vrš ena za morsko dno u svrhu istraživanja ili iskorištavanja prirodnih bogatstava ili u druge gospodarske svrhe.

(36) *Eksplozivna naprava* je:

a) eksplozivno ili zapaljivo oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu ozljedu ili znatnu materijalnu štetu; ili

b) oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu ozljedu ili štetu velikih razmjera osloba anjem, širenjem ili djelovanjem otrovnih kemikalija, bioloških agensa ili otrova ili sli nih materija ili radijacijom ili radioaktivnim materijalom.

(37) *Mržnja* predstavlja pobudu za izvršenje kaznenog djela, propisanog ovim zakonom, koja je cjelini ili djelomi no zasnovana na razlikama po osnovi stvarnog ili pretpostavljenog etni kog ili nacionalnog podrijetla, jezika ili pisma, vjerskih uvjerenja, rase, boje kože, spola, spolne orijentacije, politi kog ili drugog uvjerenja, socijalnog podrijetla, društvenog položaja, dobi, zdravstvenog statusa ili drugih osobina, ili zbog dovo enja u svezu sa osobama koje imaju neku od navedenih razli itih osobina.

(38) *Izražavanje* u jednom gramati kom rodu, muškom ili ženskom, uklju uje oba roda fizi kih osoba.

II. GLAVA DRUGA

OSNOVNE ODREDBE

Osnova i granice kaznenopravne prisile

lanak 3

- (1) Kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju se samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povređuju osobne slobode i prava uvijek, te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Bosne i Hercegovine, Statutom Brčko distrikta i međunarodnim pravom, da se njihova zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile.
- (2) Propisivanje kaznenih djela i vrste i mjere kaznenopravnih sankcija zasniva se na nužnosti primjene kaznenopravne prisile i njezinoj razmjernosti jačini i opasnosti za osobne slobode i prava uvijek, te druge osnovne vrijednosti.

Načelo zakonitosti

lanak 4

- (1) Kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju se samo zakonom.
- (2) Nikome ne može biti izrečena kazna ili druga kaznenopravna sankcija za djelo koje, prije nego što je počinjeno, nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom propisano kao kazneno djelo i za koje zakonom nije bila propisana kaznena sankcija.

Načelo krivnje

lanak 4a

Nitko ne može biti kažnjen niti se prema njemu mogu izreći i druge kaznenopravne sankcije ako nije kriv za izvršeno kazneno djelo.

Vremensko važenje kaznenog zakona

lanak 5

- (1) Prema učinitelju kaznenog djela primjenjuje se zakon koji je bio na snazi u vrijeme učinitelja kaznenog djela.
- (2) Ako se poslije učinitelja kaznenog djela zakon jednom ili više puta izmijeni, primijenit će se zakon koji je blaži za učinitelja.

Vrste kaznenopravnih sankcija

lanak 6

Kaznenopravne sankcije jesu: kazne, mjera upozorenja (uvjetna osuda) i mjere sigurnosti.

Svrha kaznenopravnih sankcija

lanak 7

Svrha kaznenopravnih sankcija je:

- a) zaštita društva od izvršenja kaznenih djela preventivnim utjecajem na druge da poštuju pravni sustav i ne izvrše kaznena djela, te sprje avanjem izvršitelja da izvrši kaznena djela kao i poticanje njegovog preodgoja;
- b) zaštita i satisfakcija žrtve kaznenog djela.

**Ograni enja u izvršenju kaznenopravnih sankcija
lanak 8**

U initelju kaznenog djela u izvršenju kaznenopravne sankcije mogu biti oduzeta ili ograni ena odre ena prava samo u mjeri koja odgovara prirodi i sadržaju te sankcije i samo na na in kojim se osigurava poštivanje osobe po initelja i njegovo ljudsko dostojanstvo, sukladno zakonu i me unarodnom pravu.

III. GLAVA TRE A

PRIMJENA KAZNENOG ZAKONODAVSTVA U BR KO DISTRIKTU

Isklju enje primjene kaznenog zakonodavstva u Br ko distriktu prema djeci

lanak 9

Kazneno zakonodavstvo u Br ko distriktu ne primjenjuje se prema djetetu koje u vrijeme u injenja kaznenog djela nije navršilo etnaest godina života.

**Primjena kaznenog zakonodavstva u Br ko distriktu prema maloljetnicima
lanak 10**

Kazneno zakonodavstvo u Br ko distriktu primjenjuje se prema maloljetnicima sukladno Zakonu o zaštiti i postupanju s djecom i maloljetnicima u kaznenom postupku Br ko distrikta BiH.

**Primjena kaznenog zakonodavstva u Br ko distriktu na pravne osobe
lanak 11**

Kazneno zakonodavstvo u Br ko distriktu primjenjuje se na pravne osobe sukladno Glavi XIV. (Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela) ovoga zakona i drugim zakonima u Br ko distriktu.

Primjena kaznenog zakonodavstva Br ko distrikta prema svakom tko na teritoriju Br ko distrikta po ini kazнено djelo

lanak 12

- (1) **Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se prema svakom tko na teritoriju Br ko distrikta u ini kazнено djelo.**
- (2) **Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se prema svakome tko u ini kazнено djelo na tuzemnom plovilu, bez obzira gdje se plovilo nalazilo u vrijeme u injenja kaznenog djela.**
- (3) **Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se prema svakome tko po ini kazнено djelo u tuzemnom zrakoplovu dok je u letu bez obzira gdje se zrakoplov nalazio u vrijeme u injenja kaznenog djela.**

Primjena kaznenog zakonodavstva Br ko distrikta na stanovnika Br ko distrikta koji u ini kazнено djelo u inozemstvu i stranca koji u ini kazнено djelo u inozemstvu

lanak 13

- (1) Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se na stanovnika Br ko distrikta kad u inozemstvu u ini kazнено djelo, ako se zatekne na teritoriju Br ko distrikta ili bude ekstradiran.
- (2) Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se i na stranca koji izvan teritorija Br ko distrikta u ini prema njemu ili njegovom stanovniku kazнено djelo, ako se zatekne na teritoriju Br ko distrikta ili bude ekstradiran.
- (3) Kazнено zakonodavstvo Br ko distrikta primjenjuje se i na stranca koji prema stranoj državi ili prema strancu u ini u inozemstvu kazнено djelo za koje se po zakonu te države može izre i zatvor od pet godina ili teža kazna, kad se zatekne na teritoriju Br ko distrikta. Ako ovim zakonom nije druk ije propisano, sud u takvom slu aju ne može izre i kaznu težu od kazne propisane zakonom zemlje u kojoj je kazнено djelo u injeno.

- (4) Ako je u slu ajevima iz lanka 12 ovog zakona pokrenut, a nije pravomo no dovršen kazneni postupak u drugoj državi, tužitelj Br ko distrikta odlu it e da li e poduzeti gonjenje.
- (5) U slu ajevima iz l. 13 ovog zakona, gonjenje e se poduzeti samo kad se za kazнено djelo kažnjava i po zakonu zemlje u kojoj je djelo u injeno. Ni u tom slu aju gonjenje se ne e poduzeti, ako se po zakonu te zemlje gonjenje poduzima po zahtjevu ošte enog, a takav zahtjev nije podnesen.
- (6) Tužitelj može poduzeti gonjenje iz lanka 13 stavka 3 ovog zakona, bez obzira na zakon zemlje u kojoj je kazнено djelo u injeno, ako je u pitanju djelo koje je u vrijeme kad je izvršeno smatrano kaznenim djelom prema pravilima me unarodnog prava.
- (7) U slu ajevima iz lanka 12 ovog zakona, gonjenje stranaca može se pod uvjetima uzajamnosti ustupiti stranoj državi.

**Primjena Op eg dijela ovog zakona
lanak 14**

- (1) Odredbe Op eg dijela ovog zakona primjenjuju se prema u initeljima svih kaznenih djela propisanih zakonima u Br ko distrikta.
- (2) Odredbe Op eg dijela ovoga zakona primjenjuju se prema maloljetnicima, osim ako zakonom nije druk ije propisano.
- (3) Odredbe Op eg dijela ovoga zakona primjenjuju se na pravne osobe, osim ako ovim zakonom nije druk ije propisano.

**IV. GLAVA ETVRTA
ZASTARA**

Zastara kaznenog progona

lanak 15

- (1) Ako u ovom zakonu nije druk ije propisano, kazneni se progon ne može poduzeti kad od u injenja kaznenog djela protekne:
 - a) trideset i pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom dugotrajnog zatvora;
 - b) dvadeset godina za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko deset godina;
 - c) petnaest godina za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko pet godina;
 - d) deset godina za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko tri godine;
 - e) pet godine za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora preko jedne godine;
 - f) tri godine za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do jedne godine ili nov anom kaznom.
- (2) Ako je za kazneno djelo propisano više kazni, rok zastare odre uje se po najtežoj propisanoj kazni.

**Tijek i prekid zastare kaznenog progona
lanak 16**

- (1) Zastara kaznenog progona po inje od dana kad je kazneno djelo u injeno.
- (2) Zastara ne te e za vrijeme za koje se po zakonu kazneni progon ne može poduzeti ili nastaviti.
- (3) Zastara se prekida svakom procesnom radnjom koja se poduzima radi progona u initelja zbog u injenog kaznenog djela.
- (4) Zastara se prekida i kad u initelj, u vrijeme dok te e rok zastare, u ini isto tako teško ili teže kazneno djelo.
- (5) Sa svakim prekidom zastara po inje ponovno te i.
- (6) Zastara kaznenog progona nastupa u svakom slu aju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko zakon propisuje za zastaru kaznenog progona.

Zastara izvršenja kazne članak 17

Ako u ovom zakonu nije drukčije propisano, izrečena se kazna neće izvršiti kad od dana pravomoćnosti presude kojom je kazna izrečena protekne:

- a) trideset i pet godina ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora;
- b) dvadeset godina ako je izrečena kazna zatvora preko deset godina;
- c) petnaest godina ako je izrečena kazna zatvora preko pet godina;
- d) deset godina ako je izrečena kazna zatvora preko tri godine;
- e) pet godine ako je izrečena kazna zatvora preko jedne godine;
- f) tri godine ako je izrečena kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna.

Zastara izvršenja sporedne kazne i mjera sigurnosti članak 18

- (1) Zastara izvršenja novčane kazne kao sporedne kazne nastupa kad proteknu dvije godine od dana pravomoćnosti presude kojom je ta kazna izrečena.
- (2) Zastara izvršenja mjere sigurnosti obveznog psihijatrijskog liječenja, mjere sigurnosti obveznog liječenja od ovisnosti i mjere sigurnosti oduzimanja predmeta nastupa kad protekne pet godina od dana pravomoćnosti odluke kojom su te mjere izrečene.
- (3) Zastara izvršenja mjere sigurnosti zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti i mjere sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom nastupa kad protekne onoliko vremena koliko je sud odredio za trajanje te mjere.

Tijek i prekid zastare izvršenja kazne i mjera sigurnosti

članak 19

- (1) Zastara izvršenja kazne počinje od dana pravomoćnosti presude kojom je kazna izrečena, a u slučaju opoziva uvjetne osude od dana pravomoćnosti odluke o opozivu uvjetne osude.
- (2) Zastara ne teče za vrijeme za koje se po zakonu izvršenje kazne ne može poduzeti.
- (3) Zastara se prekida svakom radnjom ovlaštenog organa koja se poduzima radi izvršenja kazne.
- (4) Sa svakim prekidom zastara počinje ponovno teći.
- (5) Zastara izvršenja kazne nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko zakon propisuje za zastaru izvršenja kazne.
- (6) Odredbe stavka od 2 do 5 ovog članka primjenjuju se i na zastaru izvršenja mjera sigurnosti.

Nezastarivost kaznenog progona i izvršenja kazne

lanak 20

Kazneni progon i izvršenje kazne ne zastarijeva za kaznena djela za koja po me unarodnom pravu zastara ne može nastupiti.

V. GLAVA PETA

KAZNENO DJELO

Kazneno djelo

lanak 21

Kazneno djelo je protupravno djelo koje je zakonom propisano kao kazneno djelo, ija su obilježja propisana zakonom i za koje je zakonom propisana kaznenopravna sankcija.

Na in u injenja kaznenog djela

lanak 22

- (1) Kazneno djelo se može u ineniti injenjem ili ne inenjenjem.
- (2) Kazneno djelo je u injeno ne inenjenjem kad je u initelj koji je pravno obvezan sprije iti nastupanje zakonom opisane posljedice kaznenog djela to propustio u ineniti, a takvo je propuštanje po djelovanju i zna enju jednako u inenjenju toga kaznenog djela inenjenjem.

Vrijeme u injenja kaznenog djela

lanak 23

Kazneno djelo je u injeno u vrijeme kad je u initelj radio ili bio dužan raditi, bez obzira kad je posljedica injenja ili ne injenja nastupila.

Mjesto u injenja kaznenog djela

lanka 24

- (1) Kazneno djelo je u injeno kako u mjestu gdje je u initelj radio ili je bio dužan raditi, tako i u mjestu gdje je posljedica njegovog injenja ili ne injenja potpuno ili djelomi no nastupila.
- (2) Kazneno djelo je u slu aju kažnjivog pokušaja u injeno kako u mjestu gdje je u initelj radio ili je bio dužan raditi, tako i u mjestu gdje je prema njegovoj nakani posljedica njegovog injenja ili ne injenja potpuno ili djelomi no trebala nastupiti.
- (3) Kazneno djelo je u slu aju sudioništva u injeno u mjestu odre enom u stavku 1 ovog lanka i u mjestu gdje je sudionik radio ili je bio dužan raditi ili u mjestu gdje je prema nakani sudionika posljedica njegovog injenja ili ne injenja trebala nastupiti.

**Bezna ajno djelo
lanak 25**

Nije kazneno djelo ono djelo koje, iako sadrži obilježja kaznenog djela određena zakonom, zbog prirode i težine djela, ili na ina izvršenja djela, ili neznatnosti ili nepostojanja štetnih posljedica, odnosno pribavljene imovinske koristi i niskog stupnja krivnje izvršitelja, predstavlja bezna ajno djelo.

Nužna obrana

lanak 26

- (1) Nije kazneno djelo ono djelo koje je u injeno u nužnoj obrani.
- (2) Nužna je ona obrana koja je neophodno potrebna da u initelj od sebe ili od drugog odbije istovremeni ili direktno predstoje i protupravni napad, a koja je razmjerna napadu.
- (3) U initelj koji prekora i granice nužne obrane može se blaže kazniti, a ako je prekora enje u inio zbog jake razdraženosti ili prepasti izazvane napadom, može se i osloboditi kazne.

**Krajnja nužda
lanak 27**

- (1) Nije kazneno djelo ono djelo koje je u injeno u krajnjoj nuždi.
- (2) Krajnja nužda postoji kad je djelo u injeno da u initelj od sebe ili od drugog otkloni istovremenu ili direktno predstoje u neskrivljenu opasnost koja se na drugi na in nije mogla otkloniti, a pritom u injeno zlo nije ve e od zla koje je prijetilo.
- (3) U initelj koji sam izazove opasnost ali iz nehaja, ili prekora i granice krajnje nužde, može se blaže kazniti, a ako je prekora enje u injeno pod osobito olakšavaju im okolnostima, može se i osloboditi kazne.
- (4) Nema krajnje nužde ako je u initelj bio dužan izložiti se opasnosti.

**Sila i prijetnja
lanak 27a**

- (1) **Nije kazneno djelo ono djelo koje je izvršeno pod u inkom neodoljive sile.**
- (2) **Po initelj koji je izvršio kazneno djelo pod u inkom odoljive sile ili prijetnje može se blaže kazniti.**
- (3) **U slu aju iz stavka 1 ovog lanka, izvršiteljem kaznenog djela smatrat e se osoba koja je primijenila neodoljivu silu.**

Pokušaj članak 28

(1) Tko s nakanom započne inženje kaznenog djela, ali ga ne dovrši, kaznit će se za pokušaj kaznenog djela ako se za to kazneno djelo može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna, a za pokušaj drugog kaznenog djela kad zakon izričito propisuje kažnjavanje i za pokušaj.

(2) U initeľj će se za pokušaj kaznenog djela kazniti u granicama kazne propisane za to kazneno djelo, a može se i blaže kazniti.

Nepodoban pokušaj članak 29

U initeľj koji pokuša uiniti kazneno djelo nepodobnim sredstvom ili prema nepodobnom predmetu, može se osloboditi kazne ili se može blaže kazniti.

Dragovoljni odustanak članak 30

(1) U initeľj koji je pokušao uiniti kazneno djelo, ali je dragovoljno odustao od kažnjivog pokušaja, može se osloboditi kazne.

(2) U slučaju dragovoljnog odustanka od kažnjivog pokušaja, u initeľj će se kazniti za one radnje koje ima neko drugo samostalno kazneno djelo.

Suizvršilaštvo članak 31

Ako više osoba zajednički uiniti kazneno djelo, sudjelovanjem u inženju kaznenog djela ili poduzimaju i što drugo ime se na odluku i na in doprinosi u inženju kaznenog djela, svaka će se od njih kazniti kaznom propisanom za to kazneno djelo.

Poticanje članak 32

(1) Tko drugog s nakanom potakne da uiniti kazneno djelo, kaznit će se kao da ga je sam uinio.

(2) Tko drugog s nakanom potakne na inženje kaznenog djela za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna, a kazneno djelo ne bude ni pokušano, kaznit će se kao za pokušaj kaznenog djela.

(3) Kao poticanje na izvršenje kaznenog djela smatra se osobito: upućivanje molbe, uvjeravanje ili nagovaranje, prikazivanje koristi od izvršenja kaznenog djela, davanje ili obećavanje darova, zlouporaba odnosa podređenosti ili ovisnosti, dovođenje ili održavanje osobe u stanju stvarne ili pravne zablude.

Pomaganje članak 33

(1) Tko drugome s nakanom pomogne u inženju kaznenog djela, kaznit će se kao da ga je sam uinio, a može se i blaže kazniti.

(2) Kao pomaganje u inženju kaznenog djela smatra se osobito: davanje savjeta ili uputa kako da se uiniti kazneno djelo, stavljanje na raspolaganje u initeľju sredstava za inženje kaznenog djela, uklanjanje prepreka za inženje kaznenog djela te unaprijed obećano prikriivanje kaznenog djela,

u initelja, sredstava kojima je kazneno djelo u injeno, tragova kaznenog djela ili predmeta pribavljenih kaznenim djelom.

Granice krivnje i kažnjivosti sudionika lanak 34

- (1) Suu initelj je kriv u granicama svoje nakane ili nehaja, a poticatelj i pomaga u granicama svoje nakane.**
- (2) Suu initelja, poticatelja ili pomaga a koji dragovoljno sprije i u injenje kaznenog djela, sud e osloboditi kazne.**
- (3) Osobni odnosi, svojstva i okolnosti zbog kojih zakon isklju uje krivnju ili dopušta oslobo enje od kazne ili ublažavanje kazne, mogu se uzeti u obzir samo onom u initelju, suu initelju, poticatelju ili pomaga u kod kojeg takvi odnosi, svojstva i okolnosti postoje.**

VI. GLAVA ŠESTA KRIVNJA

Sadržaj krivnje lanak 35

- (1) Krivnja postoji ako je izvršitelj u vrijeme izvršenja kaznenog djela bio ura unljiv i pri tome postupao s nakanom.**
- (2) Krivnja za kazneno djelo postoji i ako je izvršitelj postupao iz nehaja, ako to zakon izri ito predvi a.**

Ura unljivost lanak 36

- (1) Nije ura unljiva osoba koja u vrijeme u injenja kaznenog djela nije mogla shvatiti zna aj svog djela ili nije mogla upravljati svojim postupcima, zbog trajne ili privremene duševne bolesti, privremene duševne poreme enosti ili zaostalog duševnog razvoja (neura unljivost).**
- (2) U initelj kaznenog djela ija je sposobnost da shvati zna aj svoga djela ili sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena zbog nekog stanja iz stavka 1 ovog lanka, može se blaže kazniti (bitno smanjena ura unljivost).**
- (3) Kriv je u initelj kaznenog djela koji se uporabom alkohola, droga ili na drugi na in doveo u stanje u kojem nije mogao shvatiti zna enje svog djela ili upravljati svojim postupcima, ako je u vrijeme dovo enja u to stanje kazneno djelo bilo obuhva eno njegovim nakanom ili je u odnosu prema kaznenom djelu kod njega postojao nehaj a zakon za takvo kazneno djelo propisuje krivnju i za nehaj.**
- (4) Bitno smanjena ura unljivost u koju se u initelj doveo na na in iz stavka 3 ovog lanka ne može biti osnova za ublažavanje kazne.**

Nakana lanak 37

- (1) Kazneno se djelo može u initi s izravnom ili eventualnom nakanom.**
- (2) U initelj postupava s izravnom nakanom kad je bio svjestan svoga djela i htio njegovo u injenje.**
- (3) U initelj postupava s eventualnom nakanom kada je bio svjestan da zbog njegovog injenja ili ne injenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je pristao na njezino nastupanje.**

Nehaj članak 38

- (1) Kazneno djelo može biti učinjeno iz svjesnog ili nesvjesnog nehaja.
- (2) Učinitelj postupa iz svjesnog nehaja kad je bio svjestan da zbog njegovog činenja ili nečinjenja može nastupiti zabranjena posljedica, ali je lakomisleno držao da ona neće nastupiti ili da će je moći spriječiti.
- (3) Učinitelj postupa iz nesvjesnog nehaja kad nije bio svjestan mogućnosti nastupanja zabranjene posljedice, iako je prema okolnostima i prema svojim osobnim svojstvima bio dužan i mogao biti svjestan te mogućnosti.

Stvarna zabluda članak 39

- (1) Nije kriv izvršitelj koji učini djelo u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.
- (2) Stvarna zabluda je neotklonjiva ako izvršitelj u vrijeme izvršenja kaznenog djela nije bio svjestan nekog njegovog zakonom propisanog obilježja, ili je pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi, da su one stvarno postojale, to djelo činilo dopuštenim.
- (3) Ako je izvršitelj bio u stvarnoj zabludi iz nehaja, postojat će kazneno djelo učinjeno iz nehaja, ako zakon za to kazneno djelo propisuje kažnjavanje i za nehaj.

Pravna zabluda članak 40

Učinitelj kaznenog djela koji iz opravdanih razloga nije znao da je to djelo zabranjeno, može se blaže kazniti ili osloboditi kazne.

VII. GLAVA SEDMA

KAZNE

Vrste kazni članak 41

- (1) Izvršitelju kaznenog djela koji je kriv mogu se izreći:
 - a) kazna zatvora;
 - b) kazna dugotrajnog zatvora;
 - c) novčana kazna.
- (2) Kazna zatvora može se izreći samo kao glavna kazna.
- (3) Novčana kazna može se izreći i kao glavna i kao sporedna kazna.
- (4) Ako je za jedno kazneno djelo propisano više kazni, samo se jedna može izreći kao glavna.

(5) Za kaznena djela učinjena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna može se izreći i kad nije propisana zakonom, ili kad je zakonom propisano da se u initeľj kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

Članak 41a

Glavna i sporedna kazna

(1) Kazna zatvora može se izreći samo kao glavna kazna.

(2) Novčana kazna može se izreći i kao glavna i kao sporedna kazna.

(3) Ako su za jedno kazneno djelo propisane obje kazne, samo se jedna može izreći kao glavna.

(4) Za kaznena djela izvršena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna može se izreći i kad nije propisana zakonom, ili kad je zakonom propisano da se izvršitelj kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

Svrha kažnjavanja

Članak 42

Svrha kažnjavanja jest:

- a) da se izrazi društvena osuda učinjenog kaznenog djela;
- b) da se utječe na učinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela i potakne njegov preodgoj;**
- c) da se utječe na ostale da ne čine kaznena djela;
- d) i da se utječe na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela i o pravednosti kažnjavanja učinitelja.

Kazna zatvora

Članak 43

(1) Kazna zatvora ne može biti kraća od 30 dana ni dulja od 20 godina.

(2) Kazna zatvora izriče se na pune godine i mjesece, a do šest mjeseci i na pune dane.

Zamjena kazne zatvora

Članak 43a

1) Izrečena kazna zatvora do jedne godine može se na zahtjev osuđenog, zamijeniti novčanom kaznom koja se plaća u jednokratnom iznosu u roku do 30 dana.

2) Kazna zatvora zamjenjuje se novom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačava s jednim dnevnim iznosom novane kazne ili sa 100 KM, ako se novana kazna utvrđuje u određenom iznosu.

3) Ako se novana kazna ne plati u roku iz stavka 1 ovog članka, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora. Ako se novana kazna plati samo djelomično, izvršiti će se kazna zatvora razmjerno iznosu koji nije plaćen.

Kazna dugotrajnog zatvora

Članak 43b

(1) Za najteže oblike teških kaznenih djela izvršenih s nakanom može se propisati kazna dugotrajnog zatvora u trajanju od 21. do 45. godina.

(2) Kazna dugotrajnog zatvora nikada se ne može propisati kao jedina glavna kazna za pojedino kazneno djelo.

(3) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći izvršitelju koji u vrijeme izvršenja kaznenog djela nije navršio 21. godinu života.

(4) Kazna dugotrajnog zatvora izreče se samo na pune godine.

(5) Ako je izrečena kazna dugotrajnog zatvora, amnestija i pomilovanje mogu se dati tek nakon izdržanih tri petine te kazne.

Rad za opće dobro na slobodi

Članak 44

(1) Kad sud odmjeri i izrekne kaznu zatvora do jedne godine, može istodobno odrediti da se izrečena kazna, uz pristanak optuženog, zamijeni radom za opće dobro na slobodi.

(2) Odluka da se kazna zatvora zamijeni radom za opće dobro na slobodi zasniva se na ocjeni da, uzimajući u obzir sve okolnosti koje određuju vrstu i mjeru kazne, izvršenje kazne zatvora ne bi bilo prijeko potrebno za ostvarenje svrhe kažnjavanja, ali istodobno uvjetna kazna ne bi bila dostatna za postizanje općih svrhe kaznenopravnih sankcija.

(3) Rad za opće dobro na slobodi određuje se u trajanju razmjernom izrečenoj kazni zatvora, od najmanje deset do najviše devedeset radnih dana. Rok za izvršenje rada za opće dobro na slobodi ne može biti kraći od jednog mjeseca niti dulji od jedne godine.

(4) Pri ocjenjivanju trajanja rada za opće dobro na slobodi kao i vremena obavljanja toga rada, sud će uzeti u obzir izrečenu kaznu zatvora koja se zamjenjuje i mogući nastup u inozemstvu s obzirom na njegovu osobnu situaciju i zaposlenje.

(5) U slučaju kada osuđeni po isteku određenog roka nije izvršio ili je samo djelomično izvršio rad za opće dobro na slobodi, sud će donijeti odluku o izvršenju kazne zatvora u trajanju razmjernom vremenu preostalog rada za opće dobro na slobodi.

(6) Zamjena kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi može se primijeniti i u slučajevima kad se novana kazna zamjenjuje kaznom zatvora prema odredbama članka 47 (*Zamjena novane kazne*) ovoga zakona.

(7) Raspore ivanje na rad za op e dobro na slobodi u smislu vrste i radnog mjesta obavlja Pravosudno povjerenstvo prema mjestu prebivališta odnosno boravišta osu enika, vode i ra una o njegovim sposobnostima i znanjima.

Uvjetni otpust lanak 45

(1) Osu eni koji je izdržao polovicu, te iznimno osu enik koji je izdržao jednu tre inu kazne zatvora, može biti oslobo en izdržavanja kazne zatvora pod uvjetom da ne po ini novo kazneno djelo prije isteka trajanja kazne (uvjetni otpust).

(2) Osu eni koji je izdržao polovicu kazne zatvora može biti oslobo en izdržavanja kazne zatvora ako se za vrijeme izdržavanja kazne zatvora njegovo ponašanje popravi do te mjere da se može opravdano o ekivati da e se nakon otpusta s izdržavanja kazne zatvora ponašati primjereno, a osobito da ne e po initi kaznena djela. Prilikom odlu ivanja o uvjetnom otpustu osu enika, uzet e se u obzir njegovo ponašanje tijekom izdržavanja kazne i druge okolnosti koje ukazuju na to da je svrha kažnjavanja postignuta.

(3) Osu eni koji je izdržao jednu tre inu kazne zatvora može biti uvjetno otpušten ukoliko postoje uvjeti iz stavka 1 ovog lanka i ukoliko posebne okolnosti vezane za osobnost osu enika jasno ukazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

(4) Osu eni na kaznu dugotrajnog zatvora može biti uvjetno otpušten nakon izdržane tri petine te kazne.

Opoziv uvjetnog otpusta lanak 46

(1) Sud e opozvati uvjetni otpust ako osu eni za vrijeme uvjetnog otpusta u ini jedno ili više kaznenih djela za koja mu je izre ena kazna zatvora preko jedne godine ili teža kazna.

(2) Sud može opozvati uvjetni otpust ako osu eni na uvjetnom otpustu u ini jedno ili više kaznenih djela za koja je izre ena kazna zatvora do jedne godine. Prilikom odlu ivanja ho e li opozvati uvjetni otpust, sud osobito uzima u obzir sli nost u injenih djela, njihov zna aj, motive iz kojih su u injena kao i druge okolnosti koje ukazuju na prikladnost opoziva uvjetnog otpusta.

(3) Prilikom izricanja opoziva uvjetnog otpusta, sud izri e kaznu uzimaju i ranije izre enu kaznu kao ve utvr enu. Dio kazne koji je osu eni izdržao prema ranijoj presudi ura unava se u izdržavanje naknadne kazne, ali se vrijeme provedeno na uvjetnom otpustu ne ura unava.

(4) Odredbe stavaka od 1 do 3 ovog lanka primjenjuju se i kad se osu eniku na uvjetnom otpustu sudi za kazneno djelo u injeno prije njegovog uvjetnog otpusta.

(5) Ako je osu eni na uvjetnom otpustu osu en na kaznu zatvora do jedne godine i ako sud ne opozove uvjetni otpust, vrijeme uvjetnog otpusta se produžava za vrijeme koje je osu eni proveo na izdržavanju kazne zatvora.

Nov ana kazna lanak 47

(1) Nov ana kazna izri e se u dnevnim iznosima, a ako to nije mogu e može se izre i u odre enom iznosu.

(2) Ako se nov ana kazna izri e u dnevnim iznosima, može iznositi najmanje pet a najviše tri stotine šezdeset dnevnih iznosa, a za kaznena djela u injena iz koristoljublja najviše tisu u pet stotina dnevnih iznosa, osim u slu ajevima propisanim ovim zakonom.

(3) Ako se nov ana kazna izri e u odre enom iznosu, najniži iznos ne može biti manji od 500 KM, a najviši iznos ne može biti ve i od 100.000 KM, a za kaznena djela po injena iz

koristoljublja iznos ne može biti ve i od 1.000.000 KM, osim u slu ajevima propisanim ovim zakonom.

(4) Prilikom izricanja nov ane kazne za kaznena djela u injena iz koristoljublja, sud može izre i nov anu kaznu u iznosu ve em od najvišeg iznosa propisanog u stavcima 2 i 3 ovog lanka, ukoliko vrijednost protupravne imovinske koristi koju je u initelj pribavio kaznenim djelom prelazi iznos od 1.000.000 KM. U tom slu aju, u initelju se može izre i nov ana kazna u iznosu koji ne može biti ve i od dvostrukog iznosa od vrijednosti protupravne imovinske koristi koju je pribavio kaznenim djelom zbog kojeg mu se izri e nov ana kazna.

(5) Broj dnevnih iznosa nov ane kazne odre uje sud primjenjuju i op a pravila za odmjeravanje kazne. Visinu dnevnog iznosa sud odre uje tako što uzima u obzir visinu dnevnog dohotka u initelja prema iznosu njegove tromjese ne neto pla e i njegove druge dohotke, kao i obiteljske obveze. Prilikom odre ivanja visine iznosa sud uzima u obzir podatke koji u trenutku izricanja kazne nisu stariji od šest mjeseci.

(6) Podatke iz prethodnih stavaka ovog lanka koji sudu nisu poznati osigurava optuženi u roku koji odredi sud, a najkasnije do završetka glavne rasprave u kaznenom postupku. Ako do završetka glavne rasprave u kaznenom postupku sudu nisu poznate okolnosti bitne za odre ivanje visine dnevnog iznosa nov ane kazne, nov ana kazna se izri e u odre enom iznosu, pri emu se primjenjuju op a pravila za odmjeravanje kazne.

(7) Najniži dnevni iznos nov ane kazne iznosi jednu šezdesetinu a najviši jednu tre inu posljednje službeno objavljene prosje ne mjese ne neto pla e zaposlenih u Br ko distriktu, koju objavljuje Biro za statistiku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

(8) U presudi se odre uje rok pla anja nov ane kazne, koji ne može biti kra i od petnaest dana niti dulji od šest mjeseci, ali u opravdanim slu ajevima sud može dopustiti da osu eni isplati nov anu kaznu i u obrocima, s tim da rok isplate ne može biti dulji od jedne godine.

(9) Nov ane kazne izre ene i napla ene po ovom zakonu prihod su prora una Br ko distrikta.

Zamjena nov ane kazne lanak 48

(1) Nov ana kazna se ne napla uje prisilno.

(2) Ako se nov ana kazna ne plati u roku koji je utvr en presudom, sud e bez odlaganja donijeti odluku da se nov ana kazna zamijeni kaznom zatvora.

(3) Nov ana kazna e se zamijeniti kaznom zatvora tako što e se za svaki zapo eti dnevni iznos nov ane kazne ili ako je nov ana kazna bila izre ena u odre enom iznosu za svakih zapo etih 100 KM nov ane kazne, odrediti jedan dan zatvora, s tim da ne može prekora iti propisanu kaznu za to djelo.

(4) Ako osu eni isplati samo dio nov ane kazne, ostatak e se razmjerno pretvoriti u zatvor, a ako osu eni isplati ostatak nov ane kazne, izvršenje zatvora e se obustaviti.

Op a pravila za odmjeravanje kazne lanak 49

(1) Sud e u initelju kaznenog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to kazneno djelo, imaju i u vidu svrhu kažnjavanja i uzimaju i u obzir sve okolnosti koje utje u da kazna bude manja ili ve a (olakotne i otegotne okolnosti), a osobito: stupanj krivnje pobude iz kojih je djelo u injeno, ja inu ugrožavanja ili povrede zašt i enog dobra, okolnosti pod kojima je djelo u injeno, raniji život u initelja, njegove osobne prilike i njegovo ponašanje nakon u injenog kaznenog djela, kao i druge okolnosti koje se odnose na osobu u initelja.

(2) Okolnost koja je obilježje kaznenog djela ne može se uzeti u obzir i kao otegotna okolnost, odnosno olakotna okolnost, izuzev ako prelazi mjeru koja je potrebna za postojanje kaznenog djela ili odre enog oblika kaznenog djela ili ako postoje dvije ili više ovakvih okolnosti, a samo jedna je dovoljna za postojanje težeg, odnosno lakšeg oblika kaznenog djela. U slu ajevima kad je kazneno djelo izvršeno iz mržnje kako je propisano u lanku 2 stavak 37 ovog zakona sud e to uzeti u obzir kao otegotnu okolnost i odmjeriti ve u kaznu izuzev ako Zakon ne propisuje teže kažnjavanje za kvalificirani oblik kaznenog djela.

(3) Kad sud odmjerava kaznu u initelju za kazneno djelo u injeno u povratu, posebno e uzeti u obzir je li ranije djelo iste vrste kao i novo djelo, jesu li oba djela u injena iz istih pobuda i koliko je vremena proteklo od ranije osude, odnosno od izdržane ili oprostene kazne.

(4) Pri odmjeravanju nov ane kazne, sud e uzeti u obzir i imovno stanje u initelja, vode i ra una o visini njegove pla e, njegovim drugim prihodima, njegovoj imovini i o njegovim obiteljskim obvezama.

Ublažavanje kazne lanak 50

Sud može u initelju odmjeriti kaznu ispod granice propisane zakonom ili izre i blažu vrstu kazne:

- a) kad zakon propisuje da se u initelj može blaže kazniti;
- b) kad sud utvrdi da postoje osobito olakotne okolnosti koje ukazuju da se i ublaženom kaznom može postiti i svrha kažnjavanja.**

Granice ublažavanja kazne lanak 51

(1) Kad postoje uvjeti za ublažavanje kazne iz lanka 50 (*Ublažavanje kazne*) ovoga zakona, sud e ublažiti kaznu u ovim granicama:

- a) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od deset ili više godina, kazna se može ublažiti do pet godina zatvora;
- b) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od tri ili više godina, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora;
- c) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od dvije godine, kazna se može ublažiti do šest mjeseci zatvora;
- d) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri mjeseca zatvora;
- e) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora od najviše jedne godine, kazna se može ublažiti do trideset dana zatvora;
- f) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora bez naznake najmanje mjere, umjesto kazne zatvora može se izre i nov ana kazna;
- g) ako je za kazneno djelo propisana nov ana kazna s naznakom najmanje mjere, kazna se može ublažiti do pet dnevnih iznosa, a ako se izri e u odre enom iznosu do 500 KM.**

(2) Pri odlu ivanju koliko e kaznu ublažiti prema pravilima iz stavka 1 ovog lanka, sud e posebno uzeti u obzir najmanju i najve u mjeru kazne propisane za to kazneno djelo.

Oslobodjenje od kazne članak 52

- (1) Sud može osloboditi od kazne uinitelja kaznenog djela kad to zakon izričito propisuje.
- (2) Kad je sud ovlašten uinitelja kaznenog djela osloboditi kazne, može mu kaznu ublažiti bez ograničenja propisanih za ublažavanje kazne u članku 51 (*Granice ublažavanje kazne*) ovoga zakona.

Poseban slučaj oslobodjenja od kazne za kaznena djela počinjena iz nehaja članak 53

Sud može osloboditi kazne uinitelja kaznenog djela učinjenog iz nehaja, kad posljedice djela tako teško poginaju uinitelja da izricanje kazne u takvom slučaju očitone bi odgovaralo svrsi kažnjavanja.

Stjecaj kaznenih djela članak 54

- (1) Ako je izvršitelj jednom radnjom ili s više radnji izvršio više kaznenih djela za koja mu se istovremeno sudi, sud će prvo utvrditi kazne za svako od tih kaznenih djela, pa će za sva kaznena djela izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora, jedinstvenu kaznu zatvora ili jedinstvenu novčanu kaznu.
- (2) Jedinstvenu kaznu sud će izreći po ovim pravilima:
 - a) ako je za kaznena djela u stjecaju sud utvrdio kazne dugotrajnog zatvora ili dugotrajnog zatvora i zatvora, jedinstvena kazna dugotrajnog zatvora mora biti veća od svake pojedine utvrđene kazne, ali ne smije preći 45 godina;
 - b) ako je za kaznena djela u stjecaju sud utvrdio kazne zatvora, jedinstvena kazna zatvora mora biti veća od svake pojedine utvrđene kazne, ali ne smije dostići zbroj utvrđenih kazni niti preći dvadeset godina;
 - c) ako je za dva ili više kaznenih djela počinjenih u stjecaju utvrdio kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina, sud može izreći jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dostići zbroj pojedinačnih kazni zatvora;
 - d) ako su za sva kaznena djela u stjecaju propisane kazne zatvora do tri godine, jedinstvena kazna zatvora ne može biti veća od osam godina;
 - e) ako je za kaznena djela u stjecaju sud utvrdio samo novčane kazne, jedinstvena kazna mora biti veća od svake pojedine utvrđene novčane kazne, ali ne smije dostići zbroj utvrđenih novčanih kazni.
- (3) Ako je za neka kaznena djela u stjecaju sud utvrdio kazne zatvora, a za druga kaznena djela u stjecaju novčane kazne, izreći će jedinstvenu kaznu zatvora i jedinstvenu novčanu kaznu po odredbama stavka 2 točke od b) do e) ovog članka.
- (4) Sporednu kaznu sud će izreći ako je utvrđena makar za jedno kazneno djelo u stjecaju, a ako je utvrdio više novčanih kazni, izreći će jedinstvenu novčanu kaznu po odredbi stavka 2 točke e) ovog članka.
- (5) Ako je sud za kaznena djela u stjecaju utvrdio kazne zatvora i kazne maloljetničkog zatvora, izreći će jedinstvenu kaznu po odredbama stavka 2 točke b) i d) ovog članka.

Produženo kazneno djelo članak 55

- (1) Odredbe ovoga zakona o stjecaju kaznenih djela ne će se primijeniti kada u initej u ini produženo kazneno djelo.
- (2) Produženo kazneno djelo je u injeno kad je u initej s nakanom u inio više istih ili istovrsnih kaznenih djela koja s obzirom na na in u injenja, njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti koje ih povezuju ine jedinstvenu cjelinu.
- (3) Kad se radi o produženom kaznenom djelu istih zakonskih obilježja, sud će izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za to kazneno djelo. Ako se radi o istovrsnim kaznenim djelima, sud će izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za najteže od tih djela.

Odmjeravanje kazne osu enoj osobi članak 56

- (1) Ako se osu enoj osobi sudi za kazneno djelo u injeno prije nego što je zapo ela izdržavanje kazne po ranijoj osudi, ili za kazneno djelo u injeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetni kog zatvora, sud će izre i jedinstvenu kaznu za sva kaznena djela primjenom odredaba članka 54 (*Stjecaj kaznenih djela*) ovoga zakona, uzimaju i ranije izre enu kaznu kao ve utvr enu. Kazna ili dio kazne koju je osu eni izdržao, ura unat će se u izre enu kaznu zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora.
- (2) Za kazneno djelo u injeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetni kog zatvora, sud će u initejju izre i kaznu neovisno od ranije izre ene kazne, ako se primjenom odredaba članka 54 ovoga zakona ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja s obzirom na trajanje neizdržanog dijela ranije izre ene kazne.

Ura unavanje pritvora i ranije kazne članak 57

- (1) Vrijeme provedeno u pritvoru i svako lišenje slobode u svezi s kaznenim djelom, ura unavaju se u izre enu kaznu zatvora, kaznu dugotrajnog zatvora, kaznu maloljetni kog zatvora ili nov anu kaznu.
- (2) Kazna zatvora koju je osu eni izdržao ili nov ana kazna koju je osu eni platio za prekršaj ura unava se u kaznu izre enu za kazneno djelo ija obilježja obuhva aju i obilježja prekršaja.
- (3) **Pri svakom ura unavanju izjedna ava se dan pritvora, dan lišenja slobode, dan maloljetni kog zatvora, dan zatvora, dan dugotrajnog zatvora i iznos od 100 KM.**

Ura unavanje pritvora i kazne izdržane u inozemstvu članak 58

Pritvor, lišenje slobode u tijeku postupka izru enja (ekstradicijskog postupka) i kazna koju je u initej izdržao po presudi inozemnog suda, ura unat će se u kaznu koju izrekne tuzemni sud za isto kazneno djelo, a ako kazne nisu iste vrste, ura unavanje će se izvršiti po ocjeni suda.

VIII. GLAVA OSMA MJERE UPOZORENJA

Vrste mjera upozorenja članak 59

Mjera upozorenja je uvjetna osuda.

Svrhe uvjetne osude članak 60

(1) Svrha uvjetne osude je da se u initeľju kaznenog djela uputi upozorenje uz prijetnju kaznom (uvjetna osuda) kojim se omoguđava ostvarenje svrhe kaznenopravnih sankcija izricanjem kazne bez njezina izvršenja, kad izvršenje kazne nije prijeko potrebno radi kaznenopravne zaštite.

Uvjetna osuda

članak 61

(1) Uvjetnom osudom sud u initeľju kaznenog djela utvrđuje kaznu i istovremeno određuje da se ona ne može izvršiti ako osuđeni za vrijeme koje odredi sud, a koje ne može biti kraće od jedne niti duže od pet godina (vrijeme provjeravanja), ne učini novo kazneno djelo.

(2) Pri odlučivanju da li će se izreći uvjetnu osudu sud će, vodeći računa o svrsi uvjetne osude, posebno uzeti u obzir osobnost u initeľja, njegov raniji život, njegovo ponašanje poslije izvršenja kaznenog djela, stupanj krivnje i druge okolnosti pod kojima je kazneno djelo učinjeno.

Uvjeti za izricanje uvjetne osude članak 62

(1) Uvjetna osuda može se izreći kad je u initeľju utvrđena kazna zatvora do dvije godine ili novčana kazna.

(2) Uvjetna se osuda ne može izreći za kaznena djela za koja se ni ublažavanjem kazne ne može izreći kazna zatvora manja od jedne godine.

(3) Ako je u initeľju utvrđena i kazna zatvora i novčana kazna, uvjetna osuda može se izreći i za obje kazne ili samo za kaznu zatvora.

(4) Mjere sigurnosti, izrečene uz uvjetnu osudu, izvršavaju se.

Obveze u initeľja kojem je izrečena uvjetna osuda članak 63

(1) Sud može u uvjetnoj osudi odrediti ispunjavanje sljedećih obveza: da osuđeni vrati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, da naknadi štetu koju je pričinio kaznenim djelom, ili da ispuni druge obveze predviđene kaznenim zakonodavstvom Brčko distrikta.

(2) Rok za ispunjenje obveza iz stavka 1 ovog članka utvrđuje sud u okviru određenog vremena provjeravanja.

Opoziv uvjetne osude zbog novog kaznenog djela članak 64

(1) Sud će opozvati uvjetnu osudu ako osuđeni u tijeku vremena provjeravanja počinu jedno ili više kaznenih djela za koja je izrečena kazna zatvora dvije godine ili teža kazna.

(2) Ako osuđeni u vrijeme provjeravanja počinu jedno ili više kaznenih djela za koja je izrečena kazna zatvora u trajanju kraćem od dvije godine ili novčana kazna, sud će, nakon što ocijeni sve okolnosti koje se odnose na učinjena kaznena djela i u initeľja, a posebno srodnost u učinjenih kaznenih djela, njihov značaj i pobude iz kojih su učinjena, odlučiti hoće li opozvati uvjetnu osudu. Pri tome je sud vezan zabranom izricanja uvjetne osude ako u initeľju za kaznena djela utvrđena u uvjetnoj osudi i za

nova kaznena djela treba izreći kaznu zatvora u trajanju duljem od dvije godine (članak 62, *Uvjetna osuda*, stavci 2 i 3 ovoga zakona).

(3) Ako opozove uvjetnu osudu, sud će primjenom odredaba članka 54 (*Stjecaj kaznenih djela*) ovoga zakona izreći jedinstvenu kaznu i za ranije učinjeno i za novo kazneno djelo, uzimajući i kaznu iz opozvane uvjetne osude kao utvrđenu.

(4) Ako ne opozove uvjetnu osudu, sud može za novo kazneno djelo izreći i uvjetnu osudu ili kaznu. Ako sud ocijeni da i za novo kazneno djelo treba izreći i uvjetnu osudu, utvrditi će jedinstvenu kaznu i za ranije učinjeno i za novo kazneno djelo primjenom odredaba članka 54 ovoga zakona i odrediti i novo vrijeme provjeravanja, koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od pet godina, računajući i od dana pravomoćnosti nove presude. Osuđenom kojem za novo kazneno djelo bude izrečena kazna zatvora, vrijeme provedeno na izdržavanju ove kazne ne uračunava se u vrijeme provjeravanja utvrđeno uvjetnom osudom za ranije kazneno djelo.

Opoziv uvjetne osude zbog ranije počinjenog kaznenog djela članak 65

(1) Sud će opozvati uvjetnu osudu ako poslije njezinog izricanja utvrdi da je osuđeni učinio kazneno djelo prije nego što je uvjetno osuđen i ako ocijeni da ne bi bilo osnove za izricanje uvjetne osude da se znalo za to kazneno djelo. U tom slučaju primijeniti će odredbu članka 64 (*Opoziv uvjetne osude zbog novog kaznenog djela*) stavka 3 ovoga zakona.

(2) Ako sud ne opozove uvjetnu osudu, primijeniti će odredbu članka 64 stavka 4 ovoga zakona.

Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja izrečenih obveza članak 66

(1) Sud će opozvati uvjetnu osudu i izreći izvršenje izrečene kazne ako osuđeni u određenom vremenu provjeravanja ne ispuni izrečenu obvezu u slučajevima kada je mogao ispuniti tu obvezu.

(2) U slučaju nemogućnosti ispunjenja izrečene obveze, sud može produžiti rok za ispunjenje te obveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obvezom predviđenom kaznenim zakonodavstvom Brčko distrikta, ili može osuđenog osloboditi ispunjenja izrečene obveze.

Rokovi za opoziv uvjetne osude članak 67

(1) Uvjetna osuda se može opozvati tijekom vremena provjeravanja.

(2) Ako osuđeni u tijeku vremena provjeravanja učini kazneno djelo koje povlači i opoziv uvjetne osude, a to je presudom utvrđeno tek poslije isteka vremena provjeravanja, uvjetna osuda može se opozvati najkasnije u roku od jedne godine od dana kada je proteklo vrijeme provjeravanja.

(3) Ako osuđeni u određenome roku ne ispuni neku obvezu iz članka 63 (*Obveze u initalja kojem je izrečena uvjetna osuda*) stavka 1 ovoga zakona, sud može uvjetnu osudu opozvati najkasnije u roku od jedne godine od dana kada je proteklo vrijeme provjeravanja i odrediti da se izvrši kazna utvrđena u uvjetnoj osudi.

Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom članak 68

(1) Sud može odrediti da se u initalja kojem je izrečena uvjetna osuda stavi pod zaštitni nadzor, ako s obzirom na okolnosti učinjenog kaznenog djela, osobu u initalja, njegov raniji život i ponašanje poslije učinjenog kaznenog djela, smatra da će se uz određivanje zaštitnog nadzora svrha uvjetne osude i društveno prilagođavanje osuđenog bolje ostvariti.

(2) Zaštitni nadzor obuhvaća ovim zakonom predviđene mjere pomoći, brige, nadzora i zaštite, s tim da vrijeme trajanja nadzora ne može biti kraće od šest mjeseci niti dulje od dvije godine.

Sadržaj zaštitnog nadzora članak 69

Zaštitni nadzor može obuhvatiti ove obveze:

- a) liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi;
- b) uzdržavanje od uporabe alkoholnih pića ili opojnih droga;
- c) poslušavanje određenih psihijatrijskih, psiholoških i drugih savjetovališta i postupanje po njihovim savjetima;
- d) osposobljavanje za određeno zanimanje;
- e) prihvaćanje zaposlenja koje odgovara stručnoj spremi i sposobnostima u initeľja;
- f) raspolaganje s plaćom i drugim приходima ili imovinom na primjeren način i sukladno s braćnim, odnosno obiteljskim obvezama.

Određivanje zaštitnog nadzora članak 70

(1) Sud u presudi određuje jednu ili više obveza iz članka 69 (*Sadržaj zaštitnog nadzora*) ovoga zakona utvrđujući i njihov sadržaj.

(2) Pri određivanju obveza iz članka 69 ovoga zakona, sud će osobito uzeti u obzir godine života u initeľja, njegovo opće zdravstveno i duševno stanje, njegove sklonosti i navike u naćinu voćenja života, osobito u kući, školi ili na radnom mjestu, pobude iz kojih je poćinio kazneno djelo i ponaćanje poslićje u inćenog kaznenog djela, njegov raniji život, osobne i obiteljske prilike, te druge okolnosti koje se odnose na osobu u initeľja a od znaćaja su za izbor obveza zaštitnog nadzora i njihovo trajanje.

(3) Ako u tijeku trajanja zaštitnog nadzora sud utvrdi da je ispunjena svrha zaštitnog nadzora, može zaštitni nadzor ukinuti prije isteka odrećenog vremena.

(4) Ako osućeni kome je izrećen zaštitni nadzor ne ispunjava obveze koje mu je sud odredio, sud ga može opomenuti ili može ranije obveze zamijeniti drugima ili produljiti trajanje zaštitnog nadzora u okviru vremena provjeravanja, ili opozvati uvjetnu osudu.

IX. GLAVA DEVETA MJERE SIGURNOSTI

Vrste mjera sigurnosti članak 71

U initeľjima kaznenih djela mogu se izreći ove mjere sigurnosti:

- a) obvezno psihijatrijsko lijećenje;
- b) obvezno lijećenje od ovisnosti;
- c) zabrana vrćenja poziva, djelatnosti ili dućznosti;

- d) zabrana upravljanja motornim vozilom;
- e) oduzimanje predmeta.

Svrha mjera sigurnosti članak 72

Svrha mjera sigurnosti je da se otklone stanja ili uvjeti koji mogu utjecati da u initeľju ubudu e u ini kaznena djela.

Izricanje mjera sigurnosti članak 73

Sud mođe u initeľju kaznenog djela izre i jednu ili više mjera sigurnosti kad postoje uvjeti za njihovo izricanje propisani ovim zakonom.

Obvezno psihijatrijsko lije enje članak 74

(1) Mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog lije enja izri e se u initeľju kaznenog djela koji je kazneno djelo u inio u stanju bitno smanjene ili smanjene ura unljivosti, ako postoji opasnost da bi uzroci takvog stanja mogli i ubudu e djelovati na u initeľja da u ini novo kazneno djelo.

(2) Mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog lije enja mođe se izvršiti, pod uvjetima utvr enim u stavku 1 ovog članka, uz izdržavanje kazne zatvora ili uz rad za op e dobro na slobodi ili uz uvjetnu osudu.

(3) Mjera sigurnosti obveznog psihijatrijskog lije enja traje dok ne prestanu razlozi zbog kojih je izre ena, ali najdulje do isteka izdržavanja kazne zatvora ili izvršenja rada za op e dobro na slobodi ili isteka vremena provjeravanja uz uvjetnu osudu.

(4) Stavak (4) brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Sluđbeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 21/10).

(5) Pod uvjetima iz stavka 2 ovog članka, obvezno psihijatrijsko lije enje se mođe nastaviti izvan medicinske ustanove nakon što je osu eni uvjetno otpušten. Ako osu eni ne nastavi lije enje, uvjetni otpust e se opozvati.

(6) Prema u initeľju kaznenog djela koji se ne podvrgne psihijatrijskom lije enju tijekom vremena provjeravanja odre enoga u uvjetnoj osudi, mođe se postupiti prema odredbi članka 66 (*Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja izre enih obveza*) ovoga zakona.

Obvezno lije enje od ovisnosti članak 75

(1) Mjera sigurnosti obveznog lije enja od ovisnosti mođe se izre i u initeľju koji je kazneno djelo u inio pod odlu uju im djelovanjem ovisnosti od alkohola ili opojnih droga, ako postoji opasnost da e zbog te ovisnosti i ubudu e initi kaznena djela.

(2) Mjera sigurnosti obveznog lije enja od ovisnosti se, pod uvjetima iz stavka 1 ovog članka, mođe izre i uz istu kaznenopravnu sankciju, u istom trajanju i na isti na in kako je ovim zakonom propisano za mjeru sigurnosti obveznog psihijatrijskog lije enja.

(3) Stavak (3) brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Sluđbeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj 21/10).

(4) Pod uvjetima iz članka 74 (*Obvezno psihijatrijsko liječenje*) stavka 2 ovoga zakona, obvezno liječenje od ovisnosti se može nastaviti izvan medicinske ustanove nakon što je osuđeni uvjetno otpušten. Ako osuđeni ne nastavi liječenje, uvjetni otpust će se opozvati.

(5) Prema uhitelju kaznenog djela koji se ne podvrgne liječenju od ovisnosti tijekom vremena provjeravanja određenog u uvjetnoj osudi, može se postupiti prema odredbi članka 66 (*Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja izrečenih obveza*) ovoga zakona.

Zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti članak 76

(1) Mjera sigurnosti zabrane vršenja određenog poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći u uhitelju koji je učinio kazneno djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost, ako postoji opasnost da bi takvo vršenje moglo poticajno djelovati da u čini novo kazneno djelo vezano uz svoj poziv, djelatnost ili dužnost.

(2) Mjera sigurnosti zabrane vršenja određenog poziva, djelatnosti ili dužnosti može se izreći i u trajanju koje ne može biti kraće od jedne niti duže od deset godina, računajući od dana pravomoćnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere sigurnosti.

(3) Kao u slučaju iz članka 44 (*Rad za opće dobro na slobodi*) stavka 5 ovoga zakona, izvršenje kazne zatvora može se odrediti u uhitelju kaznenog djela koji u tijeku izvršavanja rada za opće dobro na slobodi kao zamjenu za kaznu zatvora prekrši zabranu vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.

(4) Prema uhitelju kaznenog djela koji prekrši zabranu vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti tijekom vremena provjeravanja određenog u uvjetnoj osudi, može se postupiti prema odredbi članka 66 (*Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja izrečenih obveza*) ovoga zakona.

Zabrana upravljanja motornim vozilom članak 77

(1) Mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom može se izreći i u uhitelju kaznenog djela protiv sigurnosti prometa kad postoji opasnost da će upravljaju i motornim vozilom ponovo učiniti takvo kazneno djelo.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1 ovog članka zabrana upravljanja motornim vozilom može se odnositi samo na određenu vrstu ili na sve vrste motornih vozila.

(3) Mjera sigurnosti zabrane upravljanja motornim vozilom može se izreći i u trajanju koje ne može biti kraće od tri mjeseca ni dulje od pet godina računajući od pravomoćnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Prema uhitelju kaznenog djela kojem je zabranjeno upravljanje motornim vozilom uz zamjenu za kaznu zatvora ili uvjetnu osudu, ako ne postupi po toj zabrani, primijenit će se odredbe članka 44 (*Rad za opće dobro na slobodi*) stavka 5 i članka 66 (*Opoziv uvjetne osude zbog neispunjenja određenih obveza*) ovoga zakona.

Oduzimanje predmeta članak 78

(1) Predmeti koji su uporabljeni ili su bili namijenjeni za učinjenje kaznenog djela ili koji su nastali u činjenju kaznenog djela oduzeti će se, kad postoji opasnost da će biti ponovo uporabljeni za učinjenje kaznenog djela ili kad se radi zaštite opće sigurnosti ili iz moralnih razloga oduzimanje čini potrebnim, ako su vlasništvo u uhitelja.

(2) Predmeti iz stavka 1 ovog članka mogu se oduzeti i ako nisu vlasništvo u initelja kad to zahtijevaju interesi opće sigurnosti i razlozi morala, ali se time ne dira u prava trećih osoba na naknadu štete od u initelja.

(3) Zakonom se može propisati obvezno oduzimanje predmeta.

**X. GLAVA DESETA-BRISANA ZAKONOM O IZMJENAMA I DOPUNAMA
KAZNENOG ZAKONA BR KO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE
(SLUŽBENI GLASNIK BR KO DISTRIKTA BiH, BROJ:9/13)**

lanak 79

lanak 79 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 80

lanak 80 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 81

lanak 81 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 82

lanak 82 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 83

lanak 83 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 84

lanak 84 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 85

lanak 85 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 86

lanak 86 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 87

lanak 87 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 88

lanak 88 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 89

lanak 89 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 90

lanak 90 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 91

lanak 91 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 92

lanak 92 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 93

lanak 93 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 94

lanak 94 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 95

lanak 95 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 96

lanak 96 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 97

lanak 97 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 98

lanak 98 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 99

lanak 99 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 100

lanak 100 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 101

lanak 101 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 102

lanak 102 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 103

lanak 103 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 104

lanak 104 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 105

lanak 105 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 106

lanak 106 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 107

lanak 107 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 108

lanak 108 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

lanak 109

lanak 109 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj: 9/13).

XI. GLAVA JEDANAESTA

OP E ODREDBE O IZVRŠENJU KAZNENOPRAVNIH SANKCIJA

Izvršenje kazne zatvora

lanak 110

- (1) Kazna zatvora izvršava se u zatvorenim, poluotvorenim ili otvorenim ustanovama za izdržavanje kazne.**
- (2) Kazna dugotrajnog zatvora izvršava se u zatvorenim ustanovama za izdržavanje kazne.**

Granice izvršenja kazni

lanak 111

Osobi prema kojoj se izvršava kazna oduzimaju se prava ili se ona ograničava u pravima sukladno zakonu samo u granicama prijeko potrebnim da bi se ostvarila svrha pojedinih kazni.

Rad osuđenih osoba

lanak 112

- (1) Osoba osuđena na kaznu zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora, koja je sposobna za rad, može raditi ukoliko ona na to pristane.**
- (2) Ako osuđena osoba traži ili pristane na rad, rad će joj se omogućiti.**
- (3) Rad osuđene osobe treba biti koristan i usklađen sa suvremenim načinom vršenja iste vrste rada na slobodi, prema stručnim i drugim sposobnostima osuđenika.**

lanak 113

lanak 113 brisan Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, broj:9/13).

XII. GLAVA DVANAESTA

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI PRIBAVLJENE KAZNENIM DJELOM I PRAVNE POSLJEDICE OSUDE

Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom

lanak 114

- (1) Nitko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom.**
- (2) Korist iz stavka 1 ovog članka oduzeta se sudskom odlukom kojom je utvrđeno da je kazneno djelo učinjeno, pod uvjetima propisanim ovim zakonom.**

**Prošireno oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom
lanak 114a**

Kada se kazneni postupak vodi za kaznena djela iz glava XVIII, XXII, XXIII, XXIX i XXXI ovog zakona, sud može odlukom iz članka 114 stavak 2 oduzeti i onu imovinsku korist za koju tužitelj pruži dovoljno dokaza da se opravdano vjeruje da je takva imovinska korist pribavljena izvršenjem ovih kaznenih djela, a po tužitelj nije pružio dokaze da je korist pribavljena zakonito.

**Način oduzimanja imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom
lanak 115**

(1) Od tužitelja se oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koja je pribavljena kaznenim djelom, a ako oduzimanje nije moguće, tužitelj se obvezati na isplatu novčanog iznosa razmjernog pribavljenoj imovinskoj koristi. Imovinska korist pribavljena kaznenim djelom može se oduzeti od osobe na koju je prenesena bez naknade ili uz naknadu koja ne odgovara stvarnoj vrijednosti, ako je ona znala ili mogla znati da je imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.

(2) Kad je imovinska korist pribavljena kaznenim djelom sjedinjena s imovinom stečenu na zakoniti način, takva imovina može biti predmet oduzimanja ali u mjeri koja ne premašuje procijenjenu vrijednost imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.

(3) Prihod ili drugi plodovi imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom, ili imovine u koju je imovinska korist pribavljena kaznenim djelom pretvorena ili imovine s kojom je imovinska korist pribavljena kaznenim djelom sjedinjena, mogu biti predmet mjera navedenih u ovom članku na isti način i u istoj mjeri kao i imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.

**Zaštita oštećenog
lanak 116**

(1) Ako je oštećenom u kaznenom postupku dosuđen imovinskopravni zahtjev, sud će izreći oduzimanje imovinske koristi ukoliko ona prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtjev oštećenog.

(2) Oštećeni koji je u kaznenom postupku u pogledu svog imovinskopravnog zahtjeva upućen na parni postupak, može tražiti da se namiri iz iznosa oduzete vrijednosti ako pokrene parni postupak u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti odluke kojom je upućen na parni postupak i ako u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtjev zatraži namirenje iz oduzete vrijednosti.

(3) Oštećeni koji u kaznenom postupku nije istaknuo imovinskopravni zahtjev, može zahtijevati namirenje iz oduzete vrijednosti ako je radi utvrđenja svog zahtjeva pokrenuo parni postupak u roku od tri mjeseca od dana saznanja za presudu kojom se oduzima imovinska korist, a najdalje u roku od dvije godine od pravomoćnosti odluke o oduzimanju imovinske koristi i ako u roku od tri mjeseca od dana pravomoćnosti odluke kojom je utvrđen njegov zahtjev zatraži namirenje iz oduzete vrijednosti.

**Nastupanje pravnih posljedica osude
lanak 117**

(1) Osude za određena kaznena djela mogu imati za pravnu posljedicu prestanak ili gubitak određenih prava ili zabranu stjecanja određenih prava.

(2) Pravne posljedice osude ne mogu nastupiti kad je za kazneno djelo u tužitelj izrečena nova kazna, uvjetna osuda ili kad je u tužitelj oslobođen od kazne.

(3) Pravne posljedice osude mogu se propisati samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su propisane.

Vrste pravnih posljedica osude lanak 118

(1) Pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava su:

- a) prestanak obavljanja određenih poslova ili dužnosti u organima vlasti, gospodarskim društvima ili u drugim pravnim osobama;
- b) prestanak zaposlenja ili prestanak obavljanja određenog zvanja, poziva ili zanimanja;
- c) oduzimanje dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti.
- d) oduzimanje odlikovanja.

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani stjecanja određenih prava su:

- a) zabrana obavljanja određenih poslova ili funkcija u organima vlasti, gospodarskim društvima ili u drugim pravnim osobama;
- b) zabrana stjecanja određenih zvanja, poziva ili zanimanja ili promaknuća u službi;
- c) zabrana stjecanja dozvola ili odobrenja koja se izdaju odlukom organa vlasti ili statusa koji se priznaje odlukom organa vlasti.

Početak i trajanje pravnih posljedica osude lanak 119

(1) Pravne posljedice osude nastupaju danom pravomoćnosti presude.

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani stjecanja određenih prava traju najdulje deset godina od dana izdržane, oproštene ili zastarjele kazne, ako za pojedine pravne posljedice nije zakonom propisano kraće trajanje.

(3) Pravne posljedice osude prestaju brisanjem osude.

Prestanak mjera sigurnosti i pravnih posljedica osude na temelju sudske odluke lanak 120

(1) Sud može odlučiti o prestanku primjene mjere sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti ako su protekle tri godine od dana njezinog izricanja.

(2) Sud može odrediti da prestane pravna posljedica osude koja se sastoji u zabrani stjecanja određenih prava kad proteknu tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oproštene kazne.

(3) Pri ocjeni hoće li odrediti prestanak primjene mjere sigurnosti, odnosno pravne posljedice osude, sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenika poslije osude, njegovu spremnost da naknadi štetu prouzrokovanu kaznenim djelom i da vrati imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom, kao i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka primjene mjere sigurnosti, odnosno pravne posljedice osude.

(4) Prestankom pravne posljedice osude ne dira se u prava trećih osoba koja se zasnivaju na osudi.

XIII. GLAVA TRINAESTA
REHABILITACIJA, AMNESTIJA, POMILOVANJE I BRISANJE OSUDE

Rehabilitacija
članak 121

(1) Poslije izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, osuđene osobe uživaju sva prava utvrđena ustavom, zakonom i drugim propisima i mogu stjecati sva prava, osim onih koja su im ograničena mjerom sigurnosti ili nastupanjem pravne posljedice osude.

(2) Odredba stavka 1 ovog članka primjenjuje se i na osobe na uvjetnom otpustu, ako njihova prava nisu ograničena posebnim propisima o uvjetnom otpustu s izdržavanja kazne zatvora.

Amnestija
članak 122

(1) Osobama koje su obuhvaćene aktom amnestije daje se oslobođenje od kaznenog gonjenja ili potpuno ili djelomično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, određuje se brisanje osude, ili se ukida određena pravna posljedica osude.

(2) Amnestija se daje zakonom.

Pomilovanje
članak 123

(1) Pomilovanjem se pojedinoj osobi daje potpuno ili djelomično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, ili uvjetnom osudom, ili se određuje brisanje osude, ili se ukida odnosno određuje kraj trajanja mjere sigurnosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, ili zabrana upravljanja motornim vozilom u inozemstvu koji su vozači i po zanimanju, ili određene pravne posljedice osude.

Učinak amnestije i pomilovanja na prava trećih osoba
članak 124

Davanjem amnestije ili pomilovanja ne utječe se na prava trećih osoba koja se zasnivaju na osudi.

Brisanje osude
članak 125

(1) Pod uvjetom da po inozemstvu kaznenog djela nije ponovno osuđen zbog novog

kaznenog djela, osuda se briše po sili zakona kada proteknu sljedeći rokovi:

a) osuda kojom je po inozemstvu oslobođen kazne briše se iz kaznene evidencije ako osuđeni u roku od jedne godine od dana pravomoćnosti presude ne izvrši novo kazneno djelo,

b) uvjetna osuda briše se iz kaznene evidencije po isteku roka od jedne godine od dana prestanka vremena provjeravanja, ako za to vrijeme osuđeni ne izvrši novo kazneno djelo,

c) osuda na novu kaznu i na kaznu zatvora do jedne godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od tri godine od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne izvrši novo kazneno djelo,

d) osuda na kaznu zatvora preko jedne do tri godine briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od pet godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne izvrši novo kazneno djelo,

e) osuda na kaznu zatvora preko tri do pet godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od deset godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne izvrši novo kazneno djelo,

f) osuda na kaznu zatvora preko pet do deset godina briše se iz kaznene evidencije po proteku roka od 15 godina od dana izvršene, zastarjele ili oprostene kazne, ako za to vrijeme osuđeni ne izvrši novo kazneno djelo.

(2) Sud može, na molbu osuđenog, odrediti da se iz kaznene evidencije briše osuda na kaznu zatvora preko deset godina, ako je protekao rok od 20 godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne, a u tom vremenu osuđeni nije izvršio novo kazneno djelo.

(3) Prilikom odlučivanja o brisanju osude, sud će voditi računa o vladanju osuđenog poslije izdržane kazne, o prirodi kaznenog djela i o drugim okolnostima koje mogu biti od značaja za ocjenu opravdanosti brisanja osude.

(4) Osuda na kaznu dugotrajnog zatvora se ne briše.

(5) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje kazneni postupak zbog novog kaznenog djela.

(6) Osuda se ne može brisati iz kaznene evidencije dok traje primjena mjera sigurnosti niti dok oduzimanje imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom nije potpuno izvršeno.

(7) Brisanjem osude iz kaznene evidencije pod uvjetima iz stavaka od 1 do 3 ovog članka izvršitelj kaznenog djela smatra se neosuđenim.

Podatci iz kaznene evidencije članak 125a

(1) Podatci iz kaznene evidencije nisu javni podatci.

(2) Građanin ima pravo tražiti i dobiti podatke iz kaznene evidencije o sebi ako su mu ti podatci potrebni za ostvarivanje prava ili interesa.

(3) Zamjena izrečene novčane kazne radom za opće dobro na slobodi ili kaznom zatvora, kao i zamjena izrečene kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi ili novčanom kaznom, upisuju se u kaznenu evidenciju.

XIV. GLAVA ETRNAESTA
ODGOVORNOST PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

Odgovornost pravne osobe
lanak 126

- (1) Ova glava ovog zakona propisuje odgovornost pravne osobe, izuzimaju i Bosnu i Hercegovinu, Federaciju Bosne i Hercegovine, Republiku Srpsku, Br ko distrikt Bosne i Hercegovine, županije, grad, op inu i mjesnu zajednicu, za kazneno djelo koje je u initelj u inio u ime, za ra un ili u korist pravne osobe.
- (2) Ova glava ovoga zakona propisuje kazne i druge kaznenopravne sankcije koje se mogu izre i pravnoj osobi te pravne posljedice osude pravne osobe za kazneno djelo.
- (3) Pod uvjetima propisanim zakonom, za odre ene pravne osobe može biti isklju ena ili ograni ena primjena pojedinih kazni ili drugih kaznenopravnih sankcija koje se mogu izre i pravnim osobama.
- (4) Kazneni postupak protiv trgova kih društava vodi se po odredbama Zakona o kaznenom postupku Br ko distrikta Bosne i Hercegovine.

Primjena ovoga zakona prema mjestu u injenja kaznenog djela
u svezi s odgovornoš u pravnih osoba
lanak 127

- (1) Tuzemna i strana pravna osoba je, sukladno ovom zakonu, odgovorna za kaznena djela po injena na podru ju Br ko distrikta.
- (2) Tuzemna i strana pravna osoba koja ima sjedište na podru ju Br ko distrikta ili u njemu obavlja svoju djelatnost je, sukladno ovom zakonu, odgovorna za kazneno djelo u injeno izvan Br ko distrikta, ako je kazneno djelo u injeno protiv Br ko distrikta, njegovih stanovnika ili tuzemnih pravnih osoba.
- (3) Tuzemna pravna osoba je, sukladno ovom zakonu, odgovorna za kazneno djelo u injeno izvan Br ko distrikta protiv strane države, stranih državljana ili stranih pravnih osoba, pod uvjetima iz lanka 11 ovog zakona.**

Osnove odgovornosti pravne osobe
lanak 128

Za kazneno djelo koje je u initelj u inio u ime, za ra un ili u korist pravne osobe, odgovorna je pravna osoba:

- a) kad smisao u injenog kaznenog djela proizlazi iz zaklju ka, naloga ili odobrenja upravnih ili nadzornih tijela pravne osobe;
- b) ili kad su upravna ili nadzorna tijela pravne osobe utjecala na u initelja ili mu omogu ila da u ini kazneno djelo;
- c) ili kad pravna osoba raspolaže protupravno ostvarenom imovinskom koristi ili rabi predmete nastale kaznenim djelom;
- d) ili kad su upravna ili nadzorna tijela pravne osobe propustila dužni nadzor nad zakonitoš u rada zaposlenika.

Granice odgovornosti pravne osobe za kazneno djelo lanak 129

- (1) Uz uvjete iz lanka 128 (*Osnove odgovornosti pravne osobe*) ovoga zakona pravna je osoba odgovorna za kazneno djelo i kad u initelj za u injeno kazneno djelo nije kriv.
- (2) Odgovornost pravne osobe ne isključuje krivnju fizičkih odnosno odgovornih osoba za u injeno kazneno djelo.
- (3) Za kaznena djela u injena iz nehaja, pravna osoba može biti odgovorna pod uvjetima iz lanka 128 točke d) ovoga zakona, i u tom slučaju pravna osoba može blaže kazniti.
- (4) Kad u pravnoj osobi osim u initelja nema druge osobe ili tijela koji bi mogli usmjeravati ili nadzirati u initelja, pravna osoba odgovara za u injeno kazneno djelo u granicama u initeljeve odgovornosti.

Odgovornost pri statusnoj promjeni pravne osobe lanak 130

- (1) Pravna osoba u slučaju može biti odgovorna za kazneno djelo bez obzira je li kazneno djelo u injeno prije početka postupka ili u međuvremenu, ali se pravnoj osobi u slučaju ne izriče kazna, već se izriče mjera sigurnosti oduzimanja predmeta ili se oduzima imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.
- (2) Kad je došlo do prestanka pravne osobe prije pravomoćnog dovršetka kaznenog postupka, a u kaznenom je postupku utvrđena odgovornost te pravne osobe, kazne i ostale kaznenopravne sankcije izriču se pravnoj osobi koja je pravni sljednik pravne osobe kojoj je utvrđena odgovornost, ako su njezina upravna ili nadzorna tijela prije prestanka pravne osobe znala za u injeno kazneno djelo.
- (3) Pravnoj osobi koja je pravni sljednik pravne osobe kojoj je utvrđena odgovornost i koja su upravna ili nadzorna tijela znala za u injeno kazneno djelo, izriče se mjera sigurnosti oduzimanja predmeta ili se oduzima imovinska korist pribavljena kaznenim djelom.
- (4) Ako je do prestanka pravne osobe došlo po pravomoćnom dovršenom kaznenom postupku, izriče se kaznenopravna sankcija izvršava po odredbama stavaka 2 i 3 ovog lanka.

Odgovornost pravne osobe za pokušaj lanak 131

- (1) Ako je u initelj namjeravano kazneno djelo započeo ali ga nije dovršio, pravna je osoba odgovorna pod uvjetima iz lanka 128 (*Osnove odgovornosti pravne osobe*) ovoga zakona, ako zakon propisuje kažnjavanje i za pokušaj toga kaznenog djela.
- (2) Pravna se osoba kažnjava za pokušaj kaznom propisanom za dovršeno kazneno djelo, a može se i blaže kazniti.
- (3) Ako su upravna ili nadzorna tijela pravne osobe spriječila u initelja da dovrši započeto kazneno djelo, pravna se osoba može osloboditi kazne.

Produženo kazneno djelo i odgovornost pravnih osoba lanak 132

Kad je kod pravne osobe naznačena ista osnova odgovornosti u pogledu više istovrsnih i vremenski povezanih kaznenih djela više u initelja, pravna je osoba odgovorna kao da je u injeno jedno kazneno djelo.

**Sudioništvo pravnih osoba
lanak 133**

(1) U slučaju da dvije ili više pravnih osoba sudjeluje pri učinjenju kaznenog djela, svaka je odgovorna po članu 128 (*Osnove odgovornosti pravne osobe*) ovog zakona.

(2) Kod sudioništva pravnih osoba iz stavka 1 ovog članka, svaka pravna osoba odgovara kao da je jedina pravna osoba odgovorna za kazneno djelo.

**Opći razlozi za ublažavanje kazne pravnoj osobi ili oslobođenje od kazne
lanak 134**

(1) Pravna osoba može upravno ili nadzorno tijelo dragovoljno prijaviti učinitelja nakon što je kazneno djelo učinjeno, može se blaže kazniti.

(2) Pravna osoba može upravno ili nadzorno tijelo nakon učinjenog kaznenog djela odlučiti vratiti protupravno pribavljenu imovinsku korist ili otkloniti prouzrokovane štetne posljedice ili priopćiti podatke o osnovanosti odgovornosti drugih pravnih osoba, može se osloboditi kazne.

**Kazne za pravne osobe
lanak 135**

Pravnim se osobama za kaznena djela mogu izreći i ove kazne:

- a) novčana kazna;
- b) kazna oduzimanja imovine;
- c) kazna prestanka pravne osobe.

**Novčana kazna za pravne osobe
lanak 136**

(1) Novčana kazna koja se izreče pravnoj osobi ne može biti manja od 5.000 KM ni više od 5.000.000 KM.

(2) Ako je kaznenim djelom pravne osobe drugome prouzrokovana imovinska šteta ili je pribavljena protupravna imovinska korist, najviše mjera izrečene novčane kazne može iznositi dvostruki iznos te štete odnosno koristi.

(3) Ako se novčana kazna ne plati u roku koji je utvrđen presudom, bez odgađanja će se provesti postupak prisilne naplate.

**Kazna oduzimanja imovine
lanak 137**

(1) Kazna oduzimanja imovine može se izreći za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora od pet godina ili težom kaznom.

(2) Pravnoj se osobi može oduzeti najmanje polovica imovine ili veći dio imovine ili cjelokupna imovina.

U slučaju stečajnog postupka kao posljedice izrečene kazne oduzimanja imovine, vjerovnici se mogu namiriti iz oduzete stečajne mase.

Kazna prestanka pravne osobe lanak 138

- (1) Kazna prestanka pravne osobe može se izreći i ako je djelatnost pravne osobe u cijelosti ili u pretežnoj mjeri rabljena za učinjenje kaznenih djela.
- (2) Uz kaznu prestanka pravne osobe, može se izreći i kazna oduzimanja imovine.
- (3) Uz izrečenu kaznu prestanka pravne osobe, sud može predložiti otvaranje postupka likvidacije.
- (4) Iz imovine pravne osobe kojoj je izrečena kazna prestanka pravne osobe mogu se isplatiti vjerovnici.

Odmjeravanje kazne pravnoj osobi lanak 139

- (1) Pri odmjerenju kazne pravnoj osobi uzima se u obzir, pored općih pravila za odmjerenje kazne iz članka 49 (*Opća pravila za odmjerenje kazne*) ovoga zakona, također i ekonomska mogućnost pravne osobe.
- (2) Pri odmjerenju novčanane kazne za kaznena djela za koja se uz novčananu kaznu izriče i kazna oduzimanja imovine, izrečena kazna ne smije prijeći polovicu imovine pravne osobe.

Izricanje uvjetne osude pravnoj osobi lanak 140

- (1) Sud može pravnoj osobi za kazneno djelo izreći uvjetnu osudu umjesto novčanane kazne.
- (2) Uvjetnom osudom sud može pravnoj osobi utvrditi novčananu kaznu do 1.500.000 KM i ujedno odlučiti da se ista ne izvršiti, ako pravna osoba, u roku koji odredi sud a koji ne može biti kraći od jedne ni dulji od pet godina, ne bude odgovorna za novo kazneno djelo.

Mjere sigurnosti za pravne osobe lanak 141

Pravnoj se osobi mogu za kazneno djelo izreći, pored mjere sigurnosti oduzimanja predmeta iz članka 78 (*Oduzimanje predmeta*) ovoga zakona, ove mjere sigurnosti:

- a) objava presude;
- b) zabrana obavljanja određene djelatnosti.**

Objava presude lanak 142

- (1) **Mjera sigurnosti objave presude izriče se kada bi bilo korisno da javnost sazna za osudu, osobito ako bi objava presude bila od koristi za otklanjanje opasnosti za život ili zdravlje ljudi ili za sigurnost prometa ili da se zaštite ili potiču društvene vrijednosti.**
- (2) S obzirom na značaj kaznenog djela i potrebu da javnost sazna za osudu, sud može ocijeniti hoće li se presuda objaviti u tisku, na radiju ili televiziji ili u više navedenih sredstava javnog informiranja, i ujedno hoće li se objaviti obrazloženje presude u cijelosti ili u izvodu, uzimajući pritom u obzir da se na inom objave omogući obaviještenost svih u njegov interesu je objava presude.

Zabrana obavljanja određene djelatnosti članak 143

(1) Mjerom sigurnosti zabrane obavljanja određene djelatnosti sud može pravnoj osobi zabraniti proizvodnju određenih proizvoda ili obavljanje određenih poslova, ili joj zabraniti da se bavi određenim poslovima prometa robe ili drugim poslom odnosno djelatnostima.

(2) Mjera sigurnosti iz stavka 1 ovog članka izriče se pravnoj osobi ako bi njezino daljnje bavljenje određenom djelatnošću u bilo opasno za život ili zdravlje ljudi ili štetno za gospodarsko ili financijsko poslovanje drugih osoba ili za gospodarstvo, ili ako je pravna osoba u posljednje dvije godine prije uinjenog kaznenog djela već bilo kažnjena za isto ili slično kazneno djelo.

(3) Mjera sigurnosti iz stavka 1 ovog članka može se izreći i u trajanju od šest mjeseci do pet godina, računajući od pravomoćnosti presude.

Oduzimanje imovinske koristi pravnoj osobi članak 144

Ukoliko pravna osoba u injenim kaznenim djelom pribavi imovinsku korist, imovinska korist pribavljena kaznenim djelom će se oduzeti od pravne osobe.

Pravne posljedice osude pravne osobe članak 145

(1) Pravne posljedice osude pravne osobe za kazneno djelo su:

- a) zabrana rada na temelju dozvole, ovlasti ili koncesije, izdanih od organa strane države;
- b) zabrana rada na temelju dozvole, ovlasti ili koncesije, izdanih od institucija u Brčko distriktu.

(2) Pravne posljedice osude pravne osobe za kazneno djelo mogu nastupiti i kad je pravnoj osobi za uinjeno kazneno djelo izrečena nova kazna.

Zastara progona i izvršenja kaznenopravnih sankcija izrečenih pravnim osobama

članak 146

(1) Na zastaru progona pravne osobe primjenjuju se odredbe članka 15 (*Zastara kaznenog progona*) ovoga zakona.

(2) Zastara izvršenja kazne izrečene pravnoj osobi nastupa kad od pravomoćnosti presude kojom je kazna izrečena protekne:

- a) tri godine za izvršenje nove kazne;
- b) pet godina za izvršenje kazne oduzimanja imovine i kazne prestanka pravne osobe.

(3) Zastara izvršenja mjere sigurnosti nastupa protekom:

- a) šest mjeseci od pravomoćnosti odluke kojom je izrečena mjera sigurnosti objave presude;
- b) vremena jednakog onome koje je određeno za trajanje mjere sigurnosti zabrane obavljanja određene djelatnosti.

**Zakoni koji propisuju kaznena djela pravnih osoba
lanak 147**

Pravne osobe mogu biti odgovorne za kaznena djela iz ovoga zakona i za druga kaznena djela propisana zakonom u Brčko distriktu.

**Kazne za kaznena djela
lanak 148**

- (1) Za kaznena djela s propisanom novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine, pravna se osoba kazniti novčanom kaznom do 850.000 KM ili do deseterostrukog iznosa štete prouzrokovane ili imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.
- (2) Za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora preko tri godine, pravna se osoba kazniti novčanom kaznom najmanje 2.500.000 KM ili do dvadeseterostrukog iznosa štete prouzrokovane ili imovinske koristi pribavljene kaznenim djelom.
- (3) Za kaznena djela s propisanom kaznom zatvora od pet godina ili težom kaznom, pravnoj se osobi umjesto novčane kazne može izreći kazna oduzimanja imovine.
- (4) Za kaznena djela iz stavka 1 ovog članka, pravnoj se osobi umjesto novčane kazne može izreći kazna prestanka pravne osobe, pod uvjetima iz članka 138 (*Kazna prestanka pravne osobe*) ovoga zakona.

POSEBNI DIO

XV. GLAVA PETNAESTA KAZNENA DJELA PROTIV DRŽAVE

Napad na ustavno ure enje i Statutom utvr eni poredak Br ko distrikta Bosne i Hercegovine lanak 149

Tko uporabom fizi ke sile ili prijetnjom uporabe fizi ke sile pokuša promijeniti Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Br ko distrikta utvr eni poredak Br ko distrikta ili svrgnuti njegove najviše institucije,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Ugrožavanje teritorijalne cjeline Br ko distrikta Bosne i Hercegovine lanak 150

Tko uporabom sile ili prijetnjom uporabe sile pokuša odcijepiti dio teritorija Br ko distrikta ili da dio njegovog teritorija pripoji jednom od entiteta,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Dovo enje Br ko distrikta Bosne i Hercegovine u položaj pod injenosti ili ovisnosti lanak 151

Gra anin Br ko distrikta koji pokuša dovesti Br ko distrikt u položaj pod injenosti ili ovisnosti prema nekoj drugoj državi,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Sprje avanje borbe protiv neprijatelja lanak 152

Gra anin Br ko distrikta koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba sprje ava gra ane Br ko distrikta ili gra ane njegovih saveznika da se bore protiv neprijatelja,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Služba u neprijateljskoj vojsci lanak 153

(1) Gra anin Br ko distrikta koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba služi u neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama, ili sudjeluje u ratu ili oružanom sukobu bore i se protiv Br ko distrikta ili njegovih saveznika,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Tko vrbuje gra ane Br ko distrikta za službu u neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama ili za sudjelovanje u ratu ili oružanom sukobu protiv Br ko distrikta ili njegovih saveznika,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Pomaganje neprijatelju lanak 154

(1) Građanin Brčko distrikta koji za vrijeme rata pomaže neprijatelju u provođenju prisilnih mjera prema građanstvu Brčko distrikta,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Građanin Brčko distrikta koji u cilju pomaganja neprijatelju politički ili gospodarsko surađuje s neprijateljem za vrijeme rata,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Oružana pobuna lanak 155

(1) Tko sudjeluje u oružanoj pobuni koja je upravljena protiv, Ustavom Bosne i Hercegovine i Statutom Brčko distrikta, utvrđenog poretka Brčko distrikta ili njegovih najviših institucija,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(2) Tko organizira ili bilo kako rukovodi u inženjem kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Tko nabavlja sredstva za u inženje kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Špijunaža lanak 156

(1) Tko tajnu Brčko distrikta ili službenu tajnu priopćiti, preda ili u in dostupnom stranoj državi, stranoj organizaciji ili osobi koja im služi,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko na štetu Brčko distrikta za stranu državu ili organizaciju stvara obavještajnu službu ili njome rukovodi,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Tko stupi u stranu obavještajnu službu, prikuplja za nju podatke ili na drugi način pomaže njezin rad,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko pribavlja tajnu Brčko distrikta ili službenu tajnu u cilju da je priopćiti ili preda stranoj državi, stranoj organizaciji ili osobi koja im služi,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(5) Tko nabavlja sredstva za u injenje kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Odavanje tajne Br ko distrikta Bosne i Hercegovine lanak 157

(1) Ovlaštena osoba koja suprotno zakonu ili drugom propisu donesenom na temelju zakona, drugome priop i, preda ili u ini dostupnom tajnu Br ko distrikta koja joj je povjerena,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko drugome priop i ili preda, ili posreduje u priop avanju ili predaji podatka ili isprave za koju zna da je tajna Br ko distrikta, a do kojih je protupravno došao,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka u injeno za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, ili ako je dovelo do ugrožavanja sigurnosti ili gospodarske mo i Br ko distrikta,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ovlaštena osoba koja u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka iz nehaja,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(5) Nema kaznenog djela iz stavka 2 ovog lanka, ako netko objavi ili posreduje u objavljivanju tajne Br ko distrikta iji je sadržaj suprotan Ustavom BiH i Statutom Br ko distrikta utvr enom poretku Br ko distrikta, u cilju da javnosti otkrije povredu ustavnog i statutarnog poretka ili me unarodnog ugovora, ako objavljivanje nema štetne posljedice za sigurnost Br ko distrikta.

Upu ivanje i prebacivanje oružanih grupa ljudi, oružja i streljiva na podru je Br ko distrikta Bosne i Hercegovine lanak 158

Tko na teritorij Br ko distrikta upu uje ili prebacuje oružane grupe ljudi, teroriste, špijune, diverzante, oružje, eksploziv, otrove, opremu, streljivo ili drugi materijal radi u injenja kaznenih djela iz ove glave ovoga zakona,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Unošenje opasnih materija u Br ko distrikt Bosne i Hercegovine lanak 159

(1) Tko suprotno propisima unese u Br ko distrikt za život ili zdravlje ljudi štetne radioaktivne ili druge opasne materije ili otpatke,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko zlouporabom svog položaja ili ovlasti suprotno propisima omogu i da se u Br ko distrikt unesu za život ili zdravlje ljudi štetne radioaktivne ili druge opasne materije ili otpadci,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora ili nesnošljivosti
članak 160**

(1) Tko izaziva ili raspiruje nacionalnu, rasnu ili vjersku mržnju, razdor ili nesnošljivost među konstitutivnim narodima i ostalima koji žive u Brčko distriktu, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u ini prisilom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, skrnavljenjem spomenika, spomen-obilježja ili grobova,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Kaznom iz stavka 2 ovog članka kaznit će se tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u ini zlouporabom položaja ili ovlasti, ili ako je zbog tog djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život konstitutivnih naroda i ostalih koji žive u Brčko distriktu,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Materijali i predmeti koji nose poruke iz stavka 1 ovog članka kao i sredstva za njihovu izradu, umnožavanje ili rasturanje, oduzeti će se.

**Kažnjavanje za najteže oblike kaznenih djela protiv države
članak 161**

(1) Za kazneno djelo iz članka 149 (Napad na ustavno uređenje i Statutom utvrđeni poredak Brčko distrikta BiH), 150 (Ugrožavanje teritorijalne cjeline), 155 (Oružana pobuna) i 156 (Špijunaža) ovoga zakona, koje je imalo za posljedicu smrt jedne ili više osoba, ili je izazvalo opasnost za život ljudi, ili je prouzročilo teškim nasiljima i velikim razaranjima,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Ako je pri učinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka učinitelj s nakanom lišio života jednu ili više osoba,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

**Osnivanje udruga ili nabava sredstava za učinjenje kaznenih djela iz ove glave ovoga zakona
članak 162**

Tko osnuje udruhu u cilju učinjenja kaznenih djela iz ove glave ovoga zakona, ili tko nabavi sredstva za učinjenje kaznenih djela iz ove glave ovoga zakona,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

XVI. GLAVA ŠESNAESTA
KAZNENA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Ubojstvo
lanak 163

- (1) Tko drugog liši života, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (2) Kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kaznit će se:
- 1) tko drugoga liši života na okrutan ili podmukao način;
 - 2) tko drugoga liši života pri bezobzirnom nasilnom ponašanju;
 - 3) **tko drugog usmrti iz mržnje;**
 - 4) tko drugoga liši života iz koristoljublja, radi u inženja ili prikrivanja kojeg drugog kaznenog djela, iz bezobzirnog osvete ili iz drugih niskih pobuda;
 - 5) tko liši života službenu ili vojnu osobu pri obavljanju poslova sigurnosti ili dužnosti čuvanja javnoga reda, hvatanja uhitelja kaznenog djela ili čuvanja osobe koja je lišena slobode.

Ubojstvo na mah
lanak 164

Tko drugog liši života na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost ili prepast njegovim napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Ubojstvo iz nehaja
lanak 165

Tko drugog liši života iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Ubojstvo djeteta pri porođaju
lanak 166

Majka koja liši života svoje dijete za vrijeme porođaja ili neposredno nakon porođaja, dok traje porođaj što ga je kod nje izazvao porođaj,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Navođenje na samoubojstvo i pomaganje u samoubojstvu
lanak 167

(1) Tko navede drugog na samoubojstvo ili mu pomogne u izvršenju samoubojstva, pa ono bude učinjeno,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Tko djelo iz stavka 1 ovog članka učini prema maloljetniku ili prema osobi koja je sposobna da shvati značenje svojih djela ili da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko djelo iz stavka 1 ovog članka učini prema djetetu ili prema osobi koja nije mogla shvatiti značaj svog djela ili upravljati svojim postupcima,

kaznit će se po članku 163 (*Ubojstvo*) stavak 1 ovoga zakona.

(4) Tko surovo ili nečovječno postupi s osobom koja se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili ovisnosti i time iz nehaja izazove samoubojstvo te osobe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Protupravni prekid trudnoće članak 168

(1) Tko suprotno propisima o prekidu trudnoće trudnoj ženi s njezinim pristankom započne in vitro, u in vitro ili joj pomogne u in vitro prekid trudnoće,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko trudnoj ženi bez njezina pristanka započne in vitro ili u in vitro prekid trudnoće,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka trudna žena teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno ili je prouzrokovana smrt trudne žene,

u in vitro kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2 ovog članka trudna žena teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno ili je prouzrokovana smrt trudne žene,

u in vitro kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

Teška tjelesna ozljeda članak 169

(1) Tko drugog teško tjelesno ozlijedi ili mu zdravlje teško naruši,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učini prema braćnom partneru ili osobi s kojom živi u izvanbračnoj zajednici ili roditelju svoga djeteta s kojim ne živi u zajednici,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Tko drugog tjelesno ozlijedi ili mu zdravlje naruši tako teško da je zbog toga doveden u opasnost život ozlijeđenog ili je uništen ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegovog tijela ili koji važan organ, ili je prouzrokovana trajna nesposobnost za rad ozlijeđenog ili trajno i teško narušenje njegovog zdravlja ili unakaženost,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Kaznom iz stavka 3 ovog članka kaznit će se tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz mržnje.

(5) Ako ozlijeđeni umre zbog ozljede iz stavaka od 1 do 4 ovog članka, uinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(6) Tko kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(7) Tko kazneno djelo iz stavka od 1 do 3 ovog članka počinio na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost napadom ili teškim vrijeđanjem od strane ozlijeđenog, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(8) Tko kazneno djelo iz stavka 4 ovog članka počinio na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost napadom ili teškim vrijeđanjem od strane ozlijeđenog, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Laka tjelesna ozljeda članak 170

(1) Tko drugog lako tjelesno ozljedi ili mu zdravlje lako naruši,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio prema braćnom partneru ili osobi s kojom živi u izvanbračnoj zajednici ili roditelju svog djeteta s kojim ne živi u zajednici,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Sud može uinitelja kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka osloboditi od kazne ako je uinitelj bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštećenog.

Sudjelovanje u tuđini članak 171

Tko sudjeluje u tuđini u kojoj je netko lišen života ili je drugom nanesena teška tjelesna ozljeda, za samo sudjelovanje u tuđini,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Nepružanje pomoći članak 172

(1) Tko ne pruži pomoć osobi koja se nalazi u neposrednoj životnoj opasnosti iako je to mogao učiniti bez opasnosti za sebe ili drugoga,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko ostavi drugoga bez pomoći u životnoj opasnosti koju je sam prouzrokovao,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2 ovog članka prouzrokovana smrt osobe izložene opasnosti ili je teško tjelesno ozlijeđena ili joj je zdravlje teško narušeno,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Napuštanje nemoćne osobe članak 173

(1) Tko nemoćnu osobu koja mu je povjerena ili o kojoj se je inače dužan brinuti ostavi bez pomoći u prilikama opasnim za život ili zdravlje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzrokovana smrt ostavljene osobe ili je ona teško tjelesno ozlijeđena ili joj je zdravlje teško narušeno,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

XVII. GLAVA SEDAMNAESTA

KAZNENA DJELA PROTIV SLOBODE I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Povreda ravnopravnosti čovjeka i građanina članak 174

(1) Tko na temelju razlike u rasi, boji kože, nacionalnoj ili etničkoj pripadnosti, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, spolu, spolnoj sklonosti, jeziku, naobrazbi, društvenom položaju ili socijalnom podrijetlu, uskrati ili ograniči građanska prava utvrđena Ustavom BiH, ratificiranim međunarodnim ugovorom, zakonom, drugim propisom ili drugim aktom BiH, Statutom, zakonom, drugim propisom ili drugim aktom Brčko distrikta, ili tko na temelju takve razlike ili pripadnosti ili kojem drugom položaju daje građanima neopravdane povlastice ili pogodnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja učini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Brčko distrikta koja suprotno propisima o ravnopravnoj uporabi jezika i pisama konstitutivnih naroda i ostalih koji žive na području Brčko distrikta, uskrati ili ograniči građaninu da pri ostvarivanju svojih prava ili pri obavljanju tijelima

vlasti i institucijama u Brčko distriktu, trgovskim društvima i drugim pravnim osobama uporabe svoj jezik ili pismo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Službena ili odgovorna osoba u institucijama Brčko distrikta koja uskrati ili ograniči pravo građaninu na slobodno zapošljavanje na cijelom području Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i pod jednakim propisanim uvjetima,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Sprječavanje povratka izbjeglice ili raseljene osobe članak 175

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način sprječava izbjeglicu ili raseljenu osobu da se vrati u svoj dom ili da koristi svoju imovinu koja joj je bila oduzeta tijekom neprijateljstva od 1991. godine,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko sudjeluje u grupi ljudi koja učini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Tko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi koja učini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Protupravno oduzimanje slobode članak 176

(1) Tko drugoga protupravno zatvori, drži zatvorena ili mu na drugi način protupravno oduzme slobodu kretanja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je protupravno oduzimanje slobode trajalo dulje od trideset dana ili je počinjeno na okrutan način ili je osobi kojoj je protupravno oduzeta sloboda zbog toga teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do osam godina.

(3) Ako je zbog kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka osoba kojoj je protupravno oduzeta sloboda izgubila život,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Otmica članak 177

(1) Tko drugog protupravno zatvori, drži zatvorena ili mu na drugi način oduzme ili ograniči slobodu kretanja s ciljem da njega ili koga drugog prisili da što učini, ne učini ili trpi,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učini prema djetetu ili maloljetniku, ili tko radi ostvarivanja cilja otmice iz stavka 1 ovog članka prijeti da će otetu osobu lišiti života ili da će ju teško tjelesno ozlijediti, ili ako je kazneno djelo učinjeno u sastavu grupe ljudi ili organizirane grupe ljudi,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Učinitelj kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka koji dragovoljno pusti na slobodu otetu osobu prije nego što je ostvaren njegov zahtjev radi kojeg je učinio otmicu,

može se osloboditi kazne.

Iznuđavanje iskaza članak 178

(1) Službena osoba koja u obavljanju službe uporabi silu, prijetnju ili drugi protupravan način s ciljem iznuđavanja iskaza ili neke druge izjave od osumnjičenog, optuženog, svjedoka, vještaka ili koga drugog,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka praćeno teškim nasiljem ili ako su zbog iznuđavanja iskaza nastupile osobito teške posljedice za osumnjičenog ili optuženog u kaznenom postupku,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Zlostavljanje u obavljanju službe članak 179

Službena osoba koja u obavljanju službe drugog zlostavlja, nanosi mu teže tjelesne ili duševne patnje, zastrašuje ga ili vrijeđa,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Ugrožavanje sigurnosti članak 180

(1) Tko ugrozi sigurnost neke osobe ozbiljnom prijetnjom da će nju ili njoj blisku osobu lišiti života, teško tjelesno ozlijediti, lišiti slobode, ili oteti, ili nanijeti zlo podmetanjem požara, eksplozijom ili nekom drugom opasnom radnjom ili sredstvom,

kaznit će se kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako je djelo iz stavka 1 ovog članka učinjeno prema službenoj osobi u svezi s vršenjem njegove funkcije, ili prema više osoba, ili je u značajnoj mjeri izazvano uznemirenje građana, ili je učinjeno u sastavu grupe ili zločinac organizacije,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Tko prikradanjem, u stalim praćenjem ili uznemiravanjem na drugi način ugrožava sigurnost braćnog partnera, osobe s kojom živi u izvanbračnoj zajednici, roditelja svog djeteta ili druge osobe s kojom održava ili je održavao bliske veze,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Narušavanje nepovredivosti doma članak 181

(1) Tko neovlašteno prođe u tuđi dom ili druge zatvorene prostorije ili se na zahtjev ovlaštene osobe odatle ne udalji,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Službena osoba koja počinj kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u obavljanju službe,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Protuzakonita pretraga članak 182

Službena osoba koja u obavljanju službe protuzakonito izvrši pretragu stana, prostorija ili osoba,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Povreda tajnosti pisma ili druge pošiljke članak 183

(1) Tko bez odobrenja otvori tuđe pismo ili brzojav ili kakvo drugo zatvoreno pismeno ili pošiljku ili na drugi način povrijedi njihovu tajnost ili neovlašteno zadrži, prikrije, uništi ili drugome preda tuđe pismo, brzojav, zatvoreno pismeno ili pošiljku,

kaznit će se kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko neovlašteno prođe u kompjutorsku bazu osobnih podataka ili te podatke neovlašteno rabi ili ih učini dostupnim drugoj osobi,

kaznit će se kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka učini s ciljem da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Službena osoba koja u ini kazneno djelo iz stavaka 1, 2 i 3 ovog članka u obavljanju službe, kaznit će se za djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka zatvorom od tri mjeseca do tri godine, a za djelo iz stavka 3 ovog članka zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Neovlašteno otkrivanje profesionalne tajne članak 184

(1) Odvjetnik, branitelj, javni bilježnik, doktor medicine, doktor stomatologije, primalja ili drugi zdravstveni radnik, psiholog, djelatnik skrbništva, vjerski ispovjednik ili druga osoba koja neovlašteno otkrije tajnu koju je saznala u obavljanju svoga zvanja,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(1) Nema kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka ako tko tajnu otkrije u općem interesu ili interesu druge osobe koji je pretežnji od interesa čuvanja tajne.

Neovlašteno prisluškivanje i zvučno snimanje članak 185

(1) Tko putem posebnih naprava bez odobrenja prisluškuje ili zvučno snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namijenjena ili omogući nepozvanoj osobi da se upozna s razgovorom ili izjavom koja je neovlašteno prisluškivana ili zvučno snimljena, ili tko neovlašteno prisluškuje ili snimi tužbe i poruke u rađunalskom sustavu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Službena osoba koja u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u obavljanju službe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Neovlašteno optičko snimanje članak 186

(1) Tko fotografski, filmski ili na drugi način snimi drugu osobu bez njezinog pristanka u njezinim prostorijama ili tko takav snimak neposredno prenese trećemu ili tko mu takav snimak pokaže ili mu na neki drugi način omogući da se s njim neposredno upozna,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Službena osoba koja u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u obavljanju službe,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko dijete ili maloljetnika snimi radi izrade fotografija, audio-vizualnog materijala ili drugih predmeta pornografskog sadržaja, ili posjeduje ili uvozi ili prodaje ili rastura ili prikazuje takav materijal,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(4) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za u injenje kaznenog djela iz stavaka 1 i 3 ovog lanka oduzet e se, a predmeti koji su u injenjem kaznenog djela iz stavaka 1 i 3 ovog lanka nastali oduzet e se i uništiti.

Sprje avanje ili ometanje javnog okupljanja lanak 187

(1) Tko uskrati ili omete pravo gra ana na javno okupljanje,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Službena osoba koja kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka u ini zlouporabom svoga položaja ili ovlasti,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Sprje avanje tiskanja i rasturanja tiska lanak 188

Tko protupravno sprije i tiskanje, prodaju ili rasturanje knjiga, asopisa, novina ili drugog tiska,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

Povreda prava na podnošenje žalbi i molbi lanak 189

Službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine koja zlouporabom svoga položaja ili ovlasti sprije i drugoga da se koristi svojim pravom podnošenja žalbe, prigovora, molbe, predstavke ili pritužbe,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Nedopuštena uporaba osobnih podataka lanak 190

Službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu koja bez pristanka pojedinca suprotno zakonskim uvjetima prikuplja, obra uje ili koristi njegove osobne podatke ili te podatke rabi suprotno zakonom dopuštenoj svrsi njihova prikupljanja,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Nezakonito uskra ivanje identifikacijskih dokumenata lanak 190a

Tko s ciljem ograni avanja slobode kretanja ili izražavanja vlasti nad drugom osobom nezakonito uskrati drugome njegovu osobnu ili putnu ispravu kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Uskraivanje biračkog prava
članak 191**

Tko u obavljanju povjerene mu dužnosti u svezi s izborima za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, drugoga u namjeri da ga spriječi u ostvarenju njegovog biračkog prava protuzakonito ne uvede u birački popis ili ga izbriše s biračkog popisa ili mu na drugi način uskrati biračko pravo, s ciljem da ga spriječi u ostvarenju njegova biračkog prava,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

**Povreda slobode odlučivanja birača
članak 192**

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom, prisilom, podmišljanjem ili uporabom njegovog teškog imovinskog stanja ili na drugi protupravan način utječe na birača u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine da na izborima za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili prilikom glasanja o opozivu ili na referendumu, glasuje za ili protiv pojedine liste, pojedinog kandidata, ili da glasuje za ili protiv opoziva, za ili protiv prijedloga o kojem se odlučuje referendumom, ili da uopće ne glasuje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Član biračkog odbora ili druga osoba koja u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka u obavljanju povjerene joj dužnosti u svezi s izborima, glasanjem ili referendumom,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Prijevara pri glasanju
članak 193**

Tko na izborima za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili pri glasanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, glasuje umjesto drugoga pod njegovim imenom ili ponovno glasuje ili pokuša ponovno glasovati iako je već glasovao, ili glasuje iako zna da nema biračko pravo, odnosno pravo glasa,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

**Povreda tajnosti glasanja
članak 194**

(1) Tko pri izboru za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili pri glasanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, povrijedi tajnost glasanja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način traži od građanina da kaže za koga je glasovao ili kako je glasovao ili je li glasovao za ili protiv opoziva,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Iznik bira kog odbora ili druga osoba koja u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog Iznika u vršenju povjerene joj dužnosti u vezi s izborima ili glasovanjem,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Izborna prijevara Iznik 195

Tko krivotvori rezultate izbora ili glasovanja za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine dodavanjem, oduzimanjem ili brisanjem glasova ili potpisa, netočno prebrojavanjem glasova, neistinitim upisivanjem rezultata u izborne isprave ili na drugi način, ili objavi rezultate izbora ili glasovanja koji ne odgovaraju obavljenom glasovanju,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Uništenje izbornih isprava Iznik 196

Tko na izborima za institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, uništi, prikrije, ošteti ili oduzme kakvu ispravu o izborima ili o glasovanju o opozivu ili kakav predmet koji služi za izbor ili za glasovanje o opozivu,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

XVIII. GLAVA OSAMNAESTA KAZNENA DJELA TERORIZMA

Uzimanje talaca Iznik 197

(1) Tko drugoga zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način oduzme ili ograniči slobodu kretanja, ili ga drži i prijeti da će ga ubiti, ozlijediti ili nadalje zadržavati kao taoca, u cilju da primora Brčko distrikt Bosne i Hercegovine da nešto u ini ili ne u ini, kao izričiti ili prešutni uvjet za oslobađanje taoca,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je zbog kaznenog djela iz stavka 1 ovog Iznika nastupila smrt oteete osobe,

uinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je pri uinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog Iznika uinitelj oteetu osobu s nakanom lišio života,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Terorizam Iznik 198

(1) Tko po ini teroristi kin s ciljem ozbiljnog zastrašivanja stanovništva ili prisiljavanja organa vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine da nešto u ini ili ne u ini, ili s ciljem ozbiljne

destabilizacije ili uništavanja osnovnih političkih, ustavnih, gospodarskih ili društvenih struktura ili vrijednosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine,

kaznit će kaznom zatvora od najmanje tri godine.

(2) Ako je zbog kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka nastupila smrt jedne ili više osoba,

uinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je pri uinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka uinitelj neku osobu s nakanom lišio života,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) *Teroristički čin*, u smislu ovog članka, podrazumijeva neku od sljedećih namjernih radnji, koja s obzirom na svoju narav ili kontekst može ozbiljno oštetiti državu ili međunarodnu organizaciju:

a) napad na život osobe koji može prouzrokovati njezinu smrt;

b) napad na fizički integritet osobe;

c) protupravno zatvaranje, držanje zatvorenom ili na drugi način oduzimanje ili ograničavanje slobode kretanja druge osobe, s ciljem da nju ili nekoga drugoga prisili da nešto učini, ne učini ili trpi (otmica), ili uzimanje talaca;

d) nanošenje velike štete objektima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili javnim objektima, transportnom sistemu, objektima infrastrukture uključujući i informacijski sustav, javnom mjestu ili privatnoj imovini, za koju štetu je vjerojatno da će ugroziti ljudski život ili dovesti do znatne gospodarske štete;

e) otmica zrakoplova, broda ili drugog sredstva javnog prometa ili za prijevoz roba;

f) proizvodnja, posjedovanje, stjecanje, prijevoz, opskrba, uporaba ili osposobljavanje za uporaba oružja, eksploziva, nuklearnog, biološkog ili kemijskog oružja ili radioaktivnog materijala, kao i istraživanje i razvoj biološkog i kemijskog oružja ili radioaktivnog materijala;

g) ispuštanje opasnih materija ili izazivanje požara, eksplozija ili poplava s ciljem ugrožavanja ljudskih života;

h) ometanje ili zaustavljanje opskrbe vodom, električnom energijom ili drugim osnovnim prirodnim resursom s ciljem ugrožavanja ljudskih života;

i) prijetnja uinjenjem nekog djela iz točaka od a) do h) ovog stavka.

Financiranje terorističkih djelatnosti članak 199

Tko bilo na koji način neposredno ili posredno, daje ili prikuplja sredstva s ciljem da se uporabe ili znaju i da će se uporabiti u cjelini ili djelomično, za uinjenje:

- a) kaznenog djela iz članka 197 (*Uzimanje talaca*) i 198 (*Terorizam*) ovog zakona;
- b) drugog kaznenog djela koje može prouzrokovati smrt ili težu tjelesnu ozljedu civilne osobe ili osobe koja aktivno ne sudjeluje u neprijateljstvima u oružanom sukobu, kad je svrha takvog djela, po njegovoj prirodi ili kontekstu, zastrašivanje stanovništva ili prisiljavanje organa vlasti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine da nešto učini ili ne učini,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

XIX. GLAVA DEVETNAESTA

KAZNENA DJELA PROTIV SPOLNE SLOBODE I MORALA

Silovanje **članak 200**

(1) Tko drugu osobu uporabom sile ili prijetnje da će neposredno napasti na njezin život ili tijelo ili na život ili tijelo njoj bliske osobe prisili na spolni odnos ili s njim izjednačenu solnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učini na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa ili s njim izjednačenih spolnih radnji od više učinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzrokovana smrt silovane osobe, ili je ona teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je teško narušeno zdravlje, ili je silovana ženska osoba ostala trudna,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Kaznom iz stavka 2 ovog članka kaznit će se tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka izvrši iz mržnje.

(5) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učini prema maloljetniku,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(6) Tko kazneno djelo iz stavaka 2, 3 i 4 ovog članka učini prema maloljetniku,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(7) Ako su kaznenim djelom iz stavka 2 ovog članka prouzrokovane posljedice iz stavka 3 ovog članka,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Spolni odnos s nemoćnom osobom članak 201

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s drugom osobom, iskoristivši njezinu duševnu bolest, duševnu poremećenost, nedovoljnu duševnu razvijenost, neku drugu težu duševnu smetnju, ili kakvo drugo stanje te osobe zbog kojeg ona nije sposobna za otpor,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinio prema osobi čije je stanje nesposobnosti za otpor sam izazvao ili je u tome sudjelovao,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinio na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa, ili s njim izjednačeni spolni radnji od više učinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 2 ovog članka učinio na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prigodom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa, ili s njim izjednačeni spolni radnji od više učinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do petnaest godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzrokovana smrt osobe s kojom je izvršen spolni odnos ili s njim izjednačena spolna radnja, ili je ona teško tjelesno ozlijeđena, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili ako je ženska osoba ostala trudna,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(6) Ako su kaznenim djelom iz stavaka 3 i 4 ovog članka prouzrokovane posljedice iz stavka 5 ovog članka,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

Spolni odnos zlouporabom položaja članak 202

(1) Tko zlouporabom svoga položaja navede na spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju drugu osobu koja se zbog imovinskog, obiteljskog, društvenog, zdravstvenog ili drugog stanja ili teških prilika nalazi prema njemu u odnosu ovisnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Nastavnik, odgajatelj, roditelj, posvojitelj, skrbnik, očeuh, majka ili druga osoba koja iskorištavajući svoj položaj ili odnos prema maloljetniku koji joj je povjeren radi njegova odgoja, obrazovanja ili njege izvrši s njim spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Prisila na spolni odnos
lanak 203**

Tko prisili na spolni odnos drugu osobu ozbiljnom prijetnjom da će za nju ili njoj blisku osobu otkriti nešto što bi teško škodilo njezinoj časti ili ugledu ili ozbiljnom prijetnjom nekim drugim teškim zločinom,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Spolni odnos s djetetom
lanak 204**

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko izvrši nasilni spolni odnošaj ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom (lanak 200, *Silovanje*, stavak 1) ili s nemoćnim djetetom (lanak 200, *spolni odnos s nemoćnom osobom*, stavak 1),

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjednačenu spolnu radnju s djetetom zlouporabom položaja (lanak 202, *Spolni odnos zlouporabom položaja*, stavak 2),

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog članka počinjati na osobito okrutan ili osobito ponižavajući način, ili ako je istom prilikom prema istoj žrtvi učinjeno više spolnih odnosa ili s njim izjednačeni spolni radnji od više učinitelja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavaka od 1 do 3 ovog članka prouzrokovana smrt djeteta, ili je dijete teško tjelesno ozlijeđeno, ili mu je zdravlje teško narušeno, ili je žensko dijete ostalo trudno,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

**Bludne radnje
lanak 205**

(1) Tko u slučaju jevim iz članka 200 (*Silovanje*), 201 (*Spolni odnos s nemoćnom osobom*), 202 (*Spolni odnos zlouporabom položaja*) i 203 (*Prisila na spolni odnos*) ovoga zakona, kad nije učinjen ni pokušaj tog kaznenog djela, počinjati samo bludnu radnju,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko u slučaju iz članka 204 (*spolni odnos s djetetom*) ovoga zakona, kad nije učinjen ni pokušaj toga kaznenog djela, počinjati samo bludnu radnju, ili tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjati prema djetetu ili maloljetniku,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnikom lanak 206

Tko pred djetetom ili maloljetnikom ini radnje namijenjene zadovoljavanju vlastite ili tu e pohote, ili tko navede dijete da pred njim ili drugom osobom vrši takve radnje,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Navo enje na prostituciju lanak 207

- (1) Tko radi zarade ili druge koristi navodi, poti e ili namamljuje drugoga na pružanje seksualnih usluga ili na drugi na in omogu i njegovu predaju drugome radi pružanja seksualnih usluga, ili na bilo koji na in sudjeluje u organiziranju ili vo enju pružanja seksualnih usluga, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**
- (2) Bez utjecaja je za po injenje kaznenog djela iz ovoga lanka injenica je li se osoba koja se navodi, poti e ili namamljuje, ve ranije bavila prostitucijom.**

Trgovina ljudima lanak 207a

- (1) Tko uporabom sile ili prijetnjom uporabe sile ili drugim oblicima prisile, otmicom, prijevaram ili obmanom, zlouporabom vlasti ili utjecaja ili položaja bespomo nosti ili davanjem ili primanjem isplata ili drugih koristi kako bi privolio osobu koja ima kontrolu nad drugom osobom vrbuje, preveze, preda, sakrije ili primi osobu u svrhu iskorištavanja te osobe kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina. Iskorištavanje u smislu ovog lanka podrazumijeva: prostituciju druge osobe ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili usluge, ropstvo ili njemu sli an odnos, služenje, odstranjivanje dijelova ljudskog tijela ili kakvo drugo iskorištavanje.
- (2) Tko vrbuje, navodi, preveze, preda, sakrije ili primi osobu koja nije navršila 18 godina života u svrhu iskorištavanja prostitucijom ili drugim oblikom seksualnog iskorištavanja, prisilnim radom ili uslugama, ropstvom ili njemu sli nim odnosom, služenjem, odstranjivanjem dijelova ljudskog tijela ili kakvim drugim iskorištavanjem, kaznit e se kaznom zatvora najmanje deset godina.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog lanka izvršila službena osoba prilikom obavljanja službene dužnosti, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od najmanje deset godina.
- (4) Tko krivotvori, pribavi ili izda putnu ili osobnu ispravu ili koristi, zadržava, oduzima, mijenja, ošte uje, uništava putnu ili osobnu ispravu druge osobe u svrhu omogu avanja trgovine ljudima kaznit e se kaznom zatvora od jedne do pet godina.
- (5) Tko koristi usluge žrtve trgovine ljudima kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (6) Ako je izvršenjem kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog lanka prouzro eno teže narušenje zdravlja, teška tjelesna ozljeda ili smrt osobe iz stavaka 1 i 2 ovog lanka, po initelj e se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.
- (7) Predmeti, prijevozna sredstva i objekti rabljeni za izvršenje djela e se oduzeti.
- (8) Na postojanje kaznenog djela trgovine ljudima bez utjecaja je okolnost je li osoba koja je žrtva trgovine ljudima pristala na iskorištavanje.

- (9) Protiv žrtve trgovine ljudima koja je bila prisiljena, od strane izvršitelja kaznenog djela, sudjelovati u izvršenju drugog kaznenog djela ne će se voditi kazneni postupak ako je takvo njezino postupanje bilo neposredna posljedica njezinog statusa žrtve trgovine ljudima.“

Organizirana trgovina ljudima članak 207b

- (1) Tko organizira ili rukovodi grupom, organiziranom grupom, ili zločinom organizacijom koja zajednički djelovanjem u inozemstvu ili pokušaj kaznenog djela iz članka 207a (*Trgovina ljudima*) ovog zakona kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.
- (2) Tko počinje kaznenog djela u okviru grupe iz stavka 1 ovog članka kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina.
- (3) Tko postane pripadnikom grupe iz stavka 1 ovog članka, kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.
- (4) Pripadnik grupe iz stavka 1 ovog članka, koji tu grupu ili udruženje otkrije, može se osloboditi kazne.

Iskorištavanje djeteta ili maloljetnika radi pornografije

članak 208

(1) Tko dijete ili maloljetnika snimi radi izradbe fotografija, audio-vizualnog materijala ili drugih predmeta pornografskog sadržaja, ili posjeduje ili uvozi ili prodaje ili rastura ili prikazuje takav materijal, ili te osobe navede na sudjelovanje u pornografskoj predstavi,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Predmeti koji su bili namijenjeni ili uporabljeni za počinjenje kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka oduzeti će se, a predmeti koji su nastali počinjenjem kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka oduzeti će se i uništiti.

Upoznavanje djeteta s pornografijom članak 209

(1) Tko djetetu proda, prikaže ili javnim izlaganjem ili na drugi način u inozemstvu pristupa njemu spise, slike, audio-vizualne i druge predmete pornografskog sadržaja ili mu prikaže pornografsku predstavu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Predmeti iz stavka 1 ovog članka oduzeti će se.

**Rodoskrvnu e
lanak 210**

(1) Tko izvrši spolni odnos ili s njim izjedna enu spolnu radnju s krvnim ro akom u pravoj liniji ili s bratom ili sestrom,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini s maloljetnikom,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini s djetetom,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

**XX. GLAVA DVADESETA
KAZNENA DJELA PROTIV BRAKA, OBITELJI I MLADEŽI**

**Dvobra nost
lanak 211**

(1) Tko sklopi novi brak iako se u braku ve nalazi,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko sklopi brak s osobom za koju zna da se u braku ve nalazi.

(3) Ako je raniji brak prestao ili je poništen, gonjenje se ne e poduzeti, a ako je poduzeto obustavit e se.

**Omogu avanje sklapanja nedopuštenog braka
lanak 212**

Ovlaštena osoba pred kojom se brak sklapa ili mati ar koji obavljaju i svoju službenu dužnost omogu i sklapanje braka koji je po zakonu zabranjen, ništav ili se smatra nepostoje im,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

**Izvanbra na zajednica s mla im maloljetnikom
lanak 213**

(1) Punoljetna osoba koja izvanbra no živi s maloljetnikom koji nije navršio šesnaest godina života,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se roditelj, posvojitelj ili skrbnik koji maloljetniku u životnoj dobi izme u etrnaest i šesnaest godina života omogu i izvanbra ni život s drugom osobom ili ga na to navede.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 2 ovog lanka po ini iz koristoljublja,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako se sklopi brak, kazneno gonjenje neće se poduzeti, a ako je poduzeto obustavit će se.

Oduzimanje djeteta ili maloljetnika članak 214

(1) Tko dijete ili maloljetnika protupravno oduzme roditelju, posvojitelju, skrbniku ili osobi kojoj je povjeren, ili tko ga protupravno zadržava ili sprječava da bude s osobom koja ima to pravo ili tko onemogućava izvršenje izvršne odluke o brizi prema djetetu ili maloljetniku,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Učinitelj koji dragovoljno preda dijete ili maloljetnika,

može se osloboditi kazne.

Promjena obiteljskog stanja članak 215

Tko podmetanjem, zamjenom ili na drugi način promijeni obiteljsko stanje djeteta,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Zapuštanje ili zlostavljanje djeteta ili maloljetnika članak 216

(1) Roditelj, posvojitelj, skrbnik ili druga osoba koja grubo zanemaruje svoje dužnosti zbrinjavanja ili odgoja djeteta ili maloljetnika,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se roditelj, posvojitelj, skrbnik ili druga osoba koja zlostavi dijete ili maloljetnika, prisili ga na rad koji ne odgovara njegovoj životnoj dobi, ili na pretjerani rad, ili na prosjačenje, ili ga iz koristoljublja navodi na ponašanje koje je štetno za njegov razvoj.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog članka dijete ili maloljetnik teško tjelesno ozlijeđen, ili mu je teško narušeno zdravlje, ili se zbog kaznenog djela iz stavka 1 ili 2 ovog članka dijete ili maloljetnik odao prosjačenju, prostituciji ili drugim oblicima asocijalnog ponašanja ili delinkvenciji,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Povreda obiteljskih obveza članak 217

(1) Tko grubim kršenjem svojih zakonskih obiteljskih obveza ostavi u teškom položaju člana obitelji koji nije u stanju da se sam o sebi brine,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzrokovana smrt člana obitelji koji je ostavljen u teškom položaju, ili je teško tjelesno ozlijeđen, ili mu je zdravlje teško narušeno,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Pri izricanju uvjetne osude sud može u initelju odrediti obvezu urednog izvršavanja svoje obveze zbrinjavanja, odgoja i uzdržavanja.

Nasilje u obitelji lanak 218

(1) Tko nasiljem, drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava mir, tjelesnu cjelovitost ili duševno zdravlje lana svoje obitelji,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini prema lanu obitelji s kojime živi u zajedni kom ku anstvu,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je pri u injenju kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog lanka upotrijebljeno oružje, opasno oru e ili drugo sredstvo prikladno teško ozlijediti tijelo ili narušiti zdravlje,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka lan obitelji teško tjelesno ozlije en ili mu je zdravlje teško narušeno, ili ako je kazneno djelo iz stavaka 1 do 3 ovog lanka po injeno prema djetetu ili maloljetniku,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavaka od 1 do 4 ovog lanka prouzrokovana smrt lana obitelji,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od dvije do petnaest godina.

(6) Tko usmrti lana obitelji kojeg je prethodno zlostavljao,

kaznit e se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Izbjegavanje uzdržavanja lanak 219

(1) Tko izbjegava davanje uzdržavanja za osobu koju je na temelju izvršne sudske odluke ili izvršne nagodbe sklopljene pred drugim ovlaštenim organom dužan uzdržavati,

kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Pri izricanju uvjetne osude sud može u initelju odrediti obvezu urednog pla anja uzdržavanja te podmirenja dospjelih obveza.

(3) Ako je u initelj kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka ispunio svoju obvezu do dovršetka glavne rasprave,

može se osloboditi kazne.

**Sprje avanje i neizvršavanje mjera za zaštitu maloljetnika
lanak 220**

(1) Tko sprje ava izvršenje odgojnih i drugih mjera suda i ovlaštenih organa za zaštitu maloljetnika, kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Odgovorna osoba na radu u organima ili ustanovama za zaštitu, odgoj ili radno osposobljavanje maloljetnika, koja u svome radu o ito nesavjesno postupa, pa zbog toga bude teško ugroženo zdravlje ili razvitak maloljetnika,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**XXI. GLAVA DVADESET I PRVA
KAZNENA DJELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI**

**Prenošenje zarazne bolesti
lanak 221**

(1) Tko ne postupi po propisima ili naredbama kojima nadležno tijelo zdravstvene službe odre uje preglede, dezinfekciju, odvajanje bolesnika ili drugu mjeru za suzbijanje ili sprje avanje zarazne bolesti kod ljudi, pa zbog toga do e do opasnosti od širenja zarazne bolesti,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko ne postupi po propisima ili naredbama iz stavka 1 ovog lanka u pogledu suzbijanja ili sprje avanja zaraznih bolesti kod životinja, pa zbog toga do e do opasnosti prenošenja zarazne bolesti na ljude.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog lanka po ini iz nehaja,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Nepostupanje po zdravstvenim propisima za vrijeme epidemije
lanak 222**

Tko za vrijeme epidemije kakve zarazne bolesti ne postupi po naredbama ili odlukama donesenima na temelju propisa ovlaštenog tijela kojima se odre uju mjere za suzbijanje ili sprje avanje epidemije,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

**Prenošenje spolne bolesti
lanak 223**

Tko znaju i da je zaražen spolnom boleš u, spolnim odnošajem ili s njim izjedna enom spolnom radnjom ili na drugi na in drugoga spolno zarazi, ako time nije po injeno kazneno djelo teške tjelesne ozljede,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

Zapošljavanje osoba oboljelih od zarazne bolesti članak 224

(1) Tko u bolnici, rodilištu, javnom domu, školi, trgovačkom društvu ili drugoj pravnoj osobi, obrtu ili kod samostalnog gospodarstvenika, u djelatnosti u kojoj se rukuje prehrambenim proizvodima ili koja obavlja higijenske usluge ili u sličnoj djelatnosti, suprotno zdravstvenim propisima, zaposli ili drži zaposlenom osobu koja boluje od zarazne bolesti, pa zbog toga dođe do opasnosti od širenja zarazne bolesti,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Nesavjesno liječenje članak 225

(1) Doktor medicine ili doktor stomatologije koji obavljaju i svoju djelatnost primijeni očitono neprikladno sredstvo ili očitono neprikladan način liječenja ili ne primijeni odgovarajuće higijenske mjere, pa time prouzroči pogoršanje zdravstvenog stanja neke osobe,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoći ili njege postupi nesavjesno i time prouzroči pogoršanje zdravstvenog stanja neke osobe.

(3) Doktor medicine ili doktor stomatologije koji kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Kaznom iz stavka 3 ovog članka kaznit će se drugi zdravstveni radnik koji kazneno djelo iz stavka 2 ovog članka počinio iz nehaja.

Nepružanje medicinske pomoći članak 226

Doktor medicine, doktor stomatologije ili drugi zdravstveni radnik koji ne pruži neodgodivu medicinsku pomoć osobi kojoj je takva pomoć potrebna, iako je svjestan ili je mogao biti svjestan da zbog toga može nastupiti teško narušenje zdravlja ili smrt te osobe,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Nadrilježništvo članak 227

Tko se, nemajući i propisanu stručnu spremu, neovlašteno bavi liječenjem ili drugom zdravstvenom djelatnošću,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine i novčanom kaznom.

**Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih živežnih namirnica
članak 228**

(1) Tko proizvodi radi prodaje ili prodaje ili nudi na prodaju ili na drugi način stavlja u promet živežne namirnice, jelo, piće ili druge proizvode škodljive za zdravlje ljudi,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko djelo iz stavka 1 ovog članka počinini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Škodljive namirnice i predmeti oduzeti će se.

**Nesavjesni pregled mesa za prehranu
članak 229**

(1) Veterinar ili drugi ovlašteni veterinarski djelatnik koji pri pregledu stoke za klanje ili mesa namijenjenog prehrani ljudi postupi nesavjesno ili suprotno propisima ne obaviti pregled stoke ili mesa, pa time omogući stavljanje u promet mesa škodljivoga za zdravlje ljudi,

kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Veterinar ili drugi ovlašteni veterinarski djelatnik koji kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Zagađivanje vode za piće i živežnih namirnica
članak 230**

(1) Tko škodljivom ili kakvom drugom tvari zagađi vodu koja ljudima služi za piće ili živežne namirnice, pa time prouzroči opasnost za život ili zdravlje ljudi,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

**Služenje alkoholnih pića mladima maloljetnicima
članak 231**

Tko u ugostiteljskom objektu ili drugom objektu u kojem se prodaju alkoholna pića posluži maloljetnika koji nije navršio šesnaest godina života žestokim alkoholnim pićem ili ga posluži drugim alkoholnim pićem u količinama koje mogu izazvati pijanstvo maloljetnika,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Neovlaštena proizvodnja i stavljanje u promet opojnih droga
članak 232**

(1) Tko neovlašteno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili posreduje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašteno stavlja u promet supstance ili pripravke propisom proglašene opojnim drogama,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko organizira grupu ljudi u cilju počinjenja kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka, ili tko postane pripadnikom takve organizirane grupe ljudi,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Tko neovlašteno izrađuje, nabavlja, posreduje ili daje na uporabu opremu, materijal ili supstance za koje zna da su namijenjene proizvodnji opojnih droga,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Opojne droge i sredstva za njihovo pripravljanje oduzet će se.

**Omogućavanje uživanja opojnih droga
članak 233**

(1) Tko navodi drugoga na uživanje opojne droge ili mu daje opojnu drogu da je uživa on ili druga osoba ili stavi na raspolaganje prostorije radi uživanja opojne droge ili na drugi način drugome omogućuje uživanje opojne droge,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinji prema djetetu, maloljetniku ili prema više osoba, ili ako su prouzročile osobito teške posljedice,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Opojne droge oduzet će se.

**Teška kaznena djela protiv zdravlja ljudi
članak 234**

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 221 (*Prenošenje zarazne bolesti*) stavaka 1 i 2, članka 224 (*Zapošljavanje osoba oboljelih od zarazne bolesti*) stavka 1, članka 225 (*Nesavjesno liječenje*) stavaka 1 i 2, članka 227 (*Nadričije ništvo*), 228 (*Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih živežnih namirnica*) stavka 1, članka 229 (*Nesavjesni pregled mesa za prehranu*) stavka 1 i članka 230 (*Zagađivanje vode za piće i živežnih namirnica*) stavka 1 ovoga zakona, prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili postojeća bolest znatno pogoršana,

osuditelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako je kaznenim djelom navedenim u stavku 1 ovog članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz lanka 221 stavka 3, lanka 224 stavka 2, lanka 225 stavka 3, lanka 228 stavka 2, lanka 229 stavka 2 i lanka 230 stavka 2 ovog zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe, ili joj je zdravlje teško narušeno, ili postoje a bolest znatno pogoršana,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom navedenim u stavku 3 ovog lanka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

XXII. GLAVA DVADESET I DRUGA

KAZNENA DJELA PROTIV GOSPODARSTVA, POSLOVANJA I SIGURNOSTI PLATNOG PROMETA

Povreda ravnopravnosti u obavljanju gospodarske djelatnosti lanak 235

(1) Tko zlouporabom svojeg službenog ili utjecajnog položaja ili ovlasti ograni i slobodno kretanje ljudi, roba i kapitala na području Br ko distrikta, uskrati ili ograni i pravo trgova kog društva ili druge pravne ili fizi ke osobe da se na području Br ko distrikta bavi prometom robe i usluga, ili tko stavi trgova ko društvo ili drugu pravnu ili fizi ku osobu u neravnopravan položaj prema drugim osobama glede uvjeta za rad ili za obavljanje prometa robe i usluga ili ograni i slobodnu razmjenu robe i usluga na području Br ko distrikta,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu koja zlouporabom svojeg službenog položaja ili ovlasti ograni i slobodno kretanje ljudi, robe i kapitala izme u Br ko distrikta i entiteta, uskrati ili ograni i pravo trgova kog društva ili druge pravne ili fizi ke osobe da se na području Br ko distrikta ili entiteta bavi prometom robe i usluga; ili stavi trgova ko društvo ili drugu pravnu ili fizi ku osobu u neravnopravan položaj prema drugim osobama glede uvjeta rada ili uvjeta obavljanja prometa robe i usluga, ili ograni i slobodnu razmjenu robe i usluga izme u Br ko distrikta i entiteta,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Nesavjesno gospodarsko poslovanje lanak 236

(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja kršenjem zakona ili drugog propisa u Br ko distriktu o ito nesavjesno posluje, pa time prouzroči znatnu imovinsku štetu toj pravnoj osobi,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka prouzročena prisilna likvidacija ili ste aj pravne osobe,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora **od šest mjeseci** do pet godina.

**Prouzročenje steaja
članak 237**

(1) Tko znaju i za svoju prezaduženost ili nesposobnost za plaćanje, obustavljaju i naplaćivanje svojih tražbina s ciljem da smanji buduću steajnu masu, prekomjerno troši, otuđuje imovinu u besćenje, preuzme nerazmjernu obvezu, lakomisleno koristi ili daje zajmove, sklopi posao s osobom nesposobnom za plaćanje, propusti pravodobno naplatiti svoje tražbine ili na drugi način koji je u ovoj suprotnosti s urednim gospodarenjem umanjiti svoju imovinu,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko kao odgovorna osoba u pravnoj osobi u ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka u ini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

**Lažni steaj
članak 238**

(1) Tko u cilju izbjegavanja plaćanja svojih obveza, prividnim ili stvarnim umanjenjem svoje imovine prouzroči steaj tako što:

- a) cijelu ili dio imovine prividno ili ispod tržišne vrijednosti proda, prikrije, besplatno ustupi ili uništi;
- b) zaključi fiktivne ugovore o dugu ili prizna nepostojenje tražbine;
- c) prikrije, uništi, preinači ili tako vodi poslovne knjige, isprave ili spise koje je po zakonu ili drugom propisu obavezan voditi, da se iz njih ne može utvrditi stvarno imovinsko stanje, ili to stanje sačinjavanjem lažnih isprava ili na drugi način prikaže takvim da se po toj osnovi može otvoriti steaj,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako su kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročene teške posljedice vjerovniku,

u initečaj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

**Zloupotreba u steajnom postupku
članak 239**

(1) Tko u steajnom postupku prijavi lažnu tražbinu ili tražbinu u lažnom isplatnom redu da bi time ostvario pravo koje mu ne pripada,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se vjerovnik, član odbora vjerovnika ili steajni upravitelj koji za sebe ili drugog primi imovinsku korist ili obećanje imovinske koristi da bi se donijela ili da se ne bi donijela određena odluka, ili da bi se na drugi način oštetio barem jedan vjerovnik u steajnom postupku.

(3) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko vjerovniku, članu odbora vjerovnika ili steajnom upravitelju da ili obeća imovinsku korist radi počinjenja kaznenog djela iz stavka 2 ovog članka.

**Ošte enje vjerovnika
lanak 240**

(1) Tko, znaju i da je postao nesposoban za pla anje, isplatom duga ili na drugi na in stavi kojeg vjerovnika u povoljniji položaj i time ošteti najmanje jednog od svojih vjerovnika,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja, znaju i da je pravna osoba postala nesposobna za pla anje, u cilju izigravanja ili ošte ivanja vjerovnika prizna neistinitu tražbinu, sastavi lažni ugovor ili drugom prijevarnom radnjom ošteti vjerovnika pravne osobe,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog lanka prouzro ena šteta koja prelazi 500.000 KM, ili postupak sanacije ili ste aja prema ošte eniku,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

**Zloupotaba ovlasti u gospodarskom poslovanju
lanak 241**

(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za tu pravnu osobu:

- a) stvara ili drži nedopuštene fondove u zemlji ili izvan nje;
- b) sastavljanjem isprava neistinitog sadržaja, lažnim bilancama, procjenama ili inventurom ili drugim lažnim prikazivanjem ili prikri vanjem injenica, neistinito prikazuje stanje i kretanje sredstava i ishoda poslovanja, pa time dovede u zabludu upravu pravne osobe pri donošenju odluka o poslovima upravljanja;
- c) uskrati pla anje poreznih i drugih fiskalnih obveza utvr enih zakonom;
- d) sredstva kojima raspolaže koristi suprotno njihovoj namjeni;
- e) na drugi na in grubo povrijedi ovlasti raspolaganja, uporabe ili upravljanja imovinom pravne osobe,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka pribavljena imovinska korist koja prelazi 200.000 KM,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

**Zloupotaba u postupku privatizacije
lanak 242**

(1) Tko u postupku privatizacije, s ciljem da sebi ili drugoj osobi pribavi kakvu korist, drugome nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugoga, smanji kupoprodajnu cijenu ili omogu i kupnju znatno ispod cijene pravne osobe u privatizaciji, daju i neto ne podatke ili skrivaju i podatke o imovini, приходима, teretima, rashodima i drugim pravima ili injenicama od utjecaja na utvr ivanje stvarne cijene,

kaznit e se kaznom zatvora do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili prouzročena šteta koja prelazi 300.000 KM,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili prouzročena šteta koja prelazi 800.000 KM,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(4) Službena ili odgovorna osoba koja, znajući za radnje iz stavka 1 ovog članka, iskorištavanjem svojeg službenog položaja ili ovlasti, prekorači granicu svoje službene ovlasti ili propuštanjem svoje službene dužnosti, u potpunosti ili propusti u potpunosti službenu radnju u postupku privatizacije,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Izrada lažne bilance članak 243

Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu korist ili da drugome nanese kakvu štetu, u pravnoj osobi izradi lažnu bilancu kojom se utvrđuje dobit ili gubitak te pravne osobe ili kojom se utvrđuje udio svakoga člana pravne osobe u dobiti ili gubitku,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Zloupotreba procjene članak 244

(1) Ovlašteni procjenitelj koji prilikom procjene imovine pravne osobe zloupotrebi svoju ovlast, pa time sebi ili drugome pribavi kakvu korist ili drugome nanese kakvu štetu,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili prouzročena šteta koja prelazi 10.000 KM,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili prouzročena šteta koja prelazi 50.000 KM,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Prijevara u gospodarskom poslovanju članak 245

(1) Tko kao zastupnik ili predstavnik pravne osobe, s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi toj ili drugoj pravnoj osobi, uporabom nenaplativih akceptnih naloga, čekova za koje zna da nemaju pokriće ili na drugi način, dovede nekoga u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da na štetu svoje ili tuđe imovine što u potpunosti ili ne u potpunosti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili je prouzročena šteta koja prelazi 10.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili je prouzročena šteta koja prelazi 50.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Sklapanje štetnog ugovora članak 246

(1) Tko kao zastupnik ili predstavnik pravne osobe u njezinoj gospodarskoj djelatnosti sklopi ugovor za koji zna da je za tu pravnu osobu štetan, ili sklopi ugovor suprotno ovlasti i time prouzroči štetu pravnoj osobi,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je u inite lj kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka za to primio protupravnu korist ili obećanje koristi ili ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročena šteta koja prelazi 200.000 KM,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Stvaranje monopolističkog položaja na tržištu članak 247

Tko u pravnoj osobi sklopi sporazum kojim se druga pravna ili fizička osoba ograničuje u slobodnom prometu robe ili usluga na određenom području ili s određenim pravnim ili fizičkim osobama, ili sklopi sporazum kojim se na drugi način stvara monopolistički položaj određenih pravnih ili fizičkih osoba na tržištu,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Odavanje i neovlašteno pribavljanje poslovne tajne članak 248

(1) Tko neovlašteno drugome priopćiti, preda ili na drugi način u inite lj pristupa poslovnu tajnu ili tko poslovnu tajnu pribavlja s ciljem da je preda nepozvanoj osobi,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko po inite lj kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka s ciljem odnošenja poslovne tajne izvan zemlje, ili ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist ili je prouzročena znatna šteta,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Odavanje i uporaba burzovnih tajnih podataka
članak 249**

(1) Tko poslovne podatke burze koji nisu pristupa ni svim sudionicima burze priop i nepozvanoj osobi, ili tko do e do takvih podataka, pa njihovim uporabom na burzi ostvari protupravnu imovinsku korist,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 10.000 KM,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

**Krivotvorenje vrijednosnih papira
članak 250**

(1) Tko izradi lažne vrijednosne papire s ciljem da ih stavi u opticaj kao prave, ili tko preina i takve prave vrijednosne papire s ciljem da ih stavi u opticaj, ili tko pribavlja lažne vrijednosne papire s ciljem da ih stavi u opticaj kao prave,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko lažni vrijednosni papir koji je primio kao pravi, znaju i ili saznajući da je lažno na injen ili preina en, stavi u opticaj,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Lažni vrijednosni papiri oduzet e se.

**Krivotvorenje kreditnih i ostalih kartica bezgotovinskog pla anja
članak 251**

(1) Tko s ciljem da je uporabi kao pravu izradi lažnu kreditnu karticu ili drugu karticu bezgotovinskog pla anja, ili tko preina i takvu pravu karticu, ili tko takvu lažnu karticu uporabi kao pravu,

kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinsku korist koja prelazi 10.000 KM,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(5) Lažne kreditne kartice i kartice za bezgotovinsko plaćanje oduzet će se.

Krivotvorenje znakova za vrijednost članak 252

(1) Tko izradi lažne biljege, poštanske marke ili druge znakove za vrijednost izdane temeljem propisa, ili tko preinači i koji od takvih pravih znakova za vrijednost s ciljem da ih uporabi kao prave ili da ih drugome da na uporabu, ili tko takve lažne znakove za vrijednost uporabi kao prave ili ih s tim ciljem pribavi,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako su znakovi za vrijednost iz stavka 1 ovog članka veće vrijednosti,

initelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko odstranjenjem žiga kojim se znakovi iz stavka 1 ovog članka poništavaju ili kojim drugim načinom u svrhu ponovne uporabe ide za tim da takvim znakovima da izgled kao da nisu upotrebljeni, ili tko takve upotrebljene znakove za vrijednost uporabi ili proda kao da vrijede,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(4) Lažni znakovi za vrijednost oduzet će se.

Krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utege članak 253

(1) Tko s ciljem da ih uporabi kao prave izradi lažne pečate, žigove, marke ili druge znakove za obilježavanje tuzemne ili strane robe kojima se žigoše zlato, srebro, stoka, drvo ili neka druga roba, ili tko s istim ciljem takve prave znakove preinači, ili tko takve lažne znakove uporabi kao prave,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko krivotvori mjere ili utege.

(3) Lažni znakovi, mjere i utezi oduzet će se.

Izrada, nabava, posjed, prodaja i davanje na uporabu sredstava za krivotvorenje članak 254

(1) Tko izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu sredstva za izradu lažnog novca, lažnih kreditnih ili ostalih kartica bezgotovinskog plaćanja ili lažnih vrijednosnih papira,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko izrađuje, nabavlja, posjeduje, prodaje ili daje na uporabu sredstva za izradu lažnih znakova za vrijednost izdanih temeljem propisa ili lažnih znakova za obilježavanje robe te lažnih mjera i utega,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Sredstva iz stavaka 1 i 2 ovog lanka oduzet e se.

Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgova kih knjiga ili isprava lanak 255

(1) Tko u poslovne ili trgova ke knjige, isprave ili spise koje je dužan voditi temeljem zakona ili drugog propisa, unese neistinite podatke ili ne unese neki važan podatak, ili svojim potpisom ili pe atom ovjeri poslovnu ili trgova ku knjigu, ispravu ili spis s neistinitim sadržajem, ili svojim potpisom ili pe atom omogu i izradbu poslovne ili trgova ke knjige, isprave ili spisa s neistinitim sadržajem,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko neistinitu poslovnu ili trgova ku knjigu, ispravu ili spis uporabi kao da su istiniti, ili tko uništi, ošteti, prikrije ili na drugi na in u ini neupotrebljivom poslovnu ili trgova ku knjigu, ispravu ili spis.

Povreda izumiteljskog prava lanak 256

Tko u poslovanju neovlašteno uporabi tu i prijavljeni ili propisima zašt i eni izum,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Neovlaštena uporaba tu eg modela i uzorka lanak 257

Tko na svojem proizvodu u prometu neovlašteno uporabi tu i prijavljeni ili modelom ili uzorkom zašt i eni vanjski oblik, sliku ili crtež, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

Tko neovlašteno objavi predmet prijave tu ega modela ili uzorka, kaznit e se nov anom kaznom i kaznom zatvora do pet godina.

Neovlaštena uporaba tu e tvrtke lanak 258

Tko se u cilju obmane kupca ili korisnika usluga posluži tu om tvrtkom, žigom, zaštitnim znakom ili posebnom oznakom robe ili unese pojedina obilježja tu e oznake u svoju tvrtku, žig, zaštitni znak ili posebnu oznaku robe,

kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

Obmana kupaca lanak 259

(1) Tko s ciljem obmane kupaca stavi u promet proizvode s oznakom u koju su uneseni podatci koji ne odgovaraju sadržaju, vrsti, podrijetlu ili kakvo i proizvoda, ili stavi u promet proizvode koji po svojoj težini ili kakvo i ne odgovaraju onome što se redovito pretpostavlja kod takvih proizvoda, ili stavi u promet proizvode bez oznake o sadržaju, vrsti, podrijetlu ili kakvo i proizvoda kad je takva oznaka propisana,

kaznit e se kaznom zatvora do tri godine i nov anom kaznom.

(2) Tko s ciljem obmane kupaca lažno objavi sniženje cijene proizvoda, rasprodaju robe po sniženim cijenama ili na drugi način lažnom reklamom obmanjuje kupce glede cijene proizvoda koje prodaje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Nedopuštena trgovina zlatnim novcem i zlatom članak 260

(1) Tko se suprotno propisima bavi trgovinom zlatnim novcem ili zlatom u vrijednosti koja prelazi 10.000 KM,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je učinitelj djela iz stavka 1 ovog članka organizirao mrežu preprodavatelja ili posrednika,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Zlatni novac ili zlato koje je bilo predmetom nedopuštene trgovine oduzet će se.

Nedopuštena trgovina članak 261

(1) Tko, nemajući ovlasti za trgovinu, nabavi robu ili druge predmete opće potrošnje u vrijednosti koja prelazi 10.000 KM u cilju prodaje, ili tko se neovlašteno u većem opsegu bavi trgovinom ili posredovanjem u trgovini ili zastupanjem u prometu roba i usluga,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je učinitelj djela iz stavka 1 ovog članka organizirao mrežu preprodavača ili posrednika, ili je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 30.000 KM, ili se radi o robi ili predmetima čiji je promet zabranjen ili ograničen propisima,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Roba i predmeti nedopuštene trgovine oduzet će se.

Obmana pri dobivanju kredita ili drugih pogodnosti članak 262

(1) Tko s ciljem da za sebe ili drugoga pribavi kredit, ulaganja sredstva, subvencije ili kakvu drugu pogodnost, davatelju kredita ili osobi mjerodavnoj za odobravanje pogodnosti da neistinite ili nepotpune podatke o imovinskom stanju ili druge podatke značajne za dobivanje kredita ili druge pogodnosti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljen kredit ili druge pogodnosti iz stavka 1 ovog članka u vrijednosti koja prelazi 10.000 KM,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljen kredit ili druge pogodnosti iz stavka 1 ovog članka u vrijednosti koja prelazi 50.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(4) Tko dobiveni kredit, ulaga ka sredstva, subvenciju ili kakvu drugu pogodnost iskoristi u drugu svrhu od one za koju su mu ta sredstva odobrena,

kaznit e se nov anom kaznom i kaznom zatvora do dvije godine.

Nedopušteno bavljenje bankarskom djelatnoš u lanak 263

(1) Tko se bez odobrenja ili suprotno uvjetima pod kojima je odobrenje dano bavi bankarskom djelatnoš u,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 10.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 200.000 KM,

u inite lj e se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Nedopuštena proizvodnja lanak 264

(1) Tko proizvede ili preradi robu i ja je proizvodnja ili prerada zabranjena, ako takvim djelom nije po injeno drugo kazneno djelo s propisanom težom kaznom,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Roba iz stavka 1 ovog članka i sredstva za njezinu proizvodnju ili preradbu oduzet e se.

Pranje novca

lanak 265

(1) Tko novac ili imovinu za koju zna da su pribavljeni injenjem kaznenog djela primi, zamjeni, drži, njome raspolaže, uporabi u gospodarskom ili drugom poslovanju ili na drugi na in prikrije ili pokuša prikriti,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je novac ili imovinska korist iz stavka 1 ovog članka velike vrijednosti,

uinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je pri izvršenju kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka uinitelj postupio iz nehaja u odnosu na okolnost da su novac ili imovinska korist pribavljeni kaznenim djelom,

kazniti će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(4) Novac i imovinska korist iz stavaka od 1 do 3 ovog članka oduzeti će se.

Zlouporaba čekova i kartice članak 266

(1) Tko zlouporabom čekova, kreditne ili druge kartice bezgotovinskog plaćanja na njihovu uporabu ima pravo, banku ili drugu pravnu osobu obveže na isplatu iznosa za koji zna da nema pokrivena, a koji je ugovorom o uporabi čekova ili kartice izričito zabranjen,

kazniti će se novčanom kaznom i kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM,

uinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

XXIII. GLAVA DVADESET I TREĆA KAZNENA DJELA IZ OBLASTI POREZA

Porezna utaja članak 267

(1) Tko za sebe ili drugoga izbjegne plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom u Brčko distriktu ili doprinosa socijalnog osiguranja propisanih u Brčko distriktu, ne daju i zahtijevane podatke ili daju netačne podatke o svojem stvarnom oporezivom prihodu ili o drugim činjenicama koje su od utjecaja na utvrđivanje iznosa takvih obveza, a iznos obveze izbjegava prelazi 10.000 KM,

kazniti će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko uini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka, a iznos obveze izbjegava prelazi 50.000 KM,

kazniti će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko uini kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka, a iznos obveze izbjegava prelazi 200.000 KM,

kazniti će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

Neplaćanje poreza članak 267a

(1) Tko prijenosom ili otuđenjem imovine, gašenjem gospodarskog subjekta ili na drugi način na inonemogući naplatu prijavljenog poreza propisanog poreznim zakonodavstvom Brčko distrikta, a iznos obveze nije se plaćanja izbjegava prelazi 50.000 KM, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko izvrši djelo iz stavka 1 ovog članka, a iznos poreza nije se plaćanja izbjegava prelazi 100.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Tko izvrši djelo iz stavka 1 ovog članka, a iznos poreza nije se plaćanja izbjegava prelazi 200.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(4) Ako počinitelj plati obveze iz stavaka 1, 2 i 3 ovog članka, može se osloboditi kazne.

Lažna porezna isprava članak 268

(1) Tko izda lažnu ispravu nije se podnošenje zahtjeva po poreznom zakonodavstvu u Brčko distriktu, ili tko ne izda ispravu nije se izdavanje po poreznom zakonodavstvu u Brčko distriktu zahtjeva,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učini u odnosu na veći broj isprava, ili ako je ugrožena naplata većeg iznosa javnog prihoda,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Nepravilno izdvajanje sredstava pravnih osoba članak 269

Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja je po poreznom zakonodavstvu u Brčko distriktu osobno odgovorna za porezne obveze pravne osobe, a koja je odobrila izdvajanje sredstava pravne osobe u druge svrhe, a ne za plaćanje porezne obveze pravne osobe, pa je time prouzročila nesposobnost pravne osobe za pravodobno podmirenje porezne obveze,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Podnošenje lažne porezne prijave članak 270

Tko dostavi poreznom tijelu lažnu prijavu ili drugi lažni podatak nije se podnošenje po poreznom zakonodavstvu u Brčko distriktu zahtjeva,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Sprečavanje poreznog službenika u obavljanju službene radnje članak 271

(1) Tko silom ili prijetnjom uporabe sile sprečava ili nastoji sprečiti poreznog službenika u obavljanju njegove službene dužnosti, ili tko ga na isti način prisili ili nastoji prisiliti da službenu dužnost ne obavi,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako pri po injenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka u initelj poreznog službenika uvrijedi ili zlostavi, ili ga lako tjelesno ozlijedi, ili prijeti uporabom oružja,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(3) U initelj kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog lanka koji je bio izazvan protuzakonitim ili grubim postupanjem poreznog službenika,

može se osloboditi kazne.

Napad na poreznog službenika u obavljanju službene dužnosti lanak 272

(1) Tko napadne ili ozbiljno prijeti da e napasti poreznog službenika ili osobu koja poreznome službeniku pomaže u otkrivanju i istrazi povrede poreznih propisa u Br ko distriktu,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako pri u injenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka u initelj poreznog službenika ili osobu koja poreznome službeniku pomaže lako tjelesno ozlijedi, ili prijeti uporabom oružja,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je pri u injenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka u initelj poreznog službenika ili osobu koja poreznome službeniku pomaže teško tjelesno ozlijedio,

kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) U initelj kaznenog djela iz stavaka 1 do 3 ovog lanka koji je bio izazvan protuzakonitim ili grubim postupanjem poreznog službenika ili osobe koja poreznome službeniku pomaže,

može se osloboditi kazne.

(5) Kaznena djela iz stavaka 1 do 3 ovog lanka odnose se i na službene osobe u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine koje obavljaju poslove otkrivanja i istrage povrede poreznih propisa.

XXIV. GLAVA DVADESET I ETVRTA KAZNENA DJELA PROTIV RADNIH ODNOSA

Povreda ravnopravnosti u zapošljavanju lanak 273

Tko uskrati ili ograni i pravo gra anima na slobodno zapošljavanje na podru ju Br ko distrikta pod jednakim uvjetima koji vrijede u mjestu zapošljavanja,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Povreda prava iz radnog odnosa
članak 274**

Tko kršenjem propisa ili općeg akta ili kolektivnog ugovora o zasnivanju ili prestanku radnog odnosa, o plaći ili drugim primanjima, o radnom vremenu, o odmoru ili dopustu, zaštiti žena, mladeži i invalida ili o zabrani prekovremenog ili onog rada, uskrati ili ograniči zaposleniku pravo koje mu pripada,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Povreda prava za vrijeme privremene nezaposlenosti
članak 275**

Tko kršenjem propisa ili općeg akta o pravima građana za vrijeme privremene nezaposlenosti drugome uskrati pravo koje mu po tome propisu ili općem aktu pripada,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Povreda prava iz socijalnog osiguranja
članak 276**

Tko kršenjem propisa ili općeg akta o socijalnom osiguranju uskrati ili ograniči nekoj osobi pravo iz socijalnog osiguranja koje joj pripada,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Zlouporaba prava iz socijalnog osiguranja
članak 277**

Tko lažnim prikazivanjem da je bolestan ili prouzročitelj bolesti ili nesposobnosti za rad postigne da mu se iz socijalnog osiguranja prizna pravo koje mu inače po propisu ili općem aktu ne bi pripalo,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Neizvršenje odluke o vraćanju na rad
članak 278**

Službena ili odgovorna osoba u pravnoj osobi ili samostalni gospodarstvenik koji ne postupi po pravomoćnoj odluci kojom je odlučeno o vraćanju radnika na rad,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Nepoduzimanje mjera zaštite pri radu
članak 279**

(1) Odgovorna osoba u pravnoj osobi ili samostalni gospodarstvenik koji kršenjem zakona ili drugog propisa ili općeg akta o mjerama zaštite pri radu, ne provede propisane mjere zaštite pri radu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Pri izricanju uvjetne osude sud može u inicijalu odrediti obvezu da u određenom roku postupi po propisima o mjerama zaštite pri radu.

XXV. GLAVA DVADESET I PETA
KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE

Krađa
članak 280

(1) Tko tu u pokretninu oduzme drugome s ciljem da njezinim prisvajanjem pribavi sebi ili drugome protupravnu imovinsku korist,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je ukradena stvar male vrijednosti, a uinitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(3) Uinitelj kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka koji ukradenu stvar vrati oštećeniku prije nego sazna da je otkriven,

može se osloboditi kazne.

Teška krađa
članak 281

(1) Kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina kaznit će se tko krađu (članak 280, *Krađa*, stavak 1) počinio:

- 1) obijanjem, provaljivanjem ili drugim svladavanjem većih prepreka da dođe do stvari iz zatvorenih zgrada, soba, blagajna, ormara ili drugih zatvorenih prostorija ili prostora;
- 2) na osobito opasan ili osobito drzak način;
- 3) iskorištavanjem stanja nastalog požarom, poplavom, potresom ili drugom nesrećom;
- 4) iskorištavanjem bespomoćnosti ili drugog osobito teškog stanja druge osobe.

(5) iz mržnje.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se uinitelj kaznenog djela krađe (članak 280, stavak 1):

- 1) ako je ukradena stvar velike vrijednosti, a uinitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti;
- 2) ako ukradena stvar služi u vjerske svrhe ili je stvar ukradena iz vjerske ili druge zgrade ili prostorije koja služi za vjerske obrede;
- 3) ako je ukradeno kulturno dobro ili stvar od osobitog znanstvenog, umjetničkog, povijesnog ili tehničkog značaja ili se nalazi u javnoj zbirci, zaštitenoj privatnoj zbirci ili je izložena za javnost.

(3) Novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine kaznit će se tko uini krađu (članak 280, stavak 2) na način i pod okolnostima iz stavka 1 ili stavka 2, točke 2 i 3 ovog članka.

(4) Kaznom zatvora od jedne do osam godina kaznit će se tko krađu (članak 280 stavak 1) počinio u sastavu grupe ljudi, ili ako je sa sobom imao kakvo oružje ili opasno oruđe radi počinjenja djela.

Razbojni krađa članak 282

(1) Tko je zatečen pri učinjenju kaznenog djela krađe, pa s ciljem da ukradenu stvar zadrži, uporabi silu protiv neke osobe ili prijetnju da će izravno napasti na njezin život ili tijelo,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka neka osoba s namjerom teško tjelesno ozlijedila, ili ako je izvršeno iz mržnje, ili je to kazneno djelo izvršeno u sastavu grupe ljudi, ili ako je upotrijebljeno oružje ili opasno oruđe, izvršitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je pri učinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka neka osoba s namjerom usmrtila,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Razbojništvo članak 283

(1) Tko uporabom sile protiv neke osobe ili prijetnjom da će izravno napasti na njezin život ili tijelo oduzme tu u pokretninu s ciljem da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugome protupravnu imovinsku korist ili da je protupravno prisvoji,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka neka osoba s namjerom teško tjelesno ozlijedila, ili ako je učinjeno iz mržnje, ili ako je to kazneno djelo izvršeno u sastavu grupe ljudi, ili ako je upotrijebljeno oružje ili opasno oruđe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

(3) Ako je pri učinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka neka osoba s namjerom usmrtila,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Utaja članak 284

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist protupravno zadrži tu u pokretninu koja mu je povjerena,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Skrbnik koji počinio kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako je utajena stvar od posebnog kulturnog, povijesnog, znanstvenog ili tehničkog značenja, ili ako je utajena stvar velike vrijednosti, a učinitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je utajena stvar male vrijednosti, a uinitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(5) Kaznom iz stavka 4 ovog lanka kaznit e se tko tu u pokretninu koju je našao ili do koje je slujno došao protupravno zadrži s ciljem da sebi ili drugome pribavi imovinsku korist.

(6) Uinitelj kaznenog djela iz stavaka 1, 4 i 5 ovog lanka koji utajenu stvar vrati ošte enome prije nego sazna da je otkriven,

može se osloboditi kazne.

Oduzimanje tu e pokretnine lanak 285

(1) Tko bez cilja pribavljanja imovinske koristi protupravno oduzme ili zadrži tu u pokretninu,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako se kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka odnosi na motorno vozilo, pokušaj e se kazniti.

(3) Uinitelj kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka koji oduzetu stvar, koja nije motorno vozilo, vrati ošte enome prije nego sazna da je otkriven,

može se osloboditi kazne.

Protupravno zauzimanje nekretnine od op eg zna enja lanak 286

(1) Tko protupravno zauzme nekretninu koja je gra evinsko zemljište ili njegov dio,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako se kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka odnosi na nekretninu koja je proglašena javnim dobrom, spomenikom kulture, prirodnom rijetkosti ili drugim prirodnim bogatstvom ili je dio zaštine šume ili druge šume s posebnom namjenom, nacionalnog parka ili drugog posebno zaštineg područja prirode ili zemljišta posebne namjene,

uinitelj e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Ošte enje tu e stvari lanak 287

(1) Tko ošteti, uništi ili uini neupotrebljivom tu u stvar,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko ošteti, izobli i, uništi ili uini neuporabljivom tu u stvar koja služi za vjerske svrhe, kulturno dobro koje se nalazi na javnom mjestu, posebno zaštine objekt prirode, umjetni ki predmet, stvar od znanstvenog ili tehni kog zna enja, stvar koja se nalazi u javnoj zbirci ili je izložena za javnost ili stvar koja služi za javne potrebe ili koja uljepšava trgove, ulice ili parkove,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka izvrši iz mržnje, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Prijevара članak 288

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da na štetu svoje ili tuđe imovine što u čini ili ne u čini,

kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako šteta prelazi 30.000 KM, a u činitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je šteta male vrijednosti, a u činitelj je postupao s ciljem pribavljanja imovinske koristi takve vrijednosti,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka po čini samo s ciljem da drugoga ošteti, a bez cilja da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Iznuda članak 289

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist silom ili ozbiljnom prijetnjom prisili drugoga da što u čini ili ne u čini na štetu svoje ili tuđe imovine,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je pričinjenju kaznenog djela iz stavka 1 ovog članka upotrijebljeno oružje ili opasno oružje, ili je pribavljena znatna imovinska korist ili je kazneno djelo učinjeno u sastavu grupe ljudi ili zločinacke organizacije,

u činitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Ucjena članak 290

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist zaprijeti drugome da će protiv njega ili njemu bliske osobe otkriti nešto što bi njihovoj časti ili ugledu škodilo i time ga prisili da što u čini ili ne u čini na štetu svoje ili tuđe imovine,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena znatna imovinska korist, ili je kazneno djelo učinjeno u sastavu grupe ljudi ili zločinacke organizacije,

u initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Zlouporaba povjerenja lanak 291

(1) Tko s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist, zastupaju i interese neke osobe ili brinu i se o njezinoj imovini ne ispuni svoju na zakonu utemeljenu dužnost ili zlouporabi zakonom ili ugovorom dane mu ovlasti, pa ošteti osobu ije interese zastupa ili o ijoj se imovini brine,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Skrbnik ili odvjetnik koji po ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka,

kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) U initelj kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka koji prouzro enu štetu naknadi ošte enome prije nego sazna da je otkriven,

može se osloboditi kazne.

Lihvarstvo lanak 292

(1) Tko iskoriš uju i nuždu, teške imovinske ili stambene prilike, nedovoljno iskustvo, lakomislenost ili smanjenu sposobnost rasu ivanja druge osobe, primi od nje ili s njom ugovori za sebe ili drugoga imovinsku korist koja je u o itom nerazmjeru s onim što je on dao, u inio ili se obvezao dati ili u initi,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Ako su kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka prouzro ene teške posljedice ošte eniku,

u initelj e se kazniti nov anom kaznom ili kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2 ovog lanka kaznit e se tko se bavi davanjem zajmova uz ugovaranje nerazmjerne imovinske koristi.

Prijevara vjerovnika lanak 293

(1) Tko s ciljem da osujeti ostvarenje prava na stvari, otu i, uništi ili oduzme svoju stvar na kojoj drugi ima založno pravo ili pravo uživanja i time ga ošteti,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko uništi, prividno proda ili u ini neupotrebljivom svoju cjelokupnu imovinu ili neki njezin sastavni dio ili prizna neistinitu tražbinu, sklopi lažni ugovor ili nekom drugom prijevarnom radnjom prividno ili stvarno pogorša svoje imovinsko stanje i time umanju mogu nost ili sprije i namirenje najmanje jednog od svojih vjerovnika.

**Prikrivanje
članak 294**

(1) Tko stvar za koju zna da je pribavljena kaznenim djelom ili ono što je za nju dobiveno prodajom ili zamjenom, kupi, primi u zalog ili na drugi način pribavi, prikrije ili proda,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinio ne znajući da je stvar pribavljena kaznenim djelom, iako je to po okolnostima službenim osobama mogao znati,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Palež
članak 295**

(1) Tko zapali tuču u kuću ili drugu zgradu namijenjenu stanovanju ili gospodarskom korištenju, ili tuču u poslovnu zgradu ili zgradu u javnoj uporabi,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročena šteta koja prelazi 100.000 KM, ili je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinjeno s ciljem prijevare osiguravajućeg društva,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do dvanaest godina.

**Zloupotreba osiguranja
članak 296**

(1) Tko s ciljem da od osiguravatelja naplati osigurninu, uništi, ošteti ili sakrije stvar koja je osigurana protiv uništenja, oštećenja, gubitka ili krađe, i zatim prijavi štetu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko s ciljem da od osiguravatelja naplati osigurninu za slučaj tjelesnog oštećenja, tjelesne ozljede ili narušenja zdravlja, sebi prouzroči i takvo oštećenje, ozljedu ili narušenje zdravlja i zatim prijavi štetu.

(3) Učinitelj djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka koji odustane od odštetnog zahtjeva prije nego sazna da je otkriven,

može se osloboditi kazne.

**XXVI. GLAVA DVADESET I ŠESTA
KAZNENA DJELA PROTIV OKOLIŠA, POLJOGOSPODARSTVA I PRIRODNIH
DOBARA**

**Oneišćenje okoliša
članak 297**

(1) Tko kršenjem propisa oneišćuje zrak, tlo, tekućinu ili podzemnu vodu, vodotijek, ili na drugi način ugrozi čistoću zraka, tla, vode, vodotijeka ili prirodnog genetskog sklada biološke

raznolikosti na širem području i u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko one isti zrak, tlo, tekućinu, stajaćinu ili podzemnu vodu, vodotijek, ili na drugi način ugrozi isto u kakvoći zraka, tla, vode, vodotoka, ili prirodnog genetskog sklada biološke raznolikosti i time izazove opasnost za život ili zdravlje ljudi ili životinja ili prouzroči uništenje ili znatno oštećenje šuma, bilja ili drugog raslinja u širem području.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka učini iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog članka neka osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je prouzročena imovinska šteta velikih razmjera,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 3 ovog članka neka osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je prouzročena imovinska šteta velikih razmjera,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(7) Ako je kaznenim djelom iz stavka 3 ovog članka prouzročena smrt jedne ili više osoba,

učinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Ugrožavanje okoliša napravama članak 298

(1) Tko suprotno propisima stavi u djelovanje ili rukuje napravama, ili odstupa od proizvodnih postupaka kojima se oslobađaju štetne tvari koje mogu ugroziti kakvoću zraka, tla, vode, vodotoka na širem području i u mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi, koja kršenjem propisa propusti postaviti naprave za prečišćavanje ili dopusti izgradnju, stavljanje u pogon ili uporabu pogona koji onečišćuje okoliš,

kaznit će se novčanom kaznom i kaznom zatvora do tri godine.

Ugrožavanje okoliša otpadom članak 299

(1) Tko suprotno propisima odbacuje, odlaže, skuplja, skladišti, obrađuje i prijevozi otpad ili uopće nje postupa na način kojim se ugrožava kakvoća zraka, tla, vode, vodotijeka, na širem području i u

mjeri koja može pogoršati uvjete života ljudi ili životinja ili ugroziti opstanak šuma, bilja ili drugog raslinja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko odbacuje, odlaže, skuplja, obrađuje i prijevozi otpad ili uopće s njim postupa na način kojim se ugrožava kakvoća zraka, tla, vode, vodotijeka i time izazove opasnost za život ili zdravlje ljudi ili životinja ili prouzroči uništenje ili znatno oštećenje šuma, bilja ili drugog raslinja na širem području.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka počinio iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Ugrožavanje okoliša bukom članak 300

(1) Tko suprotno propisima proizvede buku koja je pogodna prouzročiti teže oštećenje zdravlja više osoba, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Proizvodnja štetnih sredstava za liječenje životinja članak 301

(1) Tko proizvede radi prodaje ili stavi u promet sredstva za liječenje ili sprječavanje zaraze kod životinja koja su opasna za njihov život ili zdravlje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročeno uginuće većeg broja životinja ili širenje zarazne bolesti, učinitelj kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka učinio iz nehaja,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri mjeseca.

Nesavjesno pružanje veterinarske pomoći članak 302

Veterinar ili ovlaštenu veterinarsku pomoćnik koji pri pružanju veterinarske pomoći propiše ili primijeni očit neprikladno sredstvo ili očit nepravilan način liječenja ili uopće nesavjesno postupi pri liječenju i time prouzroči uginuće većeg broja životinja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka učinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

Neovlašteno obavljanje veterinarskih usluga članak 303

Tko nemaju i propisanu stručnu spremu ili neovlašteno obavlja poslove zaštite zdravlja životinja ili druge veterinarske zahvate, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Nepostupanje po propisima za suzbijanje bolesti životinja i bilja lanak 304

- (1) Tko za vrijeme epidemije sto ne bolesti koja može ugroziti sto arstvo ne postupi po naredbi ili odluci ovlaštenog tijela donesenoj temeljem propisa kojom se odre uju mjere za suzbijanje ili sprje avanje bolesti, kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko za vrijeme dok traje opasnost od bolesti i štetnika koji mogu ugroziti biljni svijet, ne postupi po naredbi ili odluci ovlaštenog tijela donesenoj temeljem propisa kojom se odre uju mjere za suzbijanje ili sprje avanje bolesti ili štetnika.
- (3) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog lanka prouzro ena znatna šteta, u initelj e se kazniti kaznom zatvora do tri godine.
- (4) Tko kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Prikrivanje postojanja zarazne bolesti kod životinja lanak 305

Tko prikriva postojanje zarazne bolesti kod životinja ili sumnju da takva bolest postoji, ili to ne prijavi javnoj veterinarskoj službi ili tijelu nadležnom za poslove veterinarstva, pa zbog toga nastupi širenje zarazne bolesti ili uginu e životinja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

One iš enje sto ne hrane ili vode za napajanje stoke lanak 306

- (1) Tko škodljivom tvari one isti sto nu hranu ili vodu u rijekama, potocima, izvorima, bunarima, cisternama ili drugu vodu koja služi za napajanje stoke, peradi ili divlja i i time dovede u opasnost život ili zdravlje životinja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka prouzro eno uginu e ve eg broja životinja, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Uništenje zasada lanak 307

Tko škodljivom tvari uništi bilje, vo ke ili druge zasade i time prouzro i štetu velikih razmjera, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

Nesavjesno postupanje u prometu pesticida lanak 308

Tko stavi pesticide ili druge otrove u promet bez dozvole, ili izda drugi pesticid ili otrov umjesto propisanoga kad zamjena nije dopuštena, ili na drugi na in nesavjesno postupa u prometu pesticida ili drugih otrova i time izazove opasnost za život ili zdravlje ljudi ili životinja ili za okoliš,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

Pustošenje šuma lanak 309

- (1) Tko suprotno propisima ili naredbama ovlaštenih tijela sje e ili kr i šumu, ili tko podbjeljuje stabla ili na drugi na in pustoši šumu, a time nije po injeno neko drugo kazneno djelo za koje je propisana teža kazna, kaznit e se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio u zaštiti enoj šumi, nacionalnom parku ili u drugim šumama posebne namjene, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

Šumska krada članak 310

(1) Tko radi krade obori u šumi jedno ili više stabla, a količina je oborenoga drveta veća od dva kubna metra, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio s ciljem da se oboreno drvo proda, ili ako je količina oborenoga drveta veća od pet kubnih metara, ili ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjeno u zaštiti enoj šumi, nacionalnom parku ili drugoj šumi posebne namjene, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Izazivanje šumskog požara članak 311

(1) Tko izazove šumski požar zbog kojega nastupi šteta velikih razmjera, ili istodobno izazove više šumskih požara, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Tko izazove požar u zaštiti enoj šumi, nacionalnom parku, u njaku ili drugoj šumi posebne namjene ili u žitnom polju, kaznit će se kaznom zatvora od dvije do dvanaest godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 2 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Mučenje i ubijanje životinje članak 312

(1) Tko životinju teško zlostavlja ili izlaže nepotrebnim ili dugotrajnim mukama, ili joj nanosi nepotrebne boli, ili protupravno razara životinjska staništa u većoj mjeri ili na širem prostoru, ili suprotno propisima ubija životinje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio radi oklade ili drugog pribavljanja imovinske koristi, ili ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročio uginuće većeg broja životinja ili životinje čija je vrsta posebno zaštićena, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Protuzakoniti lov članak 313

(1) Tko protupravno ubije, rani ili uhvati za vrijeme lovostaja divljaču većem broju ili u većoj vrijednosti, ili divljačiji je lov stalno zabranjen, ili tko neovlašteno iznese izvan zemlje vrhunski trofej većeg broja ili vrhunske trofeje većem broju, ili tko lovi zaštićenu životinjsku vrstu, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio sredstvima ili na način koji je zabranjen ili kojim se divljač masovno uništava, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ulovljena divljač i sredstva uporabljena za lov oduzeti će se.

Protuzakoniti ribolov članak 314

- (1) Tko lovi ribu, druge slakovodne ili morske životinje ili organizme u vrijeme kad je to zabranjeno ili na području na kojem je to zabranjeno, ili tko lovi ribu, druge slakovodne ili morske životinje ili organizme eksplozivom, električnom strujom, otrovom, sredstvima za omamljivanje ili drugim načinom ili sredstvom koji su štetni za njihovo rasplodavanje ili koji su propisima zabranjeni, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročeno uginuće ribe ili drugih slakovodnih ili morskih životinja ili organizama u širim razmjerima, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.
- (3) Ulov i sredstva za lov oduzet će se.

Oštećenje, uništenje i nedopušteni izvoz spomenika kulture i zaštiti objekata prirode članak 315

- (1) Tko oštetiti ili uništiti spomenik kulture ili zaštićeni objekt prirode, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjeno prema spomeniku kulture ili zaštićenom objektu prirode osobite vrijednosti ili je prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Tko bez dozvole ovlaštenog tijela izveze ili iznese izvan zemlje spomenik kulture ili zaštićeni objekt prirode, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (4) Kaznom iz stavka 3 ovog članka kaznit će se počinitelj koji spomenik kulture ili zaštićeni objekt po proteku roka određenoga u dozvoli za iznošenje ne vrati.

Nedopušteno obavljanje istraživanja radova i prisvajanje spomenika kulture članak 316

- (1) Tko bez dozvole ovlaštenog tijela obavi na spomeniku kulture konzervatorske, restauratorske ili istraživačke radove ili suprotno zabrani ili bez dozvole ovlaštenog tijela obavlja arheološka iskopavanja ili istraživanja, pa zbog toga spomenik bude uništen, teško oštećen ili izgubi značajke spomenika, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjeno u odnosu na spomenik kulture osobite vrijednosti ili značajke ili je prouzročena znatna šteta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

XXVII. GLAVA DVADESET I SEDMA

KAZNENA DJELA PROTIV OPASNE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

Izazivanje opasnosti članak 317

- (1) Tko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim plinom, ionizirajućim zračenjem, motornom silom, električnom ili drugom energijom ili pucanjem iz vatrenog oružja ili drugom opasnom radnjom ili opasnim sredstvom izazove opasnost za život ljudi ili imovinu većeg opsega, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne postavi propisane naprave za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrovnih plinova ili ionizirajućeg zračenja, ili te naprave ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u rad ili uopće ne postupa

po propisima ili tehni kim pravilima o zaštitnim mjerama, pa time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu ve eg opsega.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog lanka po ini na mjestu gdje je okupljen ve i broj ljudi, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Uništenje ili ošte enje važnih gospodarskih objekata ili javnih naprava lanak 318

(1) Tko rušenjem, paljenjem ili na drugi na in uništi ili ošteti, važan industrijski, poljoprivredni ili drugi gospodarski objekt, napravu ili postrojenje za vodu, toplinu, plin, elektri nu ili drugu energiju, naprave sustava veza ili druge naprave javne uporabe i time izazove njihov zastoj ili otežani rad, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Tko protupravno ukloni ili isklju i iz rada naprave ili postrojenja iz stavka 1 ovog lanka i time izazove poreme aj u redovitom životu gra ana, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se kaznom zatvora do pet godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 2 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Ošte enje zaštitnih naprava na radu lanak 319

(1) Tko u rudniku, tvornici, radionici ili na drugom mjestu gdje se obavlja rad uništi, ošteti ili ukloni zaštitnu napravu i time izazove opasnost za život ljudi ili za imovinu ve eg opsega, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(2) Odgovorna osoba u rudniku, tvornici, radionici ili na drugom mjestu gdje se obavlja rad, koja ne postavi zaštitne naprave ili ih ne održava u ispravnom stanju ili ih u slu aju potrebe ne stavi u rad ili uop e ne postupa po propisima ili tehni kim pravilima o zaštitnim mjerama i na taj na in izazove opasnost za život ljudi ili imovinu ve eg opsega, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

(4) Pri izricanju uvjetne osude za kazneno djelo iz stavaka 2 i 3 ovog lanka sud može po initelju odrediti obvezu da u odre enom roku postavi zaštitne naprave.

Nepropisno i nepravilno izvo enje gra evinskih radova lanak 320

(1) Odgovorna osoba koja pri projektiranju, upravljanju ili izvo enju gradnje ili gra evinskih radova postupi suprotno propisima ili op epriznatim tehni kim pravilima i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu ve eg opsega, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini iz nehaja, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

**Nesavjesno uvanje pasa i drugih opasnih životinja
lanak 321**

(1) Tko pse ili druge opasne životinje izvodi na javna mjesta bez propisane brnjice ili druge odgovarajuće zaštite i bez izravnog uvanja i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka neka osoba tjelesno ozlijeđena,

počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do jedne godine.

**Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine
lanak 322**

(1) Ako je kaznenim djelom iz lanka 317 (Izazivanje opće opasnosti) stavci od 1 do 3, lanka 318 (Uništenje ili oštećenje važnih gospodarskih objekata ili javnih naprava) stavci 1 i 2, lanka 319 (Oštećenje zaštitnih naprava na radu) stavci 1 i 2 i lanka 320 (Nepropisno i nepravilno izvođenje građevinskih radova) stavak 1 ovog zakona neka osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je prouzročila imovinska šteta velikih razmjera ili su ta kaznena djela počinjena iz mržnje, izvršitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz lanka 317 stavaka od 1 do 3, lanka 318 stavaka 1 i 2, lanka 319 stavaka 1 i 2 i lanka 320 stavka 1 ovog zakona prouzročila smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz lanka 317 stavka 4, lanka 318 stavaka 3 i 4, lanka 319 stavka 3 i lanka 320 stavka 2 ovog zakona neka osoba teško tjelesno ozlijeđena ili je prouzročila imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz lanka 317 stavka 4, lanka 318 stavaka 3 i 4, lanka 319 stavka 3 i lanka 320 stavka 2 ovog zakona prouzročila smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

**Nepropisni prijevoz eksplozivnog ili zapaljivog materijala
lanak 323**

Tko suprotno propisima o prijevozu eksplozivnog ili lako zapaljivog materijala preda na prijevoz javnim prometnim sredstvima eksplozivni ili lako zapaljivi materijal ili takav materijal sam prevozi ili prenosi koristeći se javnim prometnim sredstvima, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Oštećenje ustava
lanak 324**

Tko ošteti izrađene ili prirodne ustave koje služe kao zaštita od prirodnih nepogoda,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Neotklanjanje opasnosti
članak 325**

(1) Tko pravodobnom prijavom nadležnom tijelu ili na drugi način ne poduzme mjere radi otklanjanja požara, poplave, eksplozije, prometne nezgode ili druge opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega, iako je to mogao učiniti bez opasnosti za sebe ili drugoga,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko odvratanjem ili na drugi način spriječi drugoga u poduzimanju mjera radi otklanjanja požara, poplave, eksplozije, prometne nezgode ili druge opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**XXVIII. GLAVA DVADESET I OSMA
KAZNENA DJELA PROTIV SIGURNOSTI JAVNOG PROMETA**

**Ugrožavanje javnog prometa
članak 326**

(1) Sudionik u prometu na cestama koji se ne pridržava prometnih propisa i time tako ugrozi javni promet da dovede u opasnost život ljudi ili imovinu većeg razmjera, pa zbog toga kod drugoga nastupi teška tjelesna ozljeda ili imovinska šteta preko 5.000 KM, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

(2) Tko ugrožavanjem željeznog, brodskog, tramvajskog, trolejbusnog ili prometa žičarom dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu većeg razmjera, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

**Ugrožavanje javnog prometa zbog omamljenosti
članak 327**

(1) Tko pod utjecajem alkohola ili drugih omamljujućih sredstava upravlja motornim vozilom, iako je zbog toga očitito nesposoban za sigurnu vožnju i time tako ugrozi javni promet na cestama da dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu većeg opsega, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Ugrožavanje javnog prometa opasnom radnjom
članak 328**

(1) Tko uništenjem, uklanjanjem ili težim oštećenjem prometne naprave, sredstva, znaka ili naprave za signalizaciju koji služe sigurnosti prometa ili davanjem pogrešnih znakova ili signala, postavljanjem prepreka na prometnicama ili na drugi način tako ugrozi javni promet da time dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu većeg opsega, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Nesavjestan nadzor nad javnim prometom
članak 329**

(1) Odgovorna osoba kojoj je povjeren nadzor nad stanjem i održavanjem prometnica i objekata na njima, prijevoznim sredstvima ili javnim prometom ili nad ispunjavanjem propisanih uvjeta rada vozača, ili odgovorna osoba kojoj je povjereno upravljanje vožnjom, koja nesavjesnim obavljanjem

dužnosti izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se odgovorna osoba koja izda nalog za vožnju ili dopusti vožnju, iako zna da voza zbog umora, bolesti, utjecaja alkohola ili drugih razloga nije u stanju sigurno upravljati vozilom ili da vozilo nije ispravno i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu većeg opsega.

(3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka počinio iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Teška kaznena djela protiv sigurnosti javnog prometa članak 330

(1) Ako je kaznenim djelom iz članka 326 (*Ugrožavanje javnog prometa*) stavka 1 prouzročena imovinska šteta velikih razmjera, a iz stavka 2, istog članka, te članka 327 (*Ugrožavanje javnog prometa zbog omamljenosti*) stavka 1, članka 328 (*Ugrožavanje javnog prometa opasnom radnjom*) stavka 1 i članka 329 (*Nesavjestan nadzor nad javnim prometom*) stavaka 1 i 2 ovoga zakona prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz članka 326 stavaka 1 i 2, članka 327 stavka 1, članka 328 stavka 1 i članka 329 stavaka 1 i 2 ovoga zakona prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje godinu dana.

(3) Ako je kaznenim djelom iz članka 326 stavka 3, članka 327 stavka 2, članka 328 stavka 2 i članka 329 stavka 3 ovoga zakona, prouzročena teška tjelesna ozljeda neke osobe ili imovinska šteta velikih razmjera, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je kaznenim djelom iz članka 326 stavka 3, članka 327 stavka 2, članka 328 stavka 2 i članka 329 stavka 3 ovoga zakona prouzročena smrt jedne ili više osoba, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Neukazivanje pomoći osobi ozlijeđenoj u prometnoj nezgodi članak 331

(1) Voza motornog vozila ili drugog prijevoznog sredstva koji ostavi bez pomoći osobu koja je ozlijeđena tim prijevoznim sredstvom ili čiju je ozljedu prouzročio, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Ako kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročena teška tjelesna ozljeda ili smrt ozlijeđene osobe, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

XXIX. GLAVA DVADESET I DEVETA KAZNENA DJELA PROTIV PRAVOSUĐA

Dogovor za počinjenje kaznenih djela članak 332

Tko s drugim dogovori počinjenje kaznenog djela propisanog zakonom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine za koje se može izreći kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ako za dogovor počinjenja takvog pojedinog kaznenog djela nije propisana posebna kazna, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Pripremanje kaznenog djela lanak 333

Tko nabavi ili pripremi sredstva ili ukloni prepreke ili poduzme kakvu drugu radnju koja stvara uvjete za izravno po injenje, ali nije dio po injenja kaznenog djela propisanog zakonom u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine za koje se može izre i kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ukoliko za pripremanje pojedinog kaznenog djela nije propisana posebna kazna, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Udruživanje radi po injenja kaznenih djela lanak 334

- (1) Tko organizira grupu ljudi ili na drugi na in udružuje tri ili više osoba u cilju po injenja kaznenih djela propisanih zakonom u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine za koja se može izre i kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ako za takvo organiziranje ili udruživanje radi po injenja pojedinog kaznenog djela nije propisana posebna kazna, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Tko postane pripadnikom grupe ljudi ili udruge iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (3) Pripadnik grupe ljudi koji otkrije grupu ili pripadnik udruge koji otkrije udruga prije nego što je u njihovu sastavu ili za njih po inio kazneno djelo, može se osloboditi kazne.
- (4) Organizator koji otkrivanjem grupe ljudi ili udruge ili na drugi na in sprije i po injenje kaznenog djela iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine, a može se i osloboditi kazne.

Sudjelovanje u grupi ljudi koja po ini kazneno djelo lanak 335

- (1) Tko sudjeluje u grupi ljudi koja zajedni kim djelovanjem usmrti neku osobu ili je teško tjelesno ozlijedi, po ini paljevinu, oštetiti imovinu u ve em opsegu ili po ini druga teška nasilja ili koja pokuša po initi takva djela, za samo sudjelovanje u toj grupi ljudi, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (1) Tko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi koja po ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Organizirani kriminal lanak 336

- (1) Tko po ini kazneno djelo propisano zakonom u Br ko distriktu kao pripadnik grupe za organizirani kriminal, ako za pojedino kazneno djelo nije propisana posebna kazna, kaznit e se kaznom zatvora najmanje tri godine.
- (2) Tko kao pripadnik grupe za organizirani kriminal po ini kazneno djelo propisano zakonom u Br ko distriktu za koje se može izre i kazna zatvora tri godine ili teža kazna, ako za pojedino kazneno djelo nije propisana posebna kazna, kaznit e se kaznom zatvora najmanje pet godina.
- (3) Tko organizira ili bilo kako rukovodi grupom za organizirani kriminal koja zajedni kim djelovanjem po ini ili pokuša kazneno djelo propisano zakonom u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine, ako za pojedino kazneno djelo nije propisana posebna kazna, kaznit e se kaznom zatvora najmanje deset godina ili dugotrajnim zatvorom.
- (4) Tko postane pripadnikom grupe za organizirani kriminal koja zajedni kim djelovanjem po ini ili pokuša kazneno djelo propisano zakonom u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine, ako

za pojedino kazneno djelo nije propisana posebna kazna, kaznit će se kaznom zatvora najmanje jednu godinu.

(5) Pripadnik grupe za organizirani kriminal iz stavaka od 1 do 4 ovog članka, koji zločinu inače ku organizaciju otkrije, može se osloboditi kazne.

Izrada i nabava oružja i sredstava namijenjenih počinjenju kaznenih djela članak 337

(1) Tko oružje, eksplozivne tvari ili sredstva za njihovo pripravljanje ili otrove za koje zna da su namijenjeni počinjenju kaznenog djela izradi, nabavi ili drugome omogući da do njih dođe, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(2) Tko izradi ili drugome ustupi lažni ključ, otpira ili kakvu drugu stvar ili sredstvo za provalu, iako zna da je namijenjeno počinjenju kaznenog djela, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

Neprijavljivanje pripremanja kaznenog djela članak 338

(1) Tko zna da se priprema počinjenje kaznenog djela za koje se po zakonu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine može izreći i tri godine zatvora ili teža kazna, pa u vremenu kad je još bilo moguće spriječiti njegovo počinjenje to ne prijavi, a djelo bude pokušano ili počinjeno, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinji u odnosu na kazneno djelo za koje se po zakonu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine može izreći i kazna dugotrajnog zatvora, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Za kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka neće se kazniti osoba kojoj je počinitelj brat ili drug, osoba koja s njim živi u izvanbračnoj zajednici, krvni rođak u ravnoj liniji, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojena i njihov brat ili drug ili osoba s kojom žive u izvanbračnoj zajednici, ili koja je branitelj, liječnik ili vjerski ispovjednik počinitelja.

Neprijavljivanje kaznenog djela ili počinitelja članak 339

(1) Tko zna za počinitelja kaznenog djela za koje se može izreći i kazna dugotrajnog zatvora, ili tko samo zna da je takvo djelo počinjeno, pa to ne prijavi, iako od takve prijave ovisi pravodobno otkrivanje počinitelja ili kaznenog djela, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se službena ili odgovorna osoba koja ne prijavi kazneno djelo za koje je saznala u obavljanju svoje dužnosti, ako se za to kazneno djelo može izreći i kazna zatvora pet godina zatvora ili teža kazna.

(3) Za kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka neće se kazniti osoba kojoj je počinitelj brat ili drug, osoba koja s njim živi u izvanbračnoj zajednici, krvni rođak u ravnoj liniji, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojena i njihov brat ili drug ili osoba s kojom žive u izvanbračnoj zajednici, ili koja je branitelj, liječnik ili vjerski ispovjednik počinitelja.

(4) Za kaznena djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka kaznit će se i doktor medicine, doktor stomatologije, primalja ili zdravstveni djelatnik, psiholog, javni bilježnik i djelatnik socijalne skrbi, ako je kazneno djelo počinjeno prema djetetu ili maloljetniku.

Pomoć po inicijalu nakon počinjenog kaznenog djela članak 340

- (1) Tko krije počinjalca kaznenog djela za koje se može izreći i kazna zatvora tri godine ili mu prikrivanjem oružja, tragova ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven, ili tko krije osuđenika ili poduzima što drugo s ciljem izbjegavanja izvršenja izrečene kazne, sigurnosne mjere ili odgojne zavodske mjere, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko pruži pomoć iz stavka 1 ovog članka počinjalca kaznenog djela za koje se može izreći i kazna zatvora pet godina ili teža kazna, ali ne i kazna dugotrajnog zatvora, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (3) Tko pruži pomoć iz stavka 1 ovog članka počinjalca kaznenog djela za koje se može izreći i kazna dugotrajnog zatvora, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (4) Kazna izrečena za kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog članka ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne na koju je osuđena osoba kojoj je počinjalac pružio pomoć.
- (5) Za kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog članka ne može se kazniti osoba kojoj je počinjalac braćni drug, osoba koja s njim živi u izvanbračnoj zajednici, krvni rođak u ravnoj liniji, brat ili sestra, posvojitelj ili posvojena ili njihov braćni drug ili osoba s kojom žive u izvanbračnoj zajednici, ili koja je branitelj, liječnik ili vjerski ispovjednik počinjalca.

Lažno prijavljivanje članak 341

- (1) Tko prijavi koju određenu osobu da je počinila kazneno djelo propisano zakonom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, znajući da ta osoba nije počinjalac, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko podmetanjem tragova kaznenog djela ili na drugi način izazove pokretanje kaznenog postupka zbog kaznenog djela propisanog zakonom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine protiv osobe za koju zna da nije počinjalac.
- (3) Tko sam sebe prijavi da je počinio kazneno djelo propisano zakonom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, iako ga nije počinio, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.
- (4) Kaznom iz stavka 3 ovog članka kaznit će se tko prijavi da je počinjeno kazneno djelo propisano zakonom u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, iako zna da to djelo nije počinjeno.

Davanje lažnog iskaza članak 342

- (1) Svjedok, vještak, prevoditelj ili tumač koji u sudskom, prekršajnom, upravnom ili stegovnom postupku u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine da lažni iskaz, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se stranka koja pri izvođenju dokaza ispitivanjem stranaka u parničnom ili upravnom postupku u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine da lažni iskaz, a na tome je iskazu utemeljena odluka donesena u tom postupku.
- (3) Ako je lažan iskaz dan u kaznenom postupku u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, počinjalac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (4) Ako su zbog kaznenog djela iz stavka 3 ovog članka nastupile osobito teške posljedice za okrivljenika, počinjalac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (5) Ako počinjalac dragovoljno opozove svoj lažni iskaz prije nego što je donesena konačna odluka, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci, a može se i osloboditi kazne.

Sprje avanje dokazivanja lanak 343

(1) Tko svjedoka ili vještaka u sudskom, prekršajnom, upravnom ili stegovnom postupku u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine, silom, prijetnjom ili drugim oblikom prisile ili obe anjem dara ili kakve druge koristi navede na lažan iskaz, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko s ciljem da sprije i ili znatno oteža dokazivanje u sudskom, prekršajnom, upravnom ili stegovnom postupku u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine sakrije, ošteti, uništi ili u ini neuporabljivim tu i predmet ili ispravu koja služi dokazivanju, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se tko s ciljem da sprije i ili znatno oteža dokazivanje u sudskom, prekršajnom, upravnom ili stegovnom postupku u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine ukloni, uništi, pomakne ili premjesti kakav grani ni kamen, zemljomjerski znak ili uop e kakav znak o vlasništvu ili nekom drugom stvarnom pravu ili uporabi vode, ili tko s istim ciljem takav znak lažno postavi.

Povreda tajnosti postupka lanak 344

Tko neovlašteno otkrije ono što je saznao u sudskom, prekršajnom ili upravnom postupku u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine, a što se po zakonu ne smije objaviti ili je odlukom ovlaštene institucije u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine proglašeno tajnom, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Neizvršenje sudske odluke lanak 345

(1) Odgovorna osoba u tijelu vlasti ili pravnoj osobi ili drugim institucijama u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine koja ne postupi po pravomo noj odluci suda, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog lanka kaznit e se odgovorna osoba koja odbije izvršiti odluku Doma za ljudska prava ili odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koju je dužna izvršiti.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavaka 1 i 2 ovog lanka prouzro ena teža povreda prava drugoga ili zna ajna materijalna šteta, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Odavanje istovjetnosti zašti enog svjedoka lanak 346

Sudac suda u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine ili druga službena osoba koja je sudjelovala u ispitivanju zašti enoga svjedoka u kaznenom postupku koji se vodi po zakonu Br ko distrikta Bosne i Hercegovine, koja neovlaštenoj osobi u ini pristupa nim podatke o istovjetnosti zašti enog svjedoka,

kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Povreda sudske odluke o zabrani obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti lanak 347

Tko drugome omogu i obavljanje zanimanja, djelatnosti ili dužnosti iako zna da mu je pravomo nom sudskom odlukom izre ena sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, ili zaštitna mjera zabrane obavljanja odre enih dužnosti, ili je takva zabrana pravna posljedica osude,

kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Pobuna osoba kojima je oduzeta sloboda
članak 348**

- (1) Osoba kojoj je temeljem zakona oduzeta sloboda, koja se udruži s drugim osobama kojima je temeljem zakona oduzeta sloboda s ciljem da se nasilno oslobodi ili da te osobe zajednički napadnu osobe kojima su nadzoru povjerene, ili da ih silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu prisile da uđu u prostor ili propuste nešto što je suprotno njihovoj dužnosti, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka neka osoba teško tjelesno ozlijedi osobu ili je prouzročila imovinska šteta veće vrijednosti, počinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka prouzročila smrt jedne ili više osoba, počinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do dvanaest godina.

**Bijeg osobe kojoj je oduzeta sloboda
članak 349**

Tko uporabom sile ili prijetnjom da će izravno napasti na život ili tijelo druge osobe pobjegne iz kazneno-popravne ustanove ili zatvora, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

**Omogućavanje bijega osobi kojoj je oduzeta sloboda
članak 350**

- (1) Tko silom, prijetnjom, obmanom ili na drugi način omogućiti bijeg osobi kojoj je temeljem zakona oduzeta sloboda, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinio kao član grupe ljudi, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

**Povreda zakona od strane suca
članak 351**

Sudac suda u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine koji s ciljem da drugome pribavi kakvu korist ili da mu nanese kakvu štetu, donese nezakonitu odluku ili na drugi način prekrši zakon, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**XXX. GLAVA TRIDESETA
KAZNENA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I PRAVNOG PROMETA**

**Sprječavanje službene osobe u obavljanju službene radnje
članak 352**

- (1) Tko silom ili prijetnjom da će izravno uporabiti silu spriječiti službenu osobu u obavljanju službene radnje koju je poduzela u okviru svojih ovlasti ili je na isti način prisilila na obavljanje službene radnje, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (2) **Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka službena osoba, zlostavljana ili je lako tjelesno ozlijedi osoba ili je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjeno prijetnjom uporabe oružja, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godine.**
- (3) Tko kazneno djelo iz stavaka 1 i 2 ovog članka počinio prema službenoj osobi pri obavljanju poslova javne sigurnosti ili sigurnosti Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ili dužnosti održavanja javnog reda, uhićenja počinilca kaznenog djela ili održavanja osobe kojoj je oduzeta sloboda, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(4) Ako je po initeľ kaznenog djela iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka bio izazvan protuzakornim ili grubim postupanjem sluŹbene osobe, moŹe se osloboditi kazne.

Napad na sluŹbenu osobu u obavljanju poslova sigurnosti lanak 353

(1) Tko napadne ili ozbiljno prijeti da e napasti sluŹbenu osobu ili osobu koja joj pomaŹe u obavljanju poslova javne sigurnosti ili sigurnosti Br ko distrikta Bosne i Hercegovine ili duŹnosti uvanja javnog reda, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka sluŹbena osoba ili osoba koja joj pomaŹe lako tjelesno ozlije ena ili je kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po injeno uz prijetnju uporabom oruŹja, po initeľ e se kazniti kaznom zatvora od Źest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka sluŹbena osoba ili osoba koja joj pomaŹe teŹko tjelesno ozlije ena, po initeľ e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Ako je po initeľ kaznenog djela iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka bio izazvan protuzakornim ili grubim postupanjem sluŹbene osobe ili osobe koja joj pomaŹe, moŹe se osloboditi kazne.

Sudjelovanje u grupi ljudi koja sprije i sluŹbenu osobu u obavljanju sluŹbene radnje lanak 354

(1) Tko sudjeluje u grupi ljudi koja zajedni kim djelovanjem sprije i ili pokuŹa sprije iti sluŹbenu osobu u obavljanju sluŹbene radnje ili je na taj na in prisili na obavljanje sluŹbene radnje, za samo sudjelovanje kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi koja po ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do pet godina.

Organiziranje otpora lanak 355

(1) Tko druge organizira ili poziva na pruŹanje nasilnoga otpora zakonitim odlukama ili mjerama ovlaŹtenih tijela, ili pruŹa otpor sluŹbenoj osobi u obavljanju sluŹbene radnje, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka prouzro eno neprovo enje ili je znatno oteŹano provo enje zakonite odluke ili mjere ovlaŹtenog tijela, po initeľ e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(3) Tko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi koja po ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka, kaznit e se kaznom zatvora od Źest mjeseci do pet godina.

Nasilni ko ponaŹanje lanak 356

(1) Tko teŹkim vrije anjem ili grubim zlostavljanjem, vrŹenjem nasilja ili na drugi na in ugroŹava sigurnost drugog i time prouzro i znatno uznemirenje i strah kod gra ana, ili u ve oj mjeri reme enje javnog reda i mira, kaznit e se nov anom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelo iz stavka 1 ovog lanka izvrŹeno od strane dvije ili viŹe osoba, ili je doŹlo do teŹeg poniŹavanja ili zlostavljanja ve eg broja osoba, ili je izvrŹitelj nekoj osobi nanio tjelesnu ozljedu, u initeľ e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Neovlašteno posjedovanje ili ugrožavanje javnoga reda putem radio ili televizijske postaje
članak 357**

(1) Tko suprotno propisima o sustavu veza posjeduje radio ili televizijsku postaju ili radio i televizijsku postaju koristi bez propisanoga odobrenja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko grubo krši i standarde profesionalnoga ponašanja medija i novinara, koristi huškaču ili govor mržnje ili govor koji otkriva ili potiče na nasilje, narodnosne ili etničke sukobe i time dovede do ugrožavanja javnoga reda ili mira, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

**Neovlašteno bavljenje određenim zanimanjem
članak 358**

Tko se neovlašteno za nagradu bavi određenim zanimanjem za koje obavljanje je po zakonu ili drugim propisima donesenim temeljem zakona potrebna dozvola ovlaštenoga tijela, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Nesudjelovanje u otklanjanju opasnosti
članak 359**

Tko suprotno naredbi ovlaštenoga tijela bez opravdanog razloga odbije sudjelovati u otklanjanju opasnosti od požara, poplave ili slične opasnosti, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Skidanje ili povreda službenog pečata ili znaka
članak 360**

Tko skine ili povrijedi službeni pečat ili znak koji je ovlaštena službena osoba stavila radi osiguranja predmeta ili prostorije, ili tko bez skidanja ili povrede pečata ili znaka otvori osigurani predmet ili uđe u takvu prostoriju, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenih spisa
članak 361**

Tko protupravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi način uiniči neuporabljivim službeni pečat, knjigu, spis ili ispravu institucije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine ili druge pravne osobe koja obavlja javne ovlasti ili se kod njih nalazi, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

**Uništenje ili prikrivanje arhivske građe
članak 362**

Tko uništi, prikrije ili uiniči neuporabljivom arhivsku građu ili je iznese izvan zemlje bez prethodnog odobrenja ovlaštenoga tijela, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Lažno predstavljanje
članak 363**

(1) Tko se s ciljem da sebi ili drugome pribavi kakvu korist ili da drugome nanese kakvu štetu lažno predstavlja kao službena ili vojna osoba ili neovlašteno nosi oznake službene ili vojne osobe, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko izvrši kakvu radnju koju je ovlaštena izvršiti samo određena službena osoba.

**Samovlašt e
lanak 364**

- (1) Tko uporabom sile ili ozbiljnom prijetnjom pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.
- (2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini u sastavu grupe ljudi ili udruge organizirane radi po injenja toga kaznenog djela, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Nedopušteno držanje oružja ili eksplozivnih tvari
lanak 365**

- (1) Tko neovlašteno izradi, prepravi, proda, nabavi ili razmijeni vatreno oružje, streljivo ili eksplozivne tvari, ili tko neovlašteno drži vatreno oružje, streljivo ili eksplozivne tvari ija nabava gra anima uop e nije dopuštena, kaznit e se kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Tko po ini kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka u odnosu na ve u koli inu vatrene oružja, streljiva ili eksplozivnih tvari, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

**Zloupotaba znaka za pomo i opasnost
lanak 366**

Tko zloupotabi znak za pomo ili znak za opasnost ili neosnovano poziva u pomo s ciljem da izazove izlazak službenika državnih tijela ili vatrogasaca ili zaustavljanje prometa, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Krivotvorenje isprave
lanak 367**

- (1) Tko izradi lažnu ispravu ili preina i pravu ispravu s ciljem da se takva isprava uporabi kao prava, ili tko lažnu ili preina enu ispravu uporabi kao pravu ili je nabavi radi uporabe, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po ini glede javne isprave, oporuke, mjenice, eka, javne ili službene knjige ili druge knjige koja se po zakonu mora voditi, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

**Posebni slu ajevi krivotvorenja isprave
lanak 368**

Smatrat e se po injenjem kaznenog djela krivotvorenja isprava i kaznit e se po lanku 369 (*Krivotvorenje isprave*) stavku 1 ovoga zakona:

- 1) tko kakav papir, blanket ili kakav drugi predmet koji je neka osoba potpisala neovlašteno popuni kakvom izjavom koja ima vrijednost za pravne odnose;
- 2) tko drugoga obmane o sadržaju kakve isprave i taj je potpiše smatraju i da potpisuje kakvu drugu ispravu ili kakav drugi sadržaj;
- 3) tko ispravu izda u ime druge osobe bez njezine ovlasti ili u ime osobe koja ne postoji;
- 4) tko kao izdavalac isprave uz svoj potpis navede da ima kakav položaj, zvanje ili in iako nema takav položaj, zvanje ili in, a to ima bitni utjecaj na dokaznu snagu isprave;
- 5) tko ispravu izradi neovlaštenom uporabom pravoga pe ata ili znaka.

**Ovjerovljivanje neistinitog sadržaja
članak 369**

- (1) Tko dovođenjem u zabludu ovlaštenog tijela uini da ono u javnoj ispravi, zapisniku ili knjizi ovjeri štogod neistinito što treba služiti kao dokaz u pravnom prometu, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se tko ispravu, zapisnik ili knjigu iz stavka 1 ovog članka uporabi znajući da su neistiniti.

**Izdavanje i uporaba neistinite liječnice ili veterinarske svjedodžbe
članak 370**

- (1) Doktor medicine, doktor stomatologije ili veterinar koji izda neistinitu liječnicu ili veterinarsku svjedodžbu znajući da je neistinita, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko uporabi neistinitu liječnicu ili veterinarsku svjedodžbu znajući da je neistinita, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

**Nadriparstvo
članak 371**

Tko se, nemajući i propisanu stručnu spremu, neovlašteno za nagradu bavi pružanjem pravne pomoći, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

**Ometanje vjerskih obreda
članak 372**

- (1) Tko ometa ili spriječi vjerski obred, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka poini uporabom sile ili ozbiljnom prijetnjom uporabe sile, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

**Povreda mira pokojnika
članak 373**

- (1) Tko neovlašteno prekopa, razruši, ošteti ili na drugi način grubo oskvrne grob ili drugo mjesto ukopa ili spomen na umrle, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.
- (2) Tko neovlašteno iskopa, odnese, ošteti, uništi, sakrije ili premjesti tijelo, dio tijela ili pepeo umrle osobe, ili tko oskvrne tijelo umrle osobe, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

XXXI. GLAVA TRIDESET I PRVA

**KAZNENA DJELA PODIMIVANJA I KAZNENA DJELA PROTIV SLUŽBENE I DRUGE
ODGOVORNE DUŽNOSTI**

**Primanje dara i drugih oblika koristi
članak 374**

- (1) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist, ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi, da u okviru svoje ovlasti uini što ne bi smjela uiniti ili da ne uini što bi morala uiniti, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu korist, ili koja primi obe anje dara ili kakve koristi, da u okviru svoje ovlasti u ini što bi morala u initi ili da ne u ini što ne bi smjela u initi, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stavka 2 ovog lanka kaznit e se službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, koja poslije injenja ili ne injenja iz stavaka 1 i 2 ovog lanka, a u svezi toga, zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist.

(4) Primitveni dar ili imovinska korist oduzet e se.

Davanje dara i drugih oblika koristi lanak 375

(1) Tko službenoj ili odgovornoj osobi u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, u ini ili obe a dar ili kakvu drugu korist, da u okviru svoje ovlasti u ini što ne bi smjela u initi ili da ne u ini što bi morala u initi, ili tko posreduje pri ovakvom podmi ivanju službene ili odgovorne osobe, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Tko službenoj ili odgovornoj osobi u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, u ini ili obe a dar ili kakvu drugu korist, da u okviru svoje ovlasti u ini što bi morala u initi ili da ne u ini što ne bi smjela u initi, ili tko posreduje pri ovakvom podmi ivanju službene ili odgovorne osobe, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(3) Po initelj kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog lanka koji je dao mito na zahtjev službene ili odgovorne osobe u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine uključujući i stranu službenu osobu, i prijavio kazneno djelo prije njegova otkrivanja ili saznanja da je otkriveno, može se osloboditi kazne.

(4) Primitveni dar ili imovinska korist oduzet e se, a u slu aju iz stavka 3 ovog lanka može se vratiti osobi koja je dala mito.

Protuzakonito posredovanje lanak 376

(1) Tko primi nagradu ili kakvu drugu korist da uporabom svojeg službenog ili utjecajnog položaja u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine posreduje da se u ini ili ne u ini koja službena radnja, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko koriste i svoj službeni ili utjecajni položaj u institucijama u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine posreduje da se u ini službena radnja koja se ne bi smjela u initi ili da se ne u ini službena radnja koja bi se morala u initi, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je za po injenje kaznenog djela iz stavka 2 ovog lanka primitvena nagrada ili kakva druga korist, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Zloupotrebavanje položaja ili ovlasti lanak 377

(1) Službena ili odgovorna osoba u Br ko distriktu Bosne i Hercegovine koja iskorištavanjem svojeg službenog položaja ili ovlasti, prekora ivši granice svoje službene ovlasti ili ne obavivši svoje službene dužnosti, pribavi sebi ili drugome kakvu korist, drugome nanese kakvu štetu ili teže povrijedi prava drugoga, kaznit e se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka pribavljena imovinska korist koja prelazi 10.000 KM, po initelj e se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog lanka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM, po initelj e se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.

lanak 378

Pronevjera

- (1) Tko protupravno prisvoji novac, vrijednosne papire ili druge pokretne stvari koje su mu povjerene u službi ili uopće na radu u institucijama Brčko distrikta BiH ili pravnoj osobi, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**
- (2) Ako vrijednost pronevjerenih stvari iz stavka 1 ovog članka ne prelazi iznos od 500 KM, a izvršitelj je postupao s ciljem da pribavi malu vrijednost, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.**
- (3) Ako je djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi iznos od 10.000 KM, izvršitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina, a ako taj iznos prelazi 50.000 KM, kaznit će se zatvorom od dvije godine do deset godina.**

Prijevara u službi

lanak 379

- (1) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist, podnošenjem lažnih obračuna ili na drugi način dovede u zabludu ovlaštenu osobu da uini nezakonitu isplatu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 10.000 KM, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.**
- (3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje tri godine.**

lanak 380

Posluga

Tko se neovlašteno posluži novcem, vrijednosnim papirima ili drugim pokretnim stvarima koje su mu povjerene u službi ili uopće na radu u institucijama Brčko distrikta ili pravnoj osobi, ili ove stvari drugome neovlašteno da na poslugu, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Nesavjestan rad u službi

lanak 381

- (1) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja povredom zakona, drugog propisa ili općeg akta ili propuštanjem dužnosti nadzora, očitom nesavjesno postupi u obavljanju dužnosti, pa zbog toga pravo drugoga bude teško povrijeđeno ili nastupi imovinska šteta koja prelazi 1.000 KM, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.**
- (2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka teško povrijeđeno pravo drugoga ili nastupi imovinska šteta koja prelazi 10.000 KM, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.**

Odavanje službene tajne članak 382

- (1) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja neovlašteno drugome priopisati, preda ili na drugi način pristupa tim podatke koji su službena tajna, ili koja pribavlja takve podatke s ciljem da ih preda neovlaštenoj osobi, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se i osoba koja s ciljem da neovlašteno uporabi takve podatke, nezakonito iskoristi podatke koji se smatraju kao službena tajna, ili osoba koja bez odobrenja te podatke objavi.
- (3) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinjeno iz koristoljublja ili glede osobito povjerljivih podataka, ili radi objavljivanja ili korištenja podataka izvan Brčko distrikta, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.
- (4) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja počinila kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka iz nehaja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (5) Nema kaznenog djela iz stavka 2 ovog članka ako tko objavi ili posreduje u objavljivanju službene tajne institucije u Brčko distriktu čiji je sadržaj suprotan ustavnom ili statutarnom ustrojstvu Brčko distrikta, s ciljem da javnosti otkrije nepravilnosti u ustroju, djelatnosti i rukovođenju službom, ako objava nema štetne posljedice za Brčko distrikt.
- (6) Odredbe stavaka od 1 do 4 ovog članka primijenit će se i prema osobi koja je odala službenu tajnu nakon što joj je služba ili odgovornost u Brčko distriktu prestala.

Krivotvorenje službene isprave članak 383

- (1) Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja u službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis, unese neistinite podatke ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom ili službenim pečatom ovjeri službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis s neistinitim sadržajem, ili koja svojim potpisom ili službenim pečatom omogući izradu takve isprave, knjige ili spisa s neistinitim sadržajem, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
- (2) Kaznom iz stavka 1 ovog članka kaznit će se i službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja neistinitu službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis uporabi u službi ili pri poslovanju kao da su istiniti, ili koja službenu ili poslovnu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, uvećaj mjeri oštetiti ili na drugi način u potpunosti neuporabljivom.

Protuzakonita naplata i isplata članak 384

Službena ili odgovorna osoba u Brčko distriktu koja od drugoga naplati što drugi nije dužan, ili naplati više nego je dužan, ili koja pri isplati ili predaji kakvih stvari manje isplati ili preda, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Protuzakonito oslobodjenje osobe kojoj je oduzeta sloboda članak 385

Službena osoba u Brčko distriktu koja protuzakonito oslobodi osobu kojoj je oduzeta sloboda, a koja joj je povjerena na čuvanje, ili joj pomogne u bijegu, ili joj omogući nedopuštenu vezu ili korespondenciju radi pripremanja bijega, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Protuzakonito prisvajanje stvari pri pretrazi ili izvršenju
lanak 386**

Službena osoba u Br ko distriktu koja pri pretrazi stana, prostorija ili osoba ili pri izvršenju, oduzme pokretninu s ciljem da njezinim prisvajanjem pribavi sebi ili drugome protupravnu imovinsku korist, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

XXXII. GLAVA TRIDESET I DRUGA

KAZNENA DJELA PROTIV SUSTAVA ELEKTRONI KE OBRADJE PODATAKA

**Ošte enje ra unalnih podataka i programa
lanak 387**

- (1) Tko ošteti, izmijeni, izbriše, uništi ili na drugi na in u ini neuporablјivim ili nepristupa nim tu e ra unalne podatke ili ra unalne programe, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Tko unato zaštitnim mjerama neovlašteno pristupi ra unalnim podacima ili programima ili neovlašteno presre e njihov prijenos, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Kaznom iz stavka 2 ovog lanka kaznit e se tko onemogu i ili oteža rad ili uporabu ra unalnog sustava, ra unalnih podataka ili programa ili ra unalnu komunikaciju.

- (3) Ako je kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka po injeno u odnosu na ra unalni sustav, podatak ili program tijela vlasti, javne službe, javne ustanove ili trgova kog društva od posebnog javnog interesa, ili je prouzro ena znatna šteta, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (4) Tko neovlašteno izra uje, nabavlja, prodaje, posjeduje ili ini drugome dostupne posebne naprave, sredstva, ra unalne programe ili ra unalne podatke stvorene ili prilago ene radi po injenja kaznenog djela iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (5) Posebne naprave, sredstva, ra unalni programi ili podatci stvoreni, rabljeni ili prilago eni radi po injenja kaznenih djela, kojima je kazneno djelo iz stavaka od 1 do 3 ovog lanka po injeno, oduzet e se.

**Ra unalno krivotvorenje
lanak 388**

- (1) Tko neovlašteno izradi, unese, izmijeni, izbriše ili u ini neuporablјivim ra unalne podatke ili programe koji imaju vrijednost za pravne odnose, s ciljem da se uporabe kao pravi ili sam uporabi takve podatke ili programe, kaznit e se nov anom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
- (2) Ako je kazneno djelo iz stavka 1 ovog lanka po injeno u odnosu na ra unalne podatke ili programe tijela, javne službe, javne ustanove ili trgova kog društva od posebnog javnog interesa, ili je prouzro ena znatna šteta, kaznit e se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.
- (3) Tko neovlašteno izra uje, nabavlja, prodaje, posjeduje ili ini drugome pristupa nim posebne naprave, sredstva, ra unalne programe ili ra unalne podatke stvorene ili prilago ene radi po injenja

kaznenog djela iz stavaka 1 i 2 ovog članka, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(4) Posebne naprave, sredstva, računalni programi ili podaci stvoreni, rabljeni ili prilagođeni radi počinjenja kaznenih djela, kojima je počinjeno kazneno djelo iz stavka 1 ili 2 ovog članka, oduzet će se.

Računalna prijevara članak 389

(1) Tko neovlašteno unese, ošteti, izmijeni ili prikrije računalni podatak ili program ili na drugi način utječe na ishod elektroničke obrade podataka s ciljem da sebi ili drugome pribavi protupravnu imovinsku korist i time drugome prouzroči imovinsku štetu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 10.000 KM, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(3) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1 ovog članka pribavljena imovinska korist koja prelazi 50.000 KM, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od dvije do dvanaest godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 1 ovog članka počinji samo s ciljem da drugoga ošteti, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Ometanje rada sustava i mreže elektroničke obrade podataka članak 390

Tko neovlaštenim pristupom u sustav ili mrežu elektroničke obrade podataka izazove zastoje ili poremeti rad toga sustava ili mreže, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Neovlašteni pristup zaštite sustavu i mreži elektroničke obrade podataka članak 391

(1) Tko se neovlašteno uključi u sustav ili mrežu elektroničke obrade podataka kršenjem mjera zaštite, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(2) Tko uporabi podatak dobiven na način iz stavka 1 ovog članka, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(3) Ako su kaznenim djelom iz stavka 2 ovog članka prouzročene drugome teške posljedice, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

**Ra unalna sabotaza
lanak 392**

Tko unese, izmijeni, izbriše ili prikrije ra unalni podatak ili program ili se na drugi na in umiješa u ra unalni sustav, ili uništi ili ošteti naprave za elektroni ku obradu podataka s ciljem da onemogu i ili znatno omete postupak elektroni ke obrade podataka zna ajnih tijelima vlasti, javnim službama, javnim ustanovama, trgova kim društvima ili drugim pravnim osobama od posebnog javnog interesa, kaznit e se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

**XXXIII. GLAVA TRIDESET I TRE A
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

**Prestanak važenja bivšeg zakona
lanak 393**

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Kazneni zakon Br ko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Br ko distrikta BiH, br. 6/2000, 1/2001 i 3/2003).

**Obveza uskla ivanja pravomo no izre enih kaznenopravnih sankcija
lanak 394**

Izvršenje kaznenopravnih sankcija pravomo no izre enih sukladno odredbama kaznenog zakona iz lanka 391 (*Prestanak važenja bivšeg zakona*) ovoga zakona ije izvršenje nije zapo elo ili je u tijeku, ima se u izri aju, sadržaju i na inu izvršenja uskladiti s odredbama ovoga zakona danom njegova stupanja na snagu.